

MINISTARSTVO ZA ODGOJ
I OBRAZOVANJE KANTONA SARAJEVO

Uputstvo o organizaciji takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu

KANTONALNI NIVO

Hemija

Geografija Debatne parlaonice

Gradansko obrazovanje /Demokratija i ljudska prava

Informatika Bosanski jezik i književnost, Francuski jezik

Hrvatski jezik i književnost, Matematika

Liga pregovaranja Srpski jezik i književnost Vjeronauka Historija BiH

Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola Turski jezik Revija KUS učenika osnovnih i srednjih škola KS

Revija KUS djece predškolskih ustanova Bosanska zajednica kulture Preporod

Tehnička kultura Robotika Tjelesni i zdravstveni odgoj /Sport

Šah Engleski jezik Likovna kultura

Njemački jezik Fizika

Sarajevo, decembar 2024. godine

Zahvaljujemo se spoljnim saradnicima:

Indira Buljubašić, Sabina Begić, Sadeta Zimić, Amila Islamović, Amra Đulan, Kenita Šeta, Ana Mocnaj, Amina Duranović, Mirela Avdibegović, Ibrahim Muharemović, Jasna Kopic, Sanela Karović, Jasmina Baluković, Ajla Šaćić-Husić, Amira Okerić, Huriya Nalo, Sead Srna, Alma Ahmethodžić, Kerim Hadžić, Adisa Milić, Azra Mahmutagić, Vahidin Omanović, Smilja Mrđa, Ana Andrlje Imamović, Daria Osmanbegović, Amir Muharemović, Mustafa Mujbegović, Sanela Đuđa, Tatjana Romanić, Lejla Telarević i Suada Krezić.

Napomena: Terminološko korištenje ženskog ili muškog roda u ovom Uputstvu podrazumijeva uključivanje oba roda.

SADRŽAJ

1. UVOD / OPĆE ODREDBE	5
2. OPĆE INFORMACIJE O TAKMIČENJU	6
2.1. Cilj takmičenja.....	6
2.2. Organizatori takmičenja.....	6
2.3. Organi takmičenja i nadležnosti	6
2.3.1. Komisija koordinatora za organizovanje i provođenje takmičenja za školsku 2024/2025. godinu i nadležnosti:.....	7
2.3.2. Komisija za pripremu i pregled/žiriranje testova/muzičkih numera/literarnih i likovnih radova/realizaciju sportskih takmičenja i nadležnosti.....	7
2.3.4. Nadležnosti škola - domaćina takmičenja	7
2.4. Prijava takmičara	7
2.5. Dolazak učenika na takmičenje.....	8
2.6. Nagrade	8
3. NASTAVNI PREDMETI / OBLASTI	9
3.1. BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST, SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST	10
3.2. ENGLLESKI JEZIK (prvi strani jezik).....	18
3.3. NJEMAČKI JEZIK (drugi strani jezik).....	21
3.4. FRANCUSKI JEZIK (drugi strani jezik)	24
3.5. TURSKI JEZIK (drugi strani jezik).....	26
3.6. MATEMATIKA	Error! Bookmark not defined.
3.7. FIZIKA	28
3.8. HEMIJA	36
3.9. INFORMATIKA	39
3.10. TEHNIČKA KULTURA	47
3.11. ROBOTIKA	49
3.12. GEOGRAFIJA/ZEMLJOPIS	51
3.13. HISTORIJA BOSNE I HERCEGOVINE.....	53
3.14. GRAĐANSKO OBRAZOVANJE/DEMOKRATIJA I LJUDSKA PRAVA „PROJEKT GRAĐANIN“	55
3.15. LIKOVNA KULTURA - Mladi voljenom gradu (<i>likovni radovi srednje škole</i>).....	64
3.16. OSNOVNE MUZIČKE ŠKOLE I SREDNJA MUZIČKA ŠKOLA.....	66
Oblasti takmičenja za 2024/25. školsku godinu su:.....	67
3.17. TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ / SPORT	82
3.18. ISLAMSKA VJERONAUKA.....	84

3.19. ŠAH.....	86
3.20. LIGA PREGOVARANJA	88
3.21. DEBATNE PARLAONICE.....	91
3.22. REVIJA KULTURNO-UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA DJECE PREDŠKOLSKIH USTANOVA I USTANOVA ZA SPECIJALNI ODGOJ I OBRAZOVANJE KANTONA SARAJEVO.....	95
3.23. REVIJA KULTURNO-UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA KANTONA SARAJEVO	97
4. PRILOZI	99
4.1. Koordinator / voditelji takmičenja	99
4.2. Tabelarni pregled nastavnih predmeta/oblasti koji za realizaciju imaju formu konkursa za radove učenika	101
4.3. Obrazac za podnošenje žalbi	102
4.4. Tabelarni pregled mjesta održavanja takmičenja, smotri/revija za osnovne i srednje škole – kantonalni nivo	103

1. UVOD / OPĆE ODREDBE

Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i Javna ustanova Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, u skladu s programskim aktivnostima, kontinuirano rade na afirmaciji izvrsnosti učenika Kantona Sarajevo koji svojim znanjem, talentima i vještinama predstavljaju sebe, svoje škole i Bosnu i Hercegovinu na svim nivoima takmičenja.

Komisija za organiziranje i realiziranje takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo pripremila je Uputstvo o organizaciji takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu za kantonalni nivo.

Ovim dokumentom reguliraju se prava, odgovornosti, obaveze i organizacija takmičenja za sve učesnike (organizatore, učenike i nastavnike) na području Kantona Sarajevo. Dokument sadrži opis svih elemenata neophodnih za organizaciju i realizaciju takmičenja na kantonalnom nivou.

U cilju ostvarivanja principa javnosti u radu, ovaj dokument će biti istaknut na internetskoj stranici Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (<https://mo.ks.gov.ba/>) i Javne ustanove Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo (<https://irpo.ba/>).

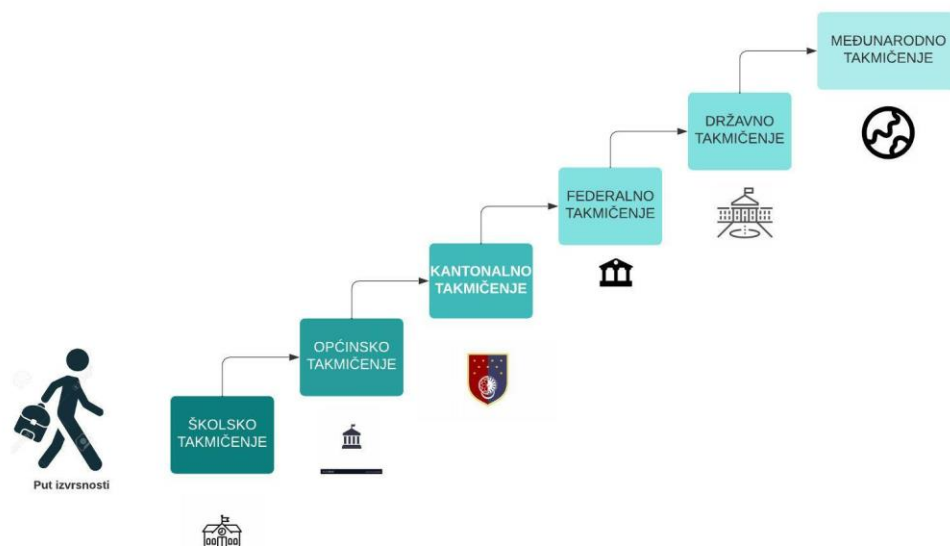
Sve dodatne informacije o takmičenjima bit će blagovremeno objavljivane na internetskoj stranici Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo u sekciji *Takmičenja*.

SRETNO!

2. OPĆE INFORMACIJE O TAKMIČENJU

2.1. Cilj takmičenja

Takmičenje je pravilima određen postupak iskazivanja sposobnosti, vještina i znanja učenika. Svrha takmičenja je predstavljanje znanja, vještina, sposobnosti i kompetencija učenika. Takmičenje potiče učenika na razvoj i unapređenje ličnih vještina, sposobnosti, kreativnosti i izvrsnosti, te doprinosi dodatnoj afirmaciji odgojno-obrazovnog rada i podizanju nivoa kvalitete obrazovanja općenito.

2.2. Organizatori takmičenja

Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo organizuju i provode takmičenja za školsku 2024/2025. godinu.

2.3. Organi takmičenja i nadležnosti

U svrhu realizacije takmičenja JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo imenuje:

1. Komisiju koordinatora za organizovanje i provođenje takmičenja za školsku 2024/2025. godinu;
2. Komisiju za pripremu/žiriranje i pregled testova /numera i realizaciju sportskih takmičenja.

Komisiju za organizovanje i provođenje takmičenja za školsku 2024/2025. godinu čine voditelji / koordinatori takmičenja za svaki nastavni predmet / oblast.

Mjesto održavanja takmičenja organizuje JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo u saradnji sa školama i drugim ustanovama.

2.3.1. Komisija koordinatora za organizovanje i provođenje takmičenja za školsku 2024/2025. godinu i nadležnosti:

- izrada Uputstva za organizaciju i provođenje takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu kao procesnog dokumenta koji, u cilju detaljnog uređenja procesa takmičenja, obuhvata kreiranje pravila, propozicija takmičenja i ciljnih grupa učesnika;
- predlaganje članova komisija za izradu i pregled testova;
- koordiniranje radom komisija za pripremu i pregled testova;
- formiranje i dostavljanje konačne rang-liste JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.
- sastavljanje i dostavljanje pismenog izvještaja o realizaciji takmičenja;
- obavljanje i drugih aktivnosti neophodnih za adekvatnu realizaciju takmičenja.

2.3.2. Komisija za pripremu i pregled/žiriranje testova/muzičkih numera/literarnih i likovnih radova/realizaciju sportskih takmičenja i nadležnosti

Komisiju čine predsjednik Komisije i tri iskusna nastavnika koji su dali značajan doprinos u stručnom radu; imaju iskustva u radu sa talentovanim i nadarenim učenicima.

Nadležnosti Komisije:

- priprema takmičarskog/ih testa/ova;
- priprema rješenja testa/ova;
- pregled testova i izrada preliminarne liste;
- žiriranje muzičkih numera/literarnih i likovnih radova/realizaciju sportskih takmičenja
- dostavljanje preliminarne liste koordinatoru takmičenja;
- rješavanje prigovora / žalbi u roku od sat vremena od objavljivanja preliminarnih rezultata;
- izrada konačne rang-liste takmičenja i njeno dostavljanje koordinatoru takmičenja, čiji je zadatak da konačnu rang-listu dostavi u JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.
- konačne rang-liste će biti objavljene na stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

Napomena: Testovi za učenike koji u razredu u kojem se takmiče rade prema predmetnom kurikulumu, bit će osmišljeni tako da zadaci budu usklađeni sa ishodima/indikatorima koji su predviđeni predmetnim kurikulumom za konkretan razred i nastavni predmet, kao i sa ključnim sadržajima detaljno navedenim u ovom Uputstvu.

2.3.4. Nadležnosti škola - domaćina takmičenja

Škole - domaćini su nadležne za organizaciju prostora za takmičenje, prostorije za ispravljanje testova i pristup internetu.

Preporuka: Na dan takmičenja organizirati online nastavu u školi.

2.4. Prijava takmičara

Škola prijavljuje takmičara najkasnije 10 dana prije početka takmičenja popunjavanjem elektronskog obrasca – online prijava, osim za nastavne predmete/oblasti koji su zastupljeni na općinskom nivou takmičenja za učenike osnovnih škola (Matematika, Fizika, Informatika, Robotika, Tehnička kultura,

Geografija, Historija BiH i Tjelesni i zdravstveni odgoj, Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva učenika osnovnih škola) i Građansko obrazovanje /Demokratija ljudskih prava za učenike osnovnih i srednjih škola. Spiskovi učenika sa općinskog takmičenja koji su ostvarili plasman na kantonalno takmičenje će biti dostupni na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

Link za online prijavu:

<https://docs.google.com/forms/d/1Y9B4ZhG-yvyAdV3FH8EUykH7J54CWdoUTCPPd3lC2to/edit>

Napominjemo da prijavu takmičara škola može izvršiti samo putem navedenog linka koji će biti aktivan od 01. 2. 2025. godine.

Ukoliko se utvrdi da je škola prijavila učenika koji ne ispunjava uslove predviđene pravilima takmičenja, takmičar neće moći pristupiti takmičenju.

2.5. Dolazak učenika na takmičenje

Učenici dolaze pola sata prije početka takmičenja radi registracije i pripreme za početak takmičenja.

2.6. Nagrade

Tri prvoplasirana takmičara iz svakog nastavnog predmeta/oblasti Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo nagrađuju dodjelom diplome.

Dodjela diploma i zahvalnica za nastavnike i škole domaćine će biti upriličena na završnoj svečanosti Naše nebo izvrsnosti (maj/juni 2025. godine).

3. NASTAVNI PREDMETI / OBLASTI

Na osnovu Kalendara takmičenja za školsku 2024/2025. godinu planirana su takmičenja iz 25 nastavnih predmeta/oblasti: Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost, Engleski jezik, Njemački jezik, Francuski jezik, Turski jezik, Matematika, Fizika, Hemija, Informatika, Robotika, Tehnička kultura, Geografija/Zemljopis, Historija BiH, Građansko obrazovanje/Demokratija i ljudska prava „Projekt građanin“, Vjeronauka, Tjelesni i zdravstveni odgoj /Sport, Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova, Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo, Likovna kultura - Mladi voljenom gradu, Debatne parlaonice, Šah, Liga pregovaranja i Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola

KANTONALNO
TAKMIČENJE

3.1. BOSANSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST, SRPSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

OSNOVNA ŠKOLA

RAZREDNA NASTAVA – 3., 4., i 5. razred

3.1.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost.

Zadana tema	Adresa za slanje radova	Rok za slanje radova
Literarni rad na zadanu temu: Treći razred: Moje čarobno mjesto Četvrti razred: Moj voljeni grad Peti razred: Da progovore, sarajevski golubovi bi nam ispričali divne priče...	Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo Aleja Bosne Srebrene bb/IXC 71000 Sarajevo	5. 3. 2025. (do 15,00)

3.1.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Pravo učešća na takmičenju imaju učenici trećeg, četvrtog i petog razreda razredne i predmetne nastave (V razred) svih osnovnih škola na nivou Kantona Sarajevo.

Napomena: Iz svake škole moguće je kandidirati po jedan rad iz trećih, četvrtih i petih razreda razredne ili predmetne nastave.

3.1.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test (*struktura testa*)

Kantonalno takmičenje za školsku 2024/2025. godinu iz nastavnog predmeta Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost održat će se u formi pisanja literarnih radova na zadanu temu.

3.1.4. Dinamika takmičenja

Propozicije takmičenja

- Pravo učešća na takmičenju iz predmeta Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost imaju učenici 3., 4. i 5. razreda razredne nastave (5. razred predmetne ukoliko je takva organizacija nastave u školi).
- Kantonalno takmičenje za školsku 2024/2025. godinu iz nastavnog predmeta Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost održat će se u formi pisanja literarnih radova za sve osnovne škole na nivou Kantona Sarajevo. Na konkurs se može dostaviti oblik literarnog izraza – proza.

3. Svaka škola ima pravo kandidirati po **jedan** rad na nivou svakog razreda koji ima pravo učešća na takmičenju.
4. Škole, uz prijavu za takmičenje, dostavljaju radove učenika pod šifrom. Ključ za šifre s imenima učenika ostaje kod direktora/ice škole i tek po objavljivanju konačnih rezultata šalju se Komisiji.
5. Krajnji rok za dostavu radova za učenike 3, 4. i 5. razreda svih škola na nivou Kantona Sarajevo je **5. 3. 2025. godine, do 15,00 sati**.
6. Prijava treba da sadrži sljedeće podatke: naziv škole, razred, šifru učenika i ime i prezime predmetnog nastavnika (mentora). Prijavu mora ovjeriti direktor/ica škole pečatom i potpisom.
7. U prijavi obavezno navesti kontakt telefon direktora/ice škole.
8. Radove dostaviti preporučenom poštom na adresu Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja, Aleja Bosne Srebrene bb, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina s naznakom **PRIJAVA NA KONKURS ZA NAJBOLJI LITERARNI RAD – RAZREDNA NASTAVA**.
9. Učenici 3, 4. i 5. razreda svoj tekst mogu poslati otkucan u Wordu (stil slova, veličina slova, prored i poravnanje po izboru učenika).
10. Radove pregleda i boduje Stručna komisija koju imenuje Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja.
11. Prispjeli radovi se ne vraćaju.

Dodatne informacije

- Predlažemo da se izbor najboljih literarnih radova na nivou škola organizira kroz školsko takmičenje tokom februara.
- Stručna komisija, koju imenuje Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, pregledat će sve prispjele radove i proglasiti po tri najuspješnija rada na nivou svakog razreda.
- Preliminarni rezultati kantonalnog takmičenja su javni i dostavljaju se 12. 3. 2025. godine na e-mail škola.
- Učesnici takmičenja imaju pravo na pisani prigovor nakon objavljivanja preliminarnih rezultata, s precizno navedenim primjedbama i obrazloženjem zašto se ulaže prigovor. Rok za primjedbe / žalbe na preliminarne rezultate je do 17. 3. 2025. godine.
- Pisane prigovore takmičari će slati na e-mail adresu **sadetazimic23@gmail.com**
- Nakon rješavanja svih žalbi, a nakon objavljivanja preliminarnih rezultata, objavljuje se konačna lista plasmana na takmičenju.
- Konačna rang-lista sačinjava se poslije razmatranja pisanih prigovora i dostavlja se svim osnovnim školama, najkasnije do 21. 3. 2025. godine.
- Konačna rang-lista sa imenima i prezimenima učenika bit će dostupna i na web-stranici Instituta.

Priprema učenika za takmičenje

Preporuka – Prije takmičenja vježbati sa učenicima kreativno pisanje.

Primjenom savremenih tehnika i strategija koje se odnose na oblast pisanja od učenika će se tražiti da pišu o temama kako bi iznijeli svoja razmišljanja, ideje, stavove i zaključke o zadatoj temi. Uloga nastavnika jeste da učenicima pruža pomoć pri samostalnom pisanju tako što zajedno analiziraju napisane tekstove; nastavnik nudi načine i modele koji će usmjeriti učenike u željenom pravcu kako

bi obogatili svoj rad i učinili ga sadržajnijim i kvalitetnijim. Važno je napomenuti da radovi koji su nastali kao rezultat prethodno opisanih aktivnosti mogu, osim u pisanoj formi, doživjeti i svoje digitalno izdanje. Na ovaj način kod učenika se razvija informatička pismenost i mogućnost prezentiranja svojih radova na različite načine, tj. kroz različite medije. Pri vježbanju pisanja trebalo bi slijediti faze procesa pisanja: pripremna faza (pripremanje za pisanje sastava), faza pisanja po planu, faza redigiranja (prepravljanje, ispravljanje, dorada), te faza predstavljanja sastava javnosti odnosno slanja na takmičenje.

Kriteriji za vrednovanje radova:

- literarni rad sadrži dobro strukturiran redoslijed događaja, opise likova i druge važne detalje;
- sadržaj rada je jasan i smislen, primjeren zadatku (temi) i uzrastu učenika;
- literarni rad je maštovit i originalan;
- literarni rad promovira temeljne ljudske vrijednosti;
- učenik primjenjuje gramatička i pravopisna pravila u pisanju rada.

PREDMETNA NASTAVA

3.1.5. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Datum održavanja takmičenja: 28. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: JU Prva osnovna škola Ilidža
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.1.6. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Na takmičenju učestvuju:

- 1 predstavnik/ca škole – VII razred
- 1 predstavnik/ca škole – VIII razred

Prijave takmičara se vrše putem linka, najkasnije 7 dana prije održavanja takmičenja.

Registracija takmičara na dan takmičenja počinje u 8,30 sati.

3.1.3. Struktura testa, tok takmičenja i način bodovanja

1. Test se sastoji od 18 zadataka objektivnog tipa među kojima su:

- zadaci višestrukog izbora
- zadaci povezivanja
- zadaci dopunjavanja i
- zadaci poluobjektivnog tipa - kratak odgovor.

U testu će biti ponuđena još dva dodatna pitanja. Takmičari mogu (a ne moraju) odmah uraditi dodatna pitanja, koja će Stručna komisija vrednovati samo u slučaju da učenici rangirani na prvo, drugo ili treće mjesto imaju jednak broj bodova. U slučaju da učenik odluči da ne radi odmah dva bonus pitanja, a po ispravci testova se bodovno ipak nađe u navedenoj situaciji, isti će mu se bodovati sa nula (0) bodova. Ukoliko se na prva tri mjesta, i nakon bodovanja dodatnih zadataka, nađu učenici sa istim brojem bodova, oni će nakon isteka žalbenog roka raditi zadatke koje će im Komisija naknadno ponuditi. Učenici dobijaju po jedan zadatak, za čiju izradu imaju 10 minuta i rade onoliko

zadataka koliko je potrebno da se formira konačna rang-lista. Ova odredba se odnosi samo na prva tri mjesta na rang-listi.

2. Zadatke priprema Stručna komisija.

3. Prilikom izrade testnih zadataka i njihovog vrednovanja koristit će se Pravopis autora Senahida Halilovića iz 1996. godine i Gramatika bosanskoga jezika autora Dževada Jahića, Senahida Halilovića i Ismaila Palića iz 2000 godine.

4. Takmičari se takmiče pod šifrom.

5. Prilikom izrade testnih zadataka i i njihovog vrednovanja koristit će se Pravopis autora Senahida Halilovića iz 1996. godine i Gramatika bosanskoga jezika autora Dževada Jahića, Senahida Halilovića i Ismaila Palića iz 2000 godine.

6. Vrijeme predviđeno za izradu testa je 60 minuta. Test se popunjava trajnom hemijskom olovkom plave boje. Da bi se uvažili, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima, pravopisno i gramatički tačno.

7. U slučaju kršenja pravila takmičenja, takmičar će biti diskvalificiran.

3.1.4. Oblasti za takmičenje i sadržaj:

Test za sedmi razred obuhvatit će sljedeće oblasti:

a) Gramatika i pravopis

- vrste riječi, padeži (deklinacija imenica, pridjeva, zamjenica i brojeva), služba/ funkcija riječi u rečenici, imenički i glagolski dodaci, glagolske imenice, glagolski oblici, upravni govor, upotreba velikog slova i zamjena glasa *jat*.

b) Književnost

- lirska pjesma, pripovijetka, bajka, basna, roman, informativni tekst, tema, ideja, uloga likova u tekstu, hronološki i retrospektivni redosljed u tekstu, usmena književnost, dnevnik.

c) Medijska kultura: film, pozorište, strip

d) Književna djela (lektira)

Nosač Samuel (pripovijetke), Isak Samokovlija; Gromovo đule (pripovijetke), Skender Kulenović; Sretni princ i druge bajke, Oskar Vajld

Također, testni zadaci obuhvatit će i nastavno gradivo gramatike i pravopisa iz prethodnih razreda.

Test za osmi razred obuhvatit će:

a) Gramatika i pravopis:

- značenje riječi (sinonimi, homonimi, antonimi), rečenica, složena rečenica i njene vrste, pisanje riječi s glasovima č, ć, dž, đ, ijekavizacija, pisanje zareza u složenim rečenicama, upravni i neupravni govor, veliko slovo, pisanje glagolskih oblika.

b) Književnost

- književni tekst u stihu i u prozi: pjesma, pripovijetka, bajka, basna, anegdota, roman, drama, granične književne vrste; informativni tekst

c) Medijska kultura: film, strip, radio, televizija

d) Književna djela (lektira)

- Ruža II (Čekajući Tahira), Nura Bazdulj-Hubijar; Dnevnik Ane Frank; Sumnjivo lice, Branislav Nušić.

Također, testni zadaci obuhvatit će i nastavno gradivo gramatike i pravopisa iz prethodnih razreda.

3.1.5. Rezultati, uvid u testove i konačna rang-lista

1. Vrednovanje rezultata i rangiranje učesnika takmičenja obavlja Stručna komisija.
2. Organizaciju i realizaciju kantonalnog takmičenja vodi koordinatorica takmičenja.
3. Rezultati privremenog poretka objavljuju se pod šiframa nakon ispravka svih testova za pojedini razred, a najkasnije u 13,30 sati.
4. Nakon objave privremenog poretka, takmičari i njihovi nastavnici imaju pravo uvida u testove u periodu od 13,30 -14,00 sati. Žalbeni postupak slijedi nakon objave privremenih rezultata i uvida u testove i traje 15 minuta. Žalbu sastavljaju učenik i nastavnik u pisanom obliku za vrijeme žalbenog postupka i predaju je članovima Komisije. Komisija je dužna odmah riješiti sve žalbe, napisati kratak odgovor na svaku žalbu i predati ga takmičaru.
5. Preliminarnu rang-listu koordinator / voditelj takmičenja šalje na e-mail adrese svih škola čiji su predstavnici/ce učestvovali na takmičenju u 15,30 sati.
6. Eventualne pisane prigovore škole mogu dostaviti na e-mail koordinatorice takmičenja (buljubasicindira1@gmail.com) 45 minuta od vremena dobivanja preliminarne rang-liste, nakon čega će Komisija u pisanoj formi dostaviti odgovor na e-mail adresu pošiljaoca.
7. Nakon rješavanja svih žalbi konačnu rang-listu, formiranu prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara, predsjednik Komisije objavljuje na oglasnoj ploči škole domaćina i upućuje na e-mail adrese svih škola. Poslije objavljivanja konačnog poretka žalbe i prigovori se ne uzimaju u razmatranje.
8. Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

SREDNJA ŠKOLA

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike gimnazija i srednjih stručnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost.

3.1.10. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Datum održavanja takmičenja: 29. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: JU Četvrta gimnazija Ilidža
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.1.11. Ciljne grupe / učesnici takmičenja

Pravo učešća na takmičenju imaju učenici drugih i trećih razreda gimnazije, te učenici drugih i trećih razreda srednjih škola za stručno obrazovanje.

3.1.12. Propozicije i tok takmičenja

1. Svaka škola šalje po jednog predstavnika drugog i trećeg razreda, odabranog po kriterijima škole.
2. Učenike za takmičenje prijavljuje škola preko dostavljenog linka najkasnije 10 dana prije takmičenja.
3. Registracija učenika na takmičenje počinje pola sata prije početka takmičenja.
4. Nakon ulaska u učionicu, u kojoj će se takmičiti, takmičari su dužni isključiti svoje mobilne telefone i pametne satove te iste odložiti na sto kod dežurnog nastavnika.
5. Takmičari se takmiče pod šifrom. Takmičarska komisija priprema šifre, a takmičari svoje lične podatke u kovertama predaju dežurnom nastavniku. Koverta ostaju zatvorene i pohranjene kod predsjednika takmičarske komisije do trenutka objave rezultata.
6. Vrijeme predviđeno za izradu testa je 60 minuta.
7. Test se popunjava trajnom hemijskom olovkom plave boje.
8. Da bi se uvažili, odgovori trebaju biti napisani pisanim slovima, pravopisno i gramatički tačno.
9. Takmičar koji želi promijeniti svoj odgovor čini to na način da se javlja dežurnom nastavniku koji crvenom hemijskom križa prvobitni odgovor, pored kojeg stavlja svoj potpis, a potom se takmičaru daje mogućnost da ponudi novi odgovor.
10. Takmičar koji popuni test prije predviđenog vremena učionicu može napustiti 45 minuta nakon početka izrade testova, a u slučaju da se neko od takmičara ne osjeća dobro, treba o tome obavijestiti dežurnog nastavnika, koji će učeniku dozvoliti izlazak iz učionice.
11. U slučaju kršenja pravila takmičenja, vrši se diskvalifikacija učenika.

3.1.13. Struktura testa, oblasti, bodovanje

Test se sastoji iz oblasti: književnost, gramatika i pravopis.

Testovne zadatke namijenjene za kantonalno takmičenje priprema Stručna komisija.

Prilikom izrade zadataka i vrednovanja istih koristit će se udžbenici koji su na spisku odobrenih udžbenika za gimnazije i srednje škole za stručno obrazovanje Federalnog ministarstva za obrazovanje i nauku, Pravopis autora Senahida Halilovića iz 2017. godine i Gramatika bosanskoga jezika autora Dževada Jahića, Senahida Halilovića i Ismaila Palića iz 2000. godine

Test sadrži 20 zadataka objektivnog tipa među kojima će biti zadaci višestrukog izbora, zadaci povezivanja i zadaci poluobjektivnog tipa (kratak odgovor).

Procentualna raspoređenost ključnih oblasti (+/-5%): književnost 45%, teorija književnosti 15% i jezik 40% (gramatika, historija jezika i pravopis).

Test za drugi razred obuhvata književne periode i književna djela predviđena predmetnim kurikulumom za drugi razred te sadržaje iz teorije književnosti, gramatike, historije jezika i pravopisa predviđene za prvi i drugi razred.

Test za treći razred obuhvata književne periode i književna djela predviđena predmetnim kurikulumom za treći razred te sadržaje iz teorije književnosti, gramatike, historije jezika i pravopisa predviđene za prvi, drugi i treći razred.

Nivoi znanja u testu su sljedeći: znanje i razumijevanje 20%, primjena 50% i analiza 30%. Bodovanje prati nivo znanja, tako da su pitanja iz nižih kognitivnih nivoa (znanje i razumijevanje) bodovani 1 bodom, srednji nivo (primjena znanja) s 2 boda, a zadaci višeg kognitivnog nivoa (analiza) s maksimalno 4 boda.

Na testu će biti ponuđena i dva dodatna pitanja čiji će se odgovori bodovati samo ukoliko učenici budu dijelili prvo, drugo ili treće mjesto. U slučaju da učenik odluči ne raditi odmah dva bonus pitanja, a po ispravci testova se bodovno, ipak, nađe u navedenoj situaciji, isti će mu se bodovati s nula (0) bodova.

Ukoliko se na prva tri mjesta, i nakon bodovanja dodatnih zadataka, nađu učenici sa istim brojem bodova, isti će, nakon isteka žalbenog roka, raditi zadatke koje će im komisija naknadno ponuditi. Učenici dobijaju po jedan zadatak, i rade onoliko zadataka koliko je potrebno da se formira konačna rang-lista.

3.1.14. Rezultati, žalbe i konačna rang-lista

1. Vrednovanje rezultata i rangiranje učesnika takmičenja obavlja Stručna komisija.
2. U sastavu Stručne komisije su četiri nastavnika/ce koji/e realizuju nastavu iz nastavnog predmeta u srednjoj školi.
3. Organizaciju i realizaciju kantonalnog takmičenja vodi koordinatorica takmičenja.
4. Preliminarna rang-lista objavljuje se na oglasnoj ploči škole domaćina i šalje na e-mail adrese škola do 15:00.

5. Žalbeni rok traje do 16:00. Takmičari imaju pravo na uvid u svoj rad od 15:00 do 16:00. Eventualne pisane žalbe predaju se Komisiji, koja je dužna odmah odgovoriti. Pisane prigovore mogu dostaviti i na e-mail koordinatorice takmičenja, sabina.begic@rps.edu.ba, nakon čega će Komisija u pisanoj formi dostaviti odgovor na adresu pošiljaoca prigovora.
6. Nakon rješavanja svih žalbi konačnu rang-listu, formiranu prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara, predsjednik Komisije objavljuje na oglasnoj ploči škole domaćina i upućuje svim školama. Poslije objavljivanja Konačne rang-liste, žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
7. Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.2. ENGLESKI JEZIK (prvi strani jezik)

3.2.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Engleski jezik (*prvi strani jezik*):

OSNOVNE ŠKOLE

Datum održavanja takmičenja: 23. 4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Skender Kulenović“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

SREDNJE ŠKOLE

Datum održavanja takmičenja: 26. 3. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Srednja ekonomska škola Sarajevo

Termin održavanja takmičenja: 9:00 sati

3.2.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Osnovna škola

Ciljna grupa za osnovne škole obuhvata:

- učenike **devetih razreda** koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče engleski kao prvi strani jezik, referentni nivo, **A2.2 / B1**
- učenike **devetih razreda** škola u kojima se nastava izvodi na engleskom jeziku, referentni nivo **B1 / B1+**

Srednja škola

Ciljna grupa za srednje škole obuhvata:

- učenike trećih razreda gimnazije, referentni nivo **B2 / B2+**
- učenike četvrtih razreda gimnazije, referentni nivo **B2+ / C1**
- učenike trećih razreda srednjih škola za stručno obrazovanje i obuku koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče engleski jezik kao prvi strani jezik, referentni nivo **B1 / B1+**
- učenike četvrtih razreda srednjih škola za stručno obrazovanje i obuku koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče engleski jezik kao prvi strani jezik, referentni nivo **B2 / B2+**
- učenike četvrtih razreda u kojima se nastava izvodi na engleskom jeziku, referentni nivo **B2+ / C1**

3.2.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test

Za oba nivoa takmičenja test se sastoji iz tri dijela / oblasti:

- **Grammar 60 pitanja** (60 bodova)
- **Vocabulary 30 pitanja** (30 bodova)
- **Reading 10 pitanja** (10 bodova)

Test sadrži ukupno **100 pitanja**. Svako pitanje se boduje sa 1 bodom - ukupno 100 bodova.

3.2.4. Dinamika takmičenja (*osnovna i srednja škola*)

1. Svaka škola delegira po jednog takmičara kao predstavnika škole
2. Registracija takmičara počinje pola sata prije početka takmičenja, u 8:30 sati.
3. Nakon završene registracije, takmičari se raspoređuju u kabinete određene za realizaciju takmičenja. Mobilni telefoni se obavezno odlažu u predviđene kutije.
4. Takmičari se takmiče pod šifrom koju upisuju na test (answer sheet). Lične podatke upisuju na listić na kojem je upisana šifra, ubacuju u kovertu i zatvorenu predaju članu Komisije.
5. Predviđeno vrijeme za rad testa je 100 minuta.
6. Pri izradi zadataka takmičari mogu koristiti običnu olovku, ali konačni odgovori moraju biti označeni plavom ili crnom hemijskom olovkom.
7. Nakon utvrđivanja ukupnog broja ostvarenih bodova, članovi Komisije otvaraju kovertu, identifikuju imena prema šiframa i kreiraju preliminarnu listu rezultata takmičenja prema ukupnom broju osvojenih bodova i s imenima i prezimenima takmičara.
8. Ukoliko dva ili više takmičara osvoje isti broj bodova, njihov konačni poredak na rang-listi određuje se na osnovu većeg broja osvojenih bodova iz oblasti Grammar. Ukoliko iz oblasti Grammar učenici imaju isti broj bodova, prednost ima takmičar koji je osvojio više bodova iz oblasti Vocabulary. Ukoliko takmičari imaju isti broj bodova oblasti iz Grammar i Vocabulary, prednost ima takmičar koji je osvojio više bodova iz oblasti Reading.

U slučaju da takmičari imaju isti broj bodova iz svih oblasti, rade se dodatni zadaci.

Ova odredba se odnosi samo na prva tri mjesta na rang-listi. Ostali takmičari u istoj situaciji dijele dato mjesto.

9. Preliminarnu rang-listu koordinator /voditelj takmičenja šalje na e-mail adrese svih škola do 15:00 sati.
10. Nakon objave preliminarnih rezultata, istog dana, učenicima je dozvoljen uvid u takmičarske radove i prigovor od strane nastavnika / nastavnice u periodu od sat vremena nakon objavljanja preliminarnih rezultata. Eventualni prigovor od strane nastavnika/nastavnice u

pismenom obliku šalje se na mail adrese koordinatorica, odgovornih osoba, amilaislamovic@gmail.com (osnovna škola) i senidaceljo@hotmail.com (srednja škola) nakon čega će Komisija razmotriti pisani prigovor i u pisanoj formi dostaviti odgovor na žalbu na e-mail adresu pošiljaoca prigovora. Ocjena Komisije je konačna.

Nakon rješavanja svih žalbi konačnu rang-listu formiranu prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara, predsjednik Komisije objavljuje na oglasnoj ploči škole domaćina i upućuje svim školama. Poslije objavljivanja Konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.

11. Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.3. NJEMAČKI JEZIK (drugi strani jezik)

3.3.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Njemački jezik:

OSNOVNA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 13. 3. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Isak Samokovlija“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 h

SREDNJA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 17. 3. 2024. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Peta gimnazija

Termin održavanja takmičenja: 9,00 h

3.3.2. Ciljne grupe/učesnici takmičenja

Osnovna škola

Ciljna grupa za osnovne škole obuhvata učenike devetih razreda koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče njemački kao strani jezik. Svaka škola šalje po jednog predstavnika, odabranog po kriterijima škole i propozicijama takmičenja.

Srednja škola

Ciljna grupa za srednje škole obuhvata učenike od prvog do trećeg razreda gimnazije i učenike od prvog do trećeg razreda srednjih škola za stručno obrazovanje i obuku koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče njemački jezik kao strani jezik. Svaka škola šalje po jednog predstavnika odabranog po kriterijima škole i propozicijama takmičenja.

3.3.3. Kategorije/oblasti takmičenja/test (struktura testa)

Kategorije/oblasti takmičenja

Nivoi jezičke kompetencije, na kojima se učenici takmiče su slijedeće:

A2 – 9. razred, nacionalni program

A2 – 1. razred srednje škole, nacionalni program

B1 – 1. razred srednje škole, DSD program i 2. razred srednje škole, nacionalni program B2 – 2. razred srednje škole, DSD program i 3. razred srednje škole, nacionalni program C1 – 3. razred srednje škole, DSD program i svi punoljetni učenici trećih razreda iz oba navedena programa

NAPOMENA: Pobjednici s A2 nivoa za osnovne škole i A2 nivoa za srednje škole će u svrhu određivanja predstavnika za navedeni nivo na Deutscholympiade biti pozvani na dodatni krug takmičenja, na zaseban datum, o čemu će škole i takmičari biti pravovremeno obaviješteni.

Dodatni krug takmičenja će sadržavati pismeni i usmeni zadatak na temelju kojeg će biti određen konačni pobjednik na A2 nivou.

Napomene:

* Dozvoljena je prijava mlađih takmičara na više nivoe takmičenja.

* Takmičari koji su prethodne godine pristupili takmičenju, ove godine mogu pristupiti samo višem nivou takmičenja od prošlogodišnjeg.

* Budući da propozicije Deutscholympiade i Internationale Deutscholympiade određuju da samo maloljetni učenici mogu pristupiti ovim nivoima takmičenja, tako punoljetni takmičari sa kantonalnog nivoa takmičenja ne mogu biti upućeni na više nivoe takmičenja. Isto se odnosi i na takmičare na nivou jezičke kompetencije C1.

* Od takmičenja su isključeni učenici:

- koji su državljani neke od zemalja njemačkog govornog područja odnosno čiji je maternji jezik njemački,
- čiji su jedan ili oba roditelja državljani neke od zemalja njemačkog govornog područja odnosno čiji je maternji jezik njemački,
- koji su u bilo kojem periodu svog života boravili kontinuirano 6 ili više mjeseci u nekoj od zemalja njemačkog govornog područja,
  - koji starosno ili razredom koji pohađaju ne odgovaraju utvrđenim jezičkim nivoima takmičenja, - koji pohađaju njemačke škole ili lokalne škole u kojima se nastava i komunikacija pretežno realiziraju na njemačkom jeziku.

Test

Takmičarski zadaci obuhvataju:

Hörverstehen, Leseverstehen, Grammatik/Wortschatz i Mündliche Kommunikation, u skladu sa Evropskim referentnim okvirom za jezike na odgovarajućem nivou jezičke kompetencije. Usmeni dio je komunikacijski modul – prezentacija 4 učenika/ce na zadatu temu.

3.4. Dinamika takmičenja

- Ukoliko škola odluči učestvovati na takmičenju, dužna je prijaviti takmičare za određeni nivo takmičenja.
  - Svaka škola na takmičenje prijavljuje po jednog učenika/cu za svaki nivo jezičke kompetencije, u skladu sa propozicijama, i to slanjem popunjenog online obrasca, u skladu sa ovim Uputstvom. - Slanjem obrasca sa školske mail adrese škola potvrđuje da prijavljeni učenici/ce ispunjavaju uslove predviđene propozicijama.
- Ukoliko se utvrdi da je škola prijavila učenike koji ne ispunjavaju uslove iz propozicija, učenici će biti diskvalificirani.
- Takmičari se takmiče pod šifrom. Takmičarska komisija priprema šifre, a takmičari svoje lične podatke predaju u kovertama koje ostaju zatvorene i pohranjene kod predsjednika takmičarske komisije do trenutka objave rezultata.
- U slučaju da nakon usmenog dijela takmičenja dva ili više učenika imaju isti broj bodova, oni dijele osvojeno mjesto, što ne važi za prva tri mjesta. U slučaju da više takmičara ima isti broj bodova za

- prva tri mjesta, predsjednik/ca žirija za usmeni dio takmičenja će predložiti, a žiri provesti dodatni postupak bodovanja, na način da će prednost na rang listi imati takmičar koji je ostvario više bodova na usmenom dijelu. Ukoliko i nakon toga takmičari imaju isti broj bodova, komisija će provesti dodatni ispitni postupak putem unaprijed pripremljenih, namjenskih zadataka iz oblasti Leseverstehen, te će po evaluaciji rezultata dodatnog ispitnog postupka utvrditi konačnu rang-listu. Poslije objavljivanja Konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Preliminarni rezultati pismenog dijela takmičenja objavljuju se istog dana, neposredno po završenoj korekturi radova i to na mjestu takmičenja, a isti će biti proslijeđeni i na mail-adrese škola. Po objavi preliminarnih rezultata, istog dana je dozvoljen uvid u takmičarske radove i prigovor od strane nastavnika/ce u pratnji učenika i to u pismenom obliku na mail adrese koordinatoriaca i to kenita.seta@2gimnazija.edu.ba i amra.djulan@gmail.com u roku od 60 minuta po objavljivanju rezultata, a isti će odmah razmatrati takmičarska komisija. Ocjena Takmičarske komisije je konačna i na nju se ne može žaliti.
  - Po okončanju usmenog dijela takmičenja objavljuju se preliminarni ukupni rezultati. - Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje. - Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.4. FRANCUSKI JEZIK (drugi strani jezik)

3.4.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024./2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Francuski jezik.

Datum održavanja takmičenja: 8. 5. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Gimnazija Obala

Termin održavanja takmičenja: 9,00 h

3.4.2. Ciljne grupe/učesnici takmičenja

Ciljna grupa za srednje škole obuhvata učenike trećih razreda gimnazije koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu uče francuski jezik kao drugi strani jezik.

Svaka škola šalje po tri ili više (maksimalno 5) predstavnika odabrana po kriterijima škole, s tim da se ne mogu takmičiti učenici škola u kojima se nastava održava na francuskom jeziku. Također se ne mogu takmičiti učenici koji su u toku školovanja tri ili više mjeseca boravili na francuskom govornom području.

3.4.3. Kategorije/oblasti takmičenja

Za oba nivoa takmičenja test se sastoji iz četiri dijela/oblasti:

- Compréhension orale, 25 pitanja (25 bodova);
- Compétences grammaticales, 25 pitanja (25 bodova);
- Vocabulaire, 25 pitanja (25 bodova);
- Compréhension écrite, 25 pitanja (25 bodova).

Test se sastoji od ukupno 100 bodova.

Predviđeno vrijeme za izradu testa je 120 minuta. Učenik koji popuni test prije predviđenog vremena učionicu može napustiti 45 minuta nakon početka izrade testova, a u slučaju da se neko od takmičara ne osjeća dobro, treba o tome obavijestiti dežurnog nastavnika, koji će učeniku dozvoliti izlazak iz učionice.

3.4.4. Dinamika takmičenja

- Slanjem obrasca sa školske mail adrese škola potvrđuje da prijavljeni učenici / učenice ispunjavaju uslove predviđene propozicijama. Učenik se prijavljuje najkasnije 10 dana prije dana takmičenja.
- Takmičari se takmiče pod šifrom koju upisuju na test. Lične podatke upisuju na listić koji ubacuju u kovertu i zatvorenu predaju predsjedniku Komisije.
- Predviđeno vrijeme za rješavanje testa je 120 minuta.

- Nakon utvrđivanja ukupnog broja ostvarenih bodova, članovi Komisije otvaraju kovertu, identificiraju imena prema šiframa i prave preliminarnu listu rezultata takmičenja prema ukupnom broju osvojenih bodova i imenima i prezimenima takmičara.
  - Ukoliko dva ili više takmičara osvoje isti broj bodova, njihov konačni poredak na rang-listi određuje se na osnovu većeg broja osvojenih bodova iz oblasti Compétences grammaticales. Ukoliko iz oblasti Compétences grammaticales učenici imaju isti broj bodova, prednost ima takmičar koji je osvojio više bodova iz oblasti Vocabulaire. Ukoliko takmičari imaju isti broj bodova iz oblasti Compétences grammaticales i Vocabulaire, prednost ima takmičar koji je osvojio više bodova iz oblasti Compréhension écrite. U slučaju da takmičari imaju isti broj bodova iz svih oblasti, radi se dodatni testovi koji će planiranu satnicu takmičenja pomjeriti za sat ili dva. Ova odredba se odnosi samo na prva tri mjesta na rang-listi. Ostali takmičari u istoj situaciji dijele dato mjesto.
  - Koordinator/Predsjednik Komisije šalje na e-mail adrese svih škola do 15:00 sati.
  - Po objavi preliminarnih rezultata, istog dana, dozvoljen je uvid u takmičarske radove i prigovor od strane nastavnika / nastavnice u pratnji učenika u periodu od 15:00 do 16:00. Eventualni prigovor od strane nastavnika/nastavnice u pismenom obliku šalje se na mail adrese koordinatorica amocnaj@hotmail.com nakon čega će Komisija razmotriti pisani prigovor i u pisanoj formi dostaviti odgovor na žalbu na e-mail adresu pošiljaoca prigovora. Ocjena Komisije je konačna i na nju se ne može žaliti.
  - Nakon rješavanja svih žalbi konačnu rang-listu formiranu prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara, predsjednik Komisije objavljuje na oglasnoj ploči škole domaćina i upućuje svim školama. Poslije objavljivanja Konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

Uputstvo za testiranje

- Nije dozvoljena upotreba grafitnih olovaka, gumica i korektora tokom rješavanja testa.
- Konačna verzija urađenog testa mora biti napisana neizbrisivom hemijskom olovkom plave ili crne boje.
- upotreba mobilnih telefona i drugih elektronskih pomagala nije dozvoljena

Ukoliko takmičar pogriješi u toku trajanja takmičenja i želi ponuditi drugo rješenje nekog zadatka, pozvat će dežurnog profesora kako bi svojim potpisom označio grešku.

3.4.5. Komisija (priprema testova, pregled testova i analiza testa)

Komisiju za pripremu i pregled testova i realizaciju takmičenja za srednju školu čine: predsjednik Komisije i tri iskusna profesora francuskog jezika.

3.5. TURSKI JEZIK (drugi strani jezik)

3.5.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Turski jezik:

Datum održavanja takmičenja: 6. 5. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Edhem Mulabdić“
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.5.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Učenici VII, VIII i IX razreda osnovnih škola koji izučavaju turski jezik.

3.5.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test (*struktura testa*)

Na takmičenje će biti pozvana po dva učenika iz VII, VIII i IX razreda iz svake škole. Ispit će biti izrađen u okvirima evropskog referentnog okvira za jezike i sastojat će se iz pismenog i usmenog dijela. Tokom pismenog dijela ispita učenici će prema kategorijama biti raspoređeni u tri učionice gdje će ispit nadgledati po jedan dežurni nastavnik. Također, na usmenom dijelu ispita bit će prisutan po jedan dežurni nastavnik, a učenici će ulaziti jedan po jedan u učionicu.

Ispiti će biti pripremljeni za razrede prema stepenima:

- VII razred stepen A1.2,
- VIII razred stepen A2.1,
- IX razred stepen A2.2.

Učenici će raditi testove za određivanje stečenih znanja iz čitanja, pisanja i pričanja. Testove će pregledati i ocijeniti komisija.

3.5.4. Dinamika takmičenja

1. Članovi komisije donijet će zapečaćene testove koji se neće otvarati do početka samog takmičenja.
2. Učenici će se zajedno sa svojim nastavnicima turskog jezika ili roditeljima prijaviti dežurnom nastavniku na ulazu u školu na dan takmičenja. Nakon toga će u holu sačekati da ih članovi komisije pozovu u učionice koje su spremne za takmičare.
3. Pismeni dio ispita traje 90 minuta. Usmeni dio ispita će se sastojati iz “nezavisnog govora”, pričanja na zadatu temu (učenici izvlače kartice s temama) i dijaloga s ispitivačem. Takmičenje će se održati u 3 kategorije i za to će biti obezbijeđene 3 učionice gdje će biti raspoređena 3 člana komisije, a predsjednik komisije će nadgledati sam tok takmičenja.

4. Pregled testova vršit će komisija u kojem će se nalaziti profesori Turskog jezika i književnosti i to u sastavu: predsjednik i 3 člana.
5. Budući da je broj učenika koji učestvuju na takmičenju iz turskog jezika manji u odnosu na druge predmete, rezultati se očekuju pola sata nakon završetka usmenog dijela ispita.
6. U tom periodu učenici će imati obezbjeđen ručak.
7. Ukoliko dva ili više takmičara osvoje isti broj bodova, njihov konačni poredak na rang-listi određuje se na osnovu većeg broja osvojenih bodova iz oblasti Gramer. Ukoliko iz te oblasti učenici imaju isti broj bodova, prednost ima takmičar koji je osvojio više bodova iz oblasti Okuma, ukoliko učenik ima isti broj bodova iz oblasti Gramer i Okuma, prednost ima učenik koji ima više bodova iz oblasti Dinleme. U slučaju da učenici imaju isti broj bodova iz svih oblasti, radi se dodatni test od deset pitanja u trajanju od 20 minuta. Ova odredba se odnosi samo na prva tri mjesta na rang-listi. Ostali takmičari u istoj situaciji dijele dato mjesto.
8. Predsjednik Komisije upućuje preliminarnu listu na e-mail adresu svih škola i postavlja je na oglasnu ploču ili vidno mjesto škole domaćina takmičenja do 15:00 sati.
9. Učesnik takmičenja ima pravo na uvid u rad ili žalbu od 15:00 do 16:00 sati nakon objavljivanja preliminarne liste. U slučaju pisanog prigovora potrebno je navesti brojem zadatka i obrazloženje zašto se ulaže prigovor. Sve eventualne žalbe učenika, nastavnika ili škole dostavit će se na zvaničnu e-mail adresu odgovorne osobe: saraybosna@yee.org.tr ili popunjavanjem obrasca za žalbe na licu mjesta.
10. Nakon rješavanja svih žalbi predsjednik Komisije upućuje konačnu rang-listu na škole i postavlja je na oglasnu ploču ili vidno mjesto škole domaćina takmičenja.
11. Poslije objavljivanja Konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
12. Konačne rang-liste će biti dostupne na internet stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.6. MATEMATIKA

3.6.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Matematika:

Osnovne škole

Datum održavanja takmičenja: 2. 4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: PU Richmond Park International Secondary School

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

Srednje škole

Datum održavanja takmičenja: 4. 3. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: PU Richmond Park International Secondary School

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.6.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Osnovna škola

Takmičenja za učenike osnovnih škola, koji su nakon održanog općinskog takmičenja ostvarili plasman na kantonalno takmičenje, održavaju se u kategoriji VI, VII, VIII i IX razreda.

Spisak učenika koji su ostvarili plasman na kantonalno takmičenje će biti objavljen na web strani JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo i za navedene učenike nije potrebno posebno dostavljati prijavu.

Plasman na federalno takmičenje ostvaruje pet prvoplasiranih učenika sa kantonalnog takmičenja.

Srednja škola

Takmičenja se održavaju u kategoriji I, II, III i IV razreda. Svaki učenik se takmiči u razredu koji pohađa.

Svaka škola ima kvotu od tri takmičara koje može poslati na kantonalno takmičenje (prvoplasirana tri učenika sa školskog takmičenja). Direktni plasman na kantonalno takmičenje imaju učenici koji su na prethodnom kantonalnog takmičenju osvojili jedno od prvih pet mjesta ili su na prethodnom federalnom ili državnom takmičenju osvojili jedno od prvih deset mjesta (uključujući i prelazak iz devetog razreda osnovne u prvi razred srednje škole). Ti učenici ne ulaze u kvotu škole. Učenike na kantonalno takmičenje prijavljuje škola najkasnije 5 dana prije početka takmičenja popunjavanjem elektronskog obrasca – online prijava, pri čemu je potrebno naglasiti da li učenik ima direktni plasman ili ulazi u kvotu škole.

Plasman na federalno takmičenje ostvaruje pet prvoplasiranih učenika s kantonalnog takmičenja.

3.6.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test**Osnovna škola – oblasti takmičenja**

Nastavni plan i program sa definisanim ishodima učenja za šesti i sedmi razred dostupan je na: <https://kurikulum.ks.gov.ba/bs/elementi?predmet=Matematika>, a nastavni plan i program za osnovne škole u Kantonu Sarajevu (počevši od osmog razreda) dostupan je na: https://mo.ks.gov.ba/sites/mo.ks.gov.ba/files/2021-02/5._matematika_0.pdf.

Posebno objašnjenje dato je za cjeline koje se ne nalaze u Nastavnom planu i programu odgovarajućeg razreda. Na svakom takmičenju uključeno je gradivo prethodnih razreda, kao i gradivo nižih nivoa u tom razredu.

Gradivo koje se može pojaviti na takmičenju je sljedeće:

Nivo	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
Općinsko takmičenje	Sve cjeline iz NPP sa definisanim ishodima učenja za 5. razred, te sljedeće cjeline: 1. Skupovi 2. Kružnica, krug, ugao 3. Djeljivost brojeva	Sve cjeline iz NPP za 6. razred, te sljedeće cjeline: 1. Cijeli brojevi 2. Racionalni brojevi 3. Ugao i trougao (do podudarnosti trouglova, ne uključujući podudarnost) 4. Tekstualni zadaci (prevođenje tekstualnog zadatka u odgovarajuće jednačine, rješavanje tih jednačina ili jednostavnijih sistema jednačina)	Gradivo za kantonalno takmičenje u 7. razredu, te sljedeće cjeline: 1. Realni brojevi 2. Pitagorina teorema i njena primjena 3. Proporcionalnost duži. Talesova teorema. 4. Proporcionalne veličine. Funkcija direktne i obrnute proporcionalnosti 5. Tekstualni zadaci sa procentima (razni tekstualni zadaci koji uključuju procenete)	Gradivo za kantonalno takmičenje u 8. razredu, te sljedeće cjeline: 1. Razlomljeni racionalni izrazi 2. Linearna funkcija 3. Linearne jednačine i nejednačine s jednom nepoznatom 4. Sistemi linearnih jednačina s dvije nepoznate 5. Logičko-kombinatorni zadaci (razni zadaci koji zahtijevaju logičko rezonovanje učenika, što može uključivati osnovna prebrojavanja, kombinatorne igre i slično)

Kantonalno takmičenje	Gradivo za općinsko takmičenje, uz sljedeću cjelinu: Razlomci	Gradivo za općinsko takmičenje, uz sljedeću cjelinu: Ugao i trougao (čitava cjelina)	Gradivo za općinsko takmičenje, uz sljedeće cjeline: Cijeli racionalni izrazi i Dirihleov princip (osnovne primjene u logičko-kombinatornim zadacima)	Gradivo za općinsko takmičenje, uz sljedeću cjelinu: Geometrijska tijela
-----------------------	--	---	--	---

Srednja škola – oblasti takmičenja

Nastavni plan i program s definisanim ishodima učenja za prvi, drugi i treći razred dostupan je na: <https://kurikulum.ks.gov.ba/bs/elementi?predmet=Matematika>, a za četvrti razred srednje škole u Kantonu Sarajevo (za opći smjer) nalazi se na: https://mo.ks.gov.ba/sites/mo.ks.gov.ba/files/2021-02/npp_gimnazije_-_opci_smjer.pdf.

Za svaki razred se u gradivo za kantonalno takmičenje uključuje gradivo iz Nastavnog plana i programa za niže razrede, kao i gradivo za kantonalno takmičenje iz nižih razreda (ovo važi i za prvi razred, tj. gradivo za prvi razred uključuje gradivo s kantonalnog takmičenja za deveti razred osnovne škole). Osim toga, uključene su sljedeće cjeline iz nastavnog plana i programa za odgovarajući razred:

Nivo	1. razred	2. razred	3. razred	4. razred
Kantonalno takmičenje	1. Algebarski izrazi 2. Geometrija u ravni	1. Homotetija i sličnost 2. Stepeni i korijeni 3. Skup kompleksnih brojeva 4. Kvadratna funkcija, kvadratne jednačine i nejednačine 4. Jednačine višeg reda 5. Iracionalne jednačine i nejednačine	1. Trigonometrija 2. Analitička geometrija u ravni	1. Matematička indukcija 2. Kombinatorika i binomni obrazac 3. Trigonometrijski oblik kompleksnog broja

3.6.4. Informacije o testu

Na kantonalnom takmičenju učenika osnovnih i srednjih škola, učenici rješavaju pet zadataka. Ukupan broj bodova je 100 (svaki zadatak nosi 20 bodova). Komisija za sastavljanje zadataka će se potruditi da zadaci budu poredani po težini (od lakših ka težim).

3.6.5. Dinamika takmičenja

- (1) Učenici dolaze na takmičenje 30 minuta prije početka takmičenja.
- (2) Izrada zadataka na kantonalnom takmičenju traje 180 minuta.
- (3) Testovi se rade pod šifrom.
- (4) Komisija za pregledanje testova učeničke radove pregleda pod šiframa, nakon čega objavljuje preliminarne rezultate (pod šiframa) na vidnom mjestu škole domaćina.
- (5) Preliminarni rezultati će elektronskim putem biti dostavljeni školama.
- (6) Učenik ima pravo na žalbu i uvid u rad u trajanju od sat vremena nakon objave preliminarnih rezultata.
- (7) Nakon rješavanja žalbi, Komisija otvara šifre i objavljuje konačnu rang-listu na vidnom mjestu škole domaćina.
- (8) Konačnu rang-listu koordinator upućuje svim školama.
- (9) Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- (10) Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.7. FIZIKA

OSNOVNA ŠKOLA

3.7.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2023/2024. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Fizika:

Datum održavanja takmičenja: 22. 4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Grbavica II“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.7.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Učenici 8. i 9. razreda osnovnih škola plasiraju se na kantonalno takmičenje ako su osvojili jedno od prva tri mjesta na općinskom takmičenju. Osim navedenih učenika, na kantonalno takmičenje se plasira još 15 učenika po broju osvojenih bodova, od ukupnog broja učenika iz svih općina.

3.7.3. Kategorije / oblasti kantonalnog takmičenja / test (*struktura testa*)

Test za kantonalno takmičenje za osnovnu školu će uključivati sljedeće gradivo:

8. razred	9. razred
Gradivo za općinsko + 1. Energija i rad (rad konstantne sile, kinetička energija, potencijalna energija u polju Zemljine teže, zakon očuvanja mehaničke energije za izoliran sistem, zakon očuvanja mehaničke energije s disipativnim silama / trenjem). 2. Prosti mehanizmi	Gradivo za općinsko + 1. Elektromagnetna indukcija (Faradayev zakon elektromagnetne indukcije, Lenzovo pravilo). 2. Svjetlosne pojave (pravolinijsko prostiranje svjetlosti, refleksija, ogledala).

3.7.4. Informacije o takmičarskim zadacima

Na kantonalnom takmičenju učenika osnovnih škola, učenici rješavaju četiri zadatka. Ukupan broj bodova je 100 (svaki zadatak nosi 25 bodova).

3.7.5. Dinamika takmičenja

- (1) Učenici su na takmičenje dužni doći bar 30 minuta ranije.
- (2) Izrada zadataka na kantonalnom takmičenju traje 180 minuta.
- (3) Svako takmičenje učenici rade pod šifrom.
- (4) Listiće za pisanje šifre prikupit će u kovertu dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije, koji će nakon zadnjeg prikupljenog listića istu zalijepiti.

- (5) Prilikom ulaska u učionicu u kojoj će se takmičiti učenici su dužni isključiti svoje mobilne telefone i pametne satove te iste odložiti na sto kod dežurnog nastavnika.
- (6) Pri izradi zadataka dozvoljena je jedino upotreba pribora za pisanje i crtanje i kalkulatora koji u svojoj memoriji nemaju zapamćeni tekst, formule ili drugi sličan materijal. Dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije je u obavezi da učenika koji ne rješava zadatke samostalno, koristi nedozvoljeni pribor ili na drugi način ne poštuje propozicije, udalji s takmičenja.
- (7) Komisija za pregledanje zadataka objavljuje rezultate pregleda radova pod šiframa odmah po završenom pregledu odgovarajuće grupe. Rješenja zadataka se na vidljivo mjesto škole domaćina objavljuju odmah nakon isteka vremena za izradu zadataka.
- (8) Svaki takmičar ima pravo na pisani prigovor odmah nakon saopštavanja preliminarnih rezultata na kantonalnom takmičenju, sa navedenim brojem zadatka i obrazloženjem zašto se ulaže prigovor. Prigovor se rješava u roku od sat vremena nakon objavljene preliminarne rang-liste, nakon čega se objavljuju konačni rezultati.
- (9) Nakon rješavanja svih žalbi, formira se konačna rang-lista prema ukupnom osvojenih bodova.
- (10) Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na vidnom mjestu škole domaćina.
- (11) Poslije objavljivanja Konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- (12) Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.
- (13) Na federalni nivo se plasira prvih pet učenika po broju bodova iz svake kategorije, kao i učenici koji su na prošlogodišnjem takmičenju ostvarili direktan plasman. Vrijeme i mjesto održavanja organizator naknadno objavljuje (Društvo fizičara u FBiH).

SREDNJA ŠKOLA

3.7.6. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2023/2024. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Fizika:

Datum održavanja takmičenja: 25. 3. 2025.

Mjesto održavanja takmičenja: Gimnazija Dobrinja

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.7.7. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Za srednje škole takmičenje se provodi na školskom, kantonalnom, federalnom i državnom nivou i to za učenike od 1. do 4. razreda srednje škole.

Svi učenici svih razreda srednje škole koji žive i školuju se u Kantonu Sarajevo imaju pravo da učestvuju na svim nivoima takmičenja, uključujući učenike s državljanstvom drugih zemalja.

3.7.8. Kategorije / oblasti takmičenja / test (struktura testa)

Na školsko takmičenje u srednjim školama mogu se prijaviti svi zainteresirani učenici u kategoriji razreda kojeg pohađaju.

Učenici srednjih škola se takmiče prema oblastima u fizici, i to:

- Grupa A1 – mehanika i termodinamika - I razedi;
- Grupa B – oscilacije, talasi i elektromagnetizam - II razredi;
- Grupa A3 – mehanika i termodinamika - III razredi;
- Grupa C – optika, atomska i nuklearna fizika - IV razredi.

Učenici srednjih škola se na kantonalno takmičenje plasiraju ako su osvojili jedno od prva tri mjesta na školskom takmičenju.

NAPOMENA: Na kantonalnom takmičenju učenici starijih razreda ne mogu se prijaviti na takmičenje u grupama nižih razreda. Dakle, isključivo učenici prvih razreda idu u grupu A1, učenici drugih razreda u grupu B, učenici III razreda u grupu A3 (izuzev učenika III razreda koji su spremni da se takmiče u grupi C) i učenici IV razreda u grupu C.

Direktan plasman na kantonalno takmičenje srednjih škola imaju učenici koji su na prethodnom kantonalnom takmičenju osvojili jedno od prva tri mjesta.

Test za takmičenje za srednju školu će uključivati sljedeće gradivo:

Nivo	A	B	C	D
Kantonalni	Newtonovi zakoni mehanike, ravnomjerno kretanje, kretanje pod djelovanjem konstantne sile, slaganje i razlaganje sila, kružno kretanje, rad, energija, kretanje u gravitacionom polju, neinercijalni sistemi, rotaciona kretanja, zakoni održanja, mehanika fluida.	Oscilacije, mehanički talasi, zvuk, elektrostatsko međudjelovanje, električno polje, kretanje naelektrisane čestice u električnom polju, električni kapacitet, istosmjerna električna struja, strujna kola, magnetno polje, električna struja i magnetno polje, elektromagnetska indukcija.	Fotometrija, geometrijska optika, fizikalna optika, toplotno zračenje, fotoelektrični efekat, struktura atoma, dualna svojstva materije, atomsko jezgro, nuklearne reakcije, radioaktivnost.	/
Federalni	Sve navedeno za kantonalni nivo + Termodinamika	Sve navedeno za kantonalni nivo + Naizmjenična struja -Elektromagnetni talasi	Sve navedeno za kantonalni nivo + Elementarne čestice Poluprovodnici	Cjelokupna fizika, tj. sadržaji A, B, C i specijalna teorija relativnosti

3.7.9. Informacije o takmičarskim zadacima

Na kantonalnom takmičenju srednjih škola, učenici rješavaju četiri zadatka. Ukupan broj bodova je 100 (svaki zadatak nosi 25 bodova).

3.7.10. Dinamika takmičenja

- (1) Učenici su na takmičenje dužni doći bar 30 minuta ranije.
- (2) Izrada zadataka na kantonalnom takmičenju za srednje škole traje 180 minuta
- (3) Svako takmičenje učenici rade pod šifrom.
- (4) Listiće za pisanje šifre prikupit će u kovertu dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije, koji će nakon zadnjeg prikupljenog listića istu zalijepiti.
- (5) Prilikom ulaska u učionicu u kojoj će se takmičiti učenici su dužni isključiti svoje mobilne telefone i pametne satove te iste odložiti na sto kod dežurnog nastavnika.
- (6) Pri izradi zadataka dozvoljena je jedino upotreba pribora za pisanje i crtanje i kalkulatora koji u svojoj memoriji nemaju zapamćeni tekst, formule ili drugi sličan materijal. Dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije je u obavezi da učenika koji ne rješava zadatke samostalno, koristi nedozvoljeni pribor ili na drugi način ne poštuje propozicije, udalji s takmičenja.
- (7) Komisija je dužna odložiti telefone na propisano mjesto prilikom ulaska u predviđenu prostoriju za pregledanje zadataka. Ukoliko se uoči da je neko od članova komisije u dosluhu s djecom, automatski biva diskvalifikovan te neće biti član komisije za naredne godine.
- (8) Komisija za pregledanje zadataka objavljuje rezultate pregleda radova pod šiframa odmah po završenom pregledu odgovarajuće grupe. Rješenja zadataka se na vidljivo mjesto škole domaćina objavljuju odmah nakon isteka vremena za izradu zadataka.
- (9) Nakon objavljivanja preliminarnih rezultata, učenici imaju pravo na uvid u rad i priložiti žalbu tako što će naglasiti na koji se zadatak žale. Rok za žalbu je 1h nakon čega se objavljuju konačni rezultati.
- (10) Konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.
- (10) Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na vidnom mjestu škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- (11) Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.8. HEMIJA

3.8.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Hemija:

OSNOVNA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 7. 5. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ "Hrasno"

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

SREDNJA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 9. 5. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Željeznički školski centar

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.8.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

OSNOVNA ŠKOLA

Svi učenici 9. razreda osnovnih škola koji žive i školuju se u Kantonu Sarajevo imaju pravo da učestvuju na svim nivoima takmičenja, uključujući učenike s državljanstvom drugih zemalja. Učenici 9. razreda osnovnih škola plasiraju se na kantonalno takmičenje ako su osvojili prvo mjesto na školskom takmičenju.

SREDNJA ŠKOLA

Za srednje škole takmičenje se provodi na školskom i kantonalnom nivou i to za učenike 2. razreda gimnazija. Svi učenici 2. razreda gimnazije koji žive i školuju se u Kantonu Sarajevo imaju pravo da učestvuju u takmičenju, uključujući učenike s državljanstvom drugih zemalja.

3.8.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test

Osnovna škola – oblasti takmičenja

Test za kantonalno takmičenje za osnovnu školu će uključivati sljedeće gradivo:

Iz 8. razreda: Opća hemija Osnovni stehiometrijski račun	Iz 9. razreda: Anorganska hemija Organska hemija Osnovni stehiometrijski račun
--	---

Informacije o takmičarskim zadacima

Na kantonalnom takmičenju učenika osnovnih škola, učenici rješavaju 20 zadataka. Ukupan broj bodova je 100.

Srednja škola – oblasti takmičenja

Test za kantonalno takmičenje za 2. razred gimnazija će uključivati sljedeće gradivo:

Iz 1. razreda:	Iz 2. razreda:
Opća hemija	Analitička hemija
Anorganska hemija	Fizikalna hemija
Osnovni stehiometrijski račun	Organska hemija
	Osnovni stehiometrijski račun

Na školsko takmičenje u gimnazijama mogu se prijaviti svi zainteresirani učenici u kategoriji drugog razreda. Učenici gimnazija se na kantonalno takmičenje plasiraju ako su osvojili jedno od prva tri mjesta na školskom takmičenju.

NAPOMENA: Na kantonalnom takmičenju učenici starijih razreda ne mogu se prijaviti na takmičenje u grupama nižih razreda. Dakle, isključivo učenici drugih razreda.

3.8.4. Informacije o testu

Na kantonalnom takmičenju učenika gimnazija, učenici rješavaju 20 zadataka. Ukupan broj bodova je 100.

3.8.5. Dinamika takmičenja

- (1) Učenici su na takmičenje dužni doći bar 30 minuta ranije radi registracije.
- (2) Izrada zadataka na kantonalnom takmičenju traje 120 minuta.
- (3) Takmičenje učenici rade pod šifrom.
- (4) Listiće za pisanje šifre prikupit će u kovertu dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije, koji će nakon zadnjeg prikupljenog listića istu zalijepiti.
- (5) Prilikom ulaska u učionicu u kojoj će se takmičiti učenici su dužni isključiti svoje mobilne telefone i pametne satove te iste odložiti na sto kod dežurnog nastavnika.
- (6) Pri izradi zadataka dozvoljena je jedino upotreba pribora za pisanje i kalkulatora koji u svojoj memoriji nemaju zapamćeni tekst, formule ili drugi sličan materijal. Dežurni nastavnik ili član takmičarske komisije je u obavezi da učenika koji ne rješava zadatke samostalno, koristi nedozvoljeni pribor ili na drugi način ne poštuje propozicije, udalji s takmičenja.
- (7) Komisija za pregledanje zadataka objavljuje preliminarne rezultate pregleda radova najkasnije 3 sata od završetka takmičarskog dijela tako što predsjednik Komisije preliminarnu listu postavlja na

oglasnu ploču škole - domaćina. Rezultati se objavljuju pod šiframa. Rješenja zadataka se na vidljivo mjesto škole - domaćina objavljuju odmah nakon isteka vremena za izradu zadataka.

(8) Po završetku kantonalnog takmičenja, svaki takmičar ima pravo na pisani prigovor u roku od jedan sat nakon saopštavanja preliminarnih rezultata s navedenim brojem zadatka i obrazloženjem zašto se ulaže prigovor. Pisane prigovore takmičari predaju koordinatoru takmičenja, nakon čega će komisija kandidatu dati rad na uvid.

(9) Ukoliko se po okončanju žalbenog roka desi da veći broj kandidata ima isti broj bodova za prva tri mjesta (npr. dva takmičara dijele prvo mesto ili dva ili više takmičara dijele drugo ili treće mjesto), organizuje se drugi krug takmičenja. Komisija objavljuje listu takmičara koji trebaju da pristupe drugom krugu. Takmičari rade 10 zadataka u trajanju od jedan sat. Komisija nakon završetka drugog kruga u roku od 30 minuta pregleda radove. Predsjednik Komisije objavljuje preliminarne rezultate na oglasnoj ploči škole-domaćina. Žalbeni rok za drugi krug je 15 minuta nakon objave rezultata tog kruga. Komisija je dužna takmičarima dati radove na uvid. Rezultati drugog kruga služe isključivo da se napravi redoslijed kod takmičara koji su imali isti broj bodova.

(10) Konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.

(11) Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.

(12) Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.9. INFORMATIKA

OSNOVNA ŠKOLA

3.9.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Informatika:

Datum održavanja takmičenja: 8. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: Prirodno-matematički fakultet
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

1. SILABUS KANTONALNOG TAKMIČENJA IZ INFORMATIKE (pregled oblasti i tema koje su obuhvaćene takmičarskim zadacima)

Znanja iz domena osnovne računarske pismenosti koja su preduslov za učešće na takmičenju su:

- Upotreba uobičajenih pomoćnih aplikacija u operativnom sistemu;
- Upotreba integrisanog razvojnog okruženja (IDE);
- Rad sa datotečnim sistemom (kreiranje direktorija/foldera, kopiranje, premještanje i brisanje datoteka).

(1) MATEMATIKA

- Cijeli brojevi (eng. integers) i brojevni sistemi;
- Matematičke operacije i poređenja;
- Osobine cijelih brojeva (pozitivni/negativni, parni/neparni, djeljivost, prosti brojevi);
- Razlomci;
- Tačke u Dekartovom koordinatnom sistemu (dvodimenzionalnom);
- Euklidova udaljenost (Pitagorina teorema);
- Osnovni geometrijski oblici (trougao, pravougaonik, kvadrat, krug).

(2) OSNOVE PROGRAMIRANJA, STRUKTURE PODATAKA I ALGORITMI

- Osnove sintakse i semantike programskog jezika C++, Python (samo za osnovne škole)
- Promjenljive (varijable), tipovi podataka (boolean, integer, double, character), izrazi, naredba dodjele;
- Jednostavan ulaz/izlaz (unos sa tastature i ispis u konzolu);
- Uslovi i grananje;
- Petlje;
- Funkcije, prosljeđivanje parametara;
- Strukturna dekompozicija problema (razbijanje problema na podprobleme);
- Nizovi (arrays), stringovi (strings);
- Matrice (dvodimenzionalni nizovi);
- Algoritmi za konverziju brojevni sistema;
- Provjera prostosti broja;

- Jednostavnije strategije dizajna petlje;
- Manipulacija nizovima (popunjavanje, traženje minimalnog/maksimalnog elementa u nizu, modifikovanje elemenata niza, parcijalne sume, sekvencijalna obrada članova);
- Lociranje tačke u osnovnim geometrijskim oblicima (kružnica, pravougaonik, kvadrat).

3.9.2. Učesnici takmičenja i način prijave

Učesnici kantonalnog takmičenja su učenici (tročlana ekipa) škola, koje su na općinskom takmičenju osvojili prvo mjesto. Pored učenika koji su se na kantonalno takmičenje plasirali po osnovu rezultata sa općinskog takmičenja, organizator će pozvati i ekipe koje su imale najbolje rezultate na općinskom takmičenju do popune broja. Do popune broja sa jedne općine mogu biti pozvane najviše dvije ekipe. Učenici se na takmičenju takmiče pojedinačno. Učenici iz iste škole ne mogu raditi zadatke sjedeći za susjednim računarima.

Spisak učenika za kantonalno takmičenje formira se na osnovu izvještaja sa općinskog takmičenja. Spisak kvalifikovanih učenika za kantonalno takmičenje, dostavlja se školama iz kojih učenici dolaze kako bi se moglo planirati adekvatno učešće učenika.

3.9.3. Dinamika i okvirni program takmičenja

- (1) Učenici dolaze na vrijeme a najkasnije 45 minuta prije početka takmičenja.
- (2) Pola sata prije početka takmičenja počinje razmještanje učenika po učionicama, uz uslov da učenici iz istih škola ne smiju biti na susjednim računarima.
- (3) Prije početka takmičenja učenici će preuzeti šifre i zadatke.
- (4) Učenici trebaju sjediti za računarima 15 minuta prije početka takmičenja.
- (5) Učenicima se dostavlja web-adresa na kojoj mogu pristupiti sistemu za ocjenjivanje, koji će koristiti za slanje rješenja. Eventualni problemi vezani za pristup sistemu moraju se riješiti prije početka takmičenja, u suprotnom se početak takmičenja odgađa za neophodan period.
- (6) Takmičenje počinje u unaprijed određenom terminu, osim u slučaju tehničkih problema (pogledati stavku 5).
- (7) Nakon završetka takmičenja, učenici izlaze iz učionica/kabineta.
- (8) Po završetku takmičenja rješenja se pregledaju automatski na sistemu.
- (9) Period žalbi počinje po objavi preliminarnih rezultata. Preliminarni rezultati poznati su već na završetku takmičenja, a objavljuju se najdalje pola sata nakon završetka takmičenja.
- (11) Objavljivanjem preliminarnih rezultata počinje period slanja žalbi, koji traje 1 sat. Učenici ili njihovi nastavnici u tom periodu mogu poslati e-mail na unaprijed određenu adresu sa žalbom, uz obrazloženje, na bodovanje jednog ili više zadataka. Žalbe se mogu dostaviti na mail: mibrahim2706@hotmail.com.
- (12) Obrada žalbi može početi čim pristigne prva žalba, a traje onoliko koliko je neophodno da se obrade sve žalbe.
- (13) Pojedinačna konačna rang -lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.
- (14) Ekipna konačna rang – lista formira se prema ukupnom broju ostvarenih bodova najbolje plasirana najviše tri takmičara te škole.

- (15) Konačnu rang-listu (ekipnu i pojedinačnu) predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- (16) (12) Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

Okvirni program takmičenja je sljedeći:

RB	VRIJEME/PERIOD	AKTIVNOST
1.	do 8:30 sati	- Dolazak učenika
2.	8:15 – 9:00	- Otvaranje takmičenja i kratko uputstvo učenicima, raspoređivanje učenika u kabinetu, obraćanje organizatora, predstavljanje članova komisije, odlaganje svih komunikacijskih uređaja na predviđeno mjesto, kratko ponavljanje uputstva i otklanjanje eventualnih nejasnoća, dostavljanje pripremljenih zadataka takmičarima.
3.	9:00 – 12:00	- Izrada zadataka
4.	12,30	- Pregled i bodovanje zadataka
5.	do 13,00	- Objavljivanje preliminarne rezultata
6.	do 14,00	- Razmatranje eventualnih žalbi
7.	Po završetku prethodne aktivnosti, a najkasnije do 15,00 sati	- Objavljivanje konačnih rezultata takmičenja

Napomena

- Učenici su obavezni pojaviti se na takmičenju u skladu sa gore ispisanom agendom i terminima.
- Učenici su obavezni pratiti uputstva članova komisije.
- Bilo kakvo nepoštivanje uputstava, upotreba nedozvoljenih elektroničkih ili komunikacijskih sredstava, nedozvoljena komunikacija ili ponašanje sankcioniše se upozorenjem, a nakon upozorenja i diskvalifikacijom i udaljavanjem učenika/takmičara sa takmičenja. Upozorenje se iznosi usmeno. Informacija o diskvalifikaciji učenika dostavlja se na e-mail adresu škole i kontakt-osobe škole iz koje učenik dolazi.

Svi učesnici takmičenja su obavezni poštivati i provoditi sve mjere i uputstva tokom takmičenja.

SREDNJA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 11. 3. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: Prirodno-matematički fakultet
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

1. SILABUS KANTONALNOG TAKMIČENJA IZ INFORMATIKE (pregled oblasti i tema koje su obuhvaćene takmičarskim zadacima)

Znanja iz domena osnovne računarske pismenosti koja su preduslov za učešće na takmičenju su:

- Osnovna struktura i način rada računara (CPU, memorija, ulaz/izlaz);
- Upotreba standardnog grafičkog okruženja;

- Upotreba uobičajenih pomoćnih aplikacija u operativnom sistemu;
- Upotreba integrisanog razvojnog okruženja (IDE);
- Rad sa datotečnim sistemom (kreiranje direktorija/foldera, kopiranje, premještanje i brisanje datoteka);
- Upotreba web-preglednika i rad sa internetom (posebno: slanje datoteke putem web-preglednika)

MATEMATIKA

Osnovno znanje (očekuje se da zadatak može uraditi učesnik sa znanjem stečenim u redovnoj srednjoškolskoj nastavi, bez posebne pripreme):

- Cijeli brojevi (engl. integers) i brojevni sistemi;
- Matematičke operacije i poređenja;
- Osobine cijelih brojeva (pozitivni/negativni, parni/neparni, djeljivost, prosti brojevi /engl. primes/);
- Razlomci, postotni račun;
- Tačke u Dekartovom koordinatnom sistemu (dvodimenzionalnom), vektori;
- Euklidova udaljenost, Pitagorina teorema;
- Osnovni geometrijski oblici: trougao, pravougaonik, kvadrat, krug;
- Matematske funkcije, relacije, skupovi;
- Osnove matematske logike (logičke operacije, istinosne tabele).

Srednje (preporučujemo takmičarima da ponove ove oblasti)

- Uglovi;
- Permutacije i kombinacije;
- Faktorijel, binomni koeficijenti, Paskalova jednačina, binomni teorem;
- Neusmjereni i usmjereni grafovi;
- Strategije prolaska kroz grafove.

Napredne teme (teme koje su moguće na kantonalnom takmičenju (maksimalno jedan zadatak, potrebna je posebna priprema)

- Nizovi, redovi, aritmetičke i geometrijske progresije, Fibonaćijevi brojevi;
- Stabla.

Teme koje neće biti obuhvaćene kantonalnim takmičenjem, ali su moguće na državnom takmičenju iz informatike i na međunarodnoj olimpijadi (IOI)

- Duži, osobine presjeka;
- Višegaonik (poligon);
- Dirihleov princip;
- Napredne teme iz matematske logike (predikatska logika, modus ponens i modus tolens);
- Tehnike dokazivanja (direktan dokaz, dokaz preko kontradikcije, matematska indukcija);
- Spanning trees, decorated graphs, multigraphs.

OSNOVE PROGRAMIRANJA I STRUKTURE PODATAKA

Osnovno znanje (očekuje se da zadatak može uraditi učesnik sa znanjem stečenim u redovnoj srednjoškolskoj nastavi, bez posebne pripreme)

- Osnove sintakse i semantike programskog jezika C++;
- Promjenljive (varijable), tipovi podataka (boolean, integer, character), izrazi, naredba dodjele;
- Jednostavan ulaz/izlaz;
- Uslovi i grananje;
- Petlje;
- Funkcije, prosljeđivanje parametara;
- Strukturna dekompozicija problema (razbijanje problema na podprobleme);
- Nizovi (arrays);
- Slogovi (records);
- Stringovi (strings);
- Jednostavne strategije dizajna petlje;
- Algoritmi za konverziju brojevnih sistema;
- Euklidov algoritam;
- Popunjavanje niza;
- Traženje najvećeg/najmanjeg člana u nizu;
- Sumiranje niza (uključujući parcijalne sume);
- Sekvencijalna obrada članova niza (uključujući sekvencijalno pretraživanje niza).

Srednje (preporučujemo takmičarima da ponove ove oblasti)

- Strategije rješavanja programskih zadataka;
- Pojam algoritma, uloga algoritma u procesu rješavanja zadatka;
- Strategije uklanjanja grešaka (debugging);
- Statičke (static) i globalne (global) varijable;
- Algoritmi brutalne sile (brute-force), odnosno iscrpne pretrage (exhaustive search);
- Prepoznavanje uzoraka i algoritmi za rad sa stringovima (pri čemu se ne zahtijeva razumijevanje korektnosti i efikasnosti ovih algoritama);
- Provjera da li je broj prost;
- Erastotenovo sito;
- Faktorizacija;
- Efikasno stepenovanje;
- Pomjeranje niza, izbacivanje elementa iz niza, rotiranje niza;
- Okretanje niza;
- Promjena veličine niza;
- Histogram niza (prebrojavanje članova niza);
- Binarna pretraga (binary search);
- Jednostavni algoritmi sortiranja: selection sort, insertion sort, bubble sort;
- Lociranje tačke u osnovnim geometrijskim oblicima: kružnica, pravougaonik, kvadrat.

Napredne teme (teme koje su moguće na kantonalnom takmičenju (max. jedan zadatak, potrebna je posebna priprema)

- Osobine algoritama: korektnost, efikasnost;
- Linkovane liste (linked list) - implementacija preko niza;
- Grafovi (graph) i stabla (tree) - implementacija preko niza;
- Rekurzija (recursion), jednostavne rekurzivne procedure;
- Pohlepni (greedy) algoritmi;
- Operacije nad cijelim brojevima proizvoljnog broja cifara;
- Algoritmi za kretanje kroz grafove (implementirane preko niza), uključujući kretanje po dubini (depth-first search - DFS) i po širini (breadth-first search - BFS);
- Algoritmi za kretanje kroz stablo (implementirano preko niza).

Teme koje neće biti obuhvaćene kantonalnim takmičenjem, ali su moguće na državnom takmičenju iz informatike i na međunarodnoj olimpijadi (IOI)

- Stekovi (stack) i redovi (queue) - implementacija preko niza;
- Gomile (heap), Fenwick-ovo stablo;
- Strategije za izbor optimalne strukture podataka;
- Apstraktni tipovi podataka (abstract data types - ADT), prioritetni red (priority queue), dinamički skup (dynamic set), dinamička mapa (dynamic map);
- Rekurzivne matematske funkcije;
- Strategije "zavadi-pa-vladaj" (divide-and-conquer);
- Formalna specifikacija algoritama, korektnost, invarijantnost;
- Asimptotska analiza gornje granice kompleksnosti, big-O notacija;
- Standardni slučajevi kompleksnosti;
- Vremenski i prostorni kompromisi u algoritmima;
- Algoritmi "zavadi-pa-vladaj" (divide-and-conquer);
- Backtracking algoritmi (rekurzivni i nerekurzivni);
- Branch-and-bound algoritmi;
- Dinamičko programiranje (dynamic programming);
- Algoritmi diskretne aproksimacije (discrete approximation);
- Quick sort, Heap sort, Merge sort;
- Algoritmi najkraćeg puta (Dijkstra, Bellman-Ford, Floyd-Warshall);
- Algoritmi minimalnog stabla (Jarnik-Prim, Kruskal);
- Topološko sortiranje;
- Algoritmi za određivanje Eulerovog puta/ciklusa;
- Osnove teorije igara, minimaks algoritmi;
- Geometrijski algoritmi (presjeci duži, lokacija tačke u poligonu, algoritmi za određivanje konveksnog omotača /convex hull/ itd.).

3.9.4. Učesnici takmičenja i način prijave

Kantonalno takmičenje za učenike srednjih škola se održava u jednoj kategoriji - svi učenici srednjih škola takmiče se zajedno, bez obzira na razred.

Svaka škola na takmičenje može poslati najviše tri učenika.

Svaka škola ima kvotu od najmanje tri takmičara koje može poslati na kantonalno takmičenje.

Škole koje su na prethodnom kantonalnom takmičenju ostvarili jedno od prvih tri mjesta imaju pravo prijave dodatnog broja takmičara, i to: prvorangirana škola ima pravo prijave dodatna tri učenika, drugorangirana dva učenika, dok trećerangirana jednog učenika. Navedeni učenici ne ulaze u kvotu škole.

Učenike na kantonalno takmičenje prijavljuje škola najkasnije 5 dana prije početka takmičenja u skladu sa pozivom.

Učenici se na takmičenju takmiče pojedinačno. Učenici iz iste škole ne mogu raditi zadatke sjedeći za susjednim računarima.

3.9.5. Dinamika takmičenja

1. Učenici dolaze najkasnije pola sata prije početka takmičenja. Ukoliko ima više mjesta takmičenja, nastavnik će biti obaviješten i obavezan je da obavijesti učenike na koje mjesto trebaju ići.
2. Pola sata prije početka takmičenja počinje razmještanje učenika po učionicama, uz uslov da učenici iz istih škola ne smiju biti na susjednim računarima.
3. Prije početka takmičenja učenici će preuzeti šifre i zadatke.
4. Učenici trebaju sjediti za računarima 15 minuta prije početka takmičenja.
5. Učenicima se dostavlja web-adresa na kojoj mogu pristupiti sistemu za ocjenjivanje, koji će koristiti za slanje rješenja. Eventualni problemi vezani za pristup sistemu moraju se riješiti prije početka takmičenja, u suprotnom se početak takmičenja odgađa za neophodan period.
6. Takmičenje počinje u unaprijed određenom terminu, osim u slučaju tehničkih problema (pogledati stavku 5).
7. Nakon završetka takmičenja, učenici izlaze iz učionica, kao i iz ustanova u kojima su radili takmičenje.
8. Po završetku takmičenja rješenja se pregledaju automatski na sistemu.
9. Period žalbi počinje najviše pola sata nakon preliminarnih rezultata. Preliminarni rezultati poznati su već na završetku takmičenja, a objavljuju se najdalje pola sata nakon završetka takmičenja.
10. Preliminarne rezultate predsjednik komisije upućuje na škole i postavlja na oglasnoj ploči ili vidnom mjestu škole domaćina.
11. Objavljivanjem preliminarnih rezultata počinje period slanja žalbi, koji traje 1 sata. Učenici ili njihovi nastavnici u tom periodu mogu poslati e-mail na unaprijed određenu adresu sa žalbom, uz obrazloženje, na bodovanje jednog ili više zadataka. Žalbe se mogu dostaviti na mail: jasna.kopic@peta-gimnazija.edu.ba
12. Pojedinačna konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.
13. Ekipna konačna rang – lista formira se prema ukupnom broju ostvarenih bodova najbolje plasirana najviše tri takmičara te škole.
14. Konačne rang-liste predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
15. Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.9.6. Okvirni program takmičenja

Program takmičenja je sljedeći:

RB	VRIJEME/PERIOD	AKTIVNOST
1.	do 8,30	- Dolazak učenika
2.	8,30 – 9,00	- Otvaranje takmičenja i kratko uputstvo učenicima, raspoređivanje učenika u kabinetu, obraćanje organizatora, predstavljanje članova komisije, odlaganje svih komunikacijskih uređaja na predviđeno mjesto, kratko ponavljanje uputstva i otklanjanje eventualnih nejasnoća, dostavljanje pripremljenih zadataka takmičarima.
3.	9,00 – 11,30	- Izrada zadataka
4.	11,30	- Pregled i bodovanje zadataka
5.	do 12,00	- Objavljivanje preliminarnih rezultata
6.	do 14,00	- Razmatranje eventualnih žalbi
7.	Po završetku prethodne aktivnosti, a najkasnije do 14:00 sati	- Objavljivanje konačnih rezultata takmičenja

Svi učesnici takmičenja su obavezni poštivati i provoditi sve mjere i uputstva tokom takmičenja.

Napomena:

- Učenici su obavezni pojaviti se na takmičenju u skladu sa gore ispisanom agendom i terminima iz iste.
- Učenici su obavezni pratiti uputstva članova komisije.
- Bilo kakvo nepoštivanje uputstava komisije, upotreba nedozvoljenih elektroničkih ili komunikacijskih sredstava, nedozvoljena komunikacija ili ponašanje sankcioniše se upozorenjem, a nakon upozorenja i diskvalifikacijom i udaljavanjem učenika/takmičara sa takmičenja. Upozorenje se iznosi usmeno. Informacija o diskvalifikaciji učenika dostavlja se na e-mail adresu škole i kontakt-osobe škole iz koje učenik dolazi.

3.10. TEHNIČKA KULTURA

3.10.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i vrijeme početka takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Tehnička kultura:

Datum održavanja takmičenja: 6. 5. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: PU „Maarif Schools Sarajevo“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.10.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Na kantonalnom takmičenju učestvuju ekipe koje su se plasirale s općinskih takmičenja, po kvotama za svaku općinu. Ukupno je 20 ekipa. Ekipu čine po jedan učenik od V do IX razreda, ukupno 5 učenika, koji su na općinskim takmičenjima ostvarili najbolji plasman.

Pojedinačni plasman učenika se ostvaruje na osnovu broja osvojenih bodova na testu po razredu, od V do IX. Pravo učešća na kantonalnom takmičenju u pojedinačnoj konkurenciji imaju učenici koji su osvojili jedno od prva tri mjesta na općinskom takmičenju i učenici koji su osvojili više od 80% bodova na testu.

Ekipni plasman se ostvaruje na način da se saberu bodovi ekipe / škole s testova svih pet takmičara i bodovi koje je ekipa / škola ostvarila na praktičnom radu.

3.10.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test (*struktura testa*)

Takmičenje se sastoji od:

1. **Teoretskog dijela** – test znanja za učenike **V, VI, VII, VIII i IX razreda**. Testovi obuhvataju materiju iz nastave Tehničke kulture za odgovarajući razred, po važećim udžbenicima i NPiP-om.

Učenici kao ekipa na testiranju mogu osvojiti maksimalno 250 bodova.

1. **Praktičnog dijela** – izrada praktičnog rada se realizuje prema tehničkom crtežu koji će biti dodijeljen na dan takmičenja. Upute za realizaciju, pripremu materijala i alata, uz naznačenu oblast, temu i opis zadatka, dostavljaju se školama 15 dana prije takmičenja.

Prvo se održava teoretski dio, a zatim praktični dio.

Teoretski dio traje 60 minuta, a praktični dio 120 minuta.

Svaka ekipa, pored teoretskog i praktičnog rada, obavezna je imati izložbu radova iz nastave Tehničke kulture i Osnova tehnike od V do IX razreda, koji se neće bodovati.

U slučaju da ekipa / škola na dan takmičenja nema izložen rad za određeni razred, toj ekipi se umanjuje broj bodova ukupnog plasmana za 10, za svaki rad koji nema izložen.

3.10.4. Dinamika takmičenja

Ekipe/škole dolaze pola sata prije početka takmičenja.

Komisije i članovi komisija:

* Komisija za testove i praktičan rad na kantonalnom nivou (predsjednik i tri člana) za V, VI, VII, VIII i IX razred.

Teoretski dio takmičenja se sastoji od 10 pitanja za učenike **V, VI, VII, VIII i IX razreda** i traje 60 minuta. Maksimalan broj bodova po testu koji učenik može ostvariti je 50 bodova, pri čemu se odgovori boduju prema sljedećoj tabeli:

Broj pitanja	Broj bodova	Maksimalan broj bodova
1, 2 i 3	3 boda po pitanju	maksimalan broj bodova je 9
4, 5, 6 i 7	5 bodova po pitanju	maksimalan broj bodova je 20
8, 9 i 10	7 bodova po pitanju	maksimalan broj bodova je 21

Na praktičnom dijelu takmičenja, ekipa je potpuna s 5 članova. Čine je učenici koji su radili testove. Ekipe / škole će najkasnije 15 dana prije takmičenja dobiti upute za realizaciju, pripremu materijala i alata uz naznačenu oblast, temu i opis zadatka, a tehničku dokumentaciju – crtež na dan takmičenja. Za praktičan rad ekipa / škola je obavezna obezbijediti sve što je potrebno za njegovu izradu (alat, mašine, pribor i materijal, prema ranije dostavljenoj specifikaciji).

Sve što nije navedeno u specifikaciji koju ekipe / škole dobiju prije realizacije takmičenja ne može biti korišteno u izradi praktičnog rada.

Sve suprotno prethodnom stavu smatrat će se povredom Propozicija i biti sankcionisano od strane Komisije.

Praktični dio se radi na dan takmičenja i traje maksimalno 120 minuta. Maksimalan broj bodova ekipe / škole je 50, pri čemu se boduju sljedeći elementi:

- tačnost i preciznost izrade,
- funkcionalnost uređaja, ako nije u pitanju maketa,
- ekonomičnost materijala,
- estetski izgled rada,
- izvještaj o obavljenom praktičnom radu, redoslijed radnih operacija i kratak opis rada.

Elementi	Bodovi
Tačnost i preciznost izrade	maksimalan broj bodova je 10
Funkcionalnost	maksimalan broj bodova je 10
Ekonomičnost materijala	maksimalan broj bodova je 10
Estetski izgled	maksimalan broj bodova je 10
Izvještaj o obavljenom praktičnom radu	maksimalan broj bodova je 10

Pravo učešća na **kantonalnom takmičenju** u ekipnoj konkurenciji imaju učenici, članovi ekipe / škole, koji su ostvarili jedno od prva tri mjesta u ekipnom plasmanu, uvažavajući kvote svake općine.

- Preliminarne rezultate predsjednik komisije upućuje na škole i postavlja na oglasnoj ploči ili vidnom mjestu škole domaćina.
- Objavljivanjem preliminarnih rezultata počinje period slanja žalbi, koji traje 1 sat. Učenici ili njihovi nastavnici u tom periodu mogu poslati e-mail na unaprijed određenu adresu sa žalbom, uz obrazloženje, na bodovanje jednog ili više zadataka. Žalbe se mogu dostaviti na mail: hurijanal@gmail.com.
- Konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.
- Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.11. ROBOTIKA

3.11.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2022/2023. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih Kantona Sarajevo iz oblasti Robotika:

Datum održavanja takmičenja: 17. 3. 2024. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Šip“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.11.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Takmičenje iz oblasti Robotika je predviđeno za učenike VII razreda osnovne škole u Kantonu Sarajevo. Na kantonalnom takmičenju iz oblasti Robotika će učestvovati do 20 ekipa i to: prvorangirani učesnici sa općinskih takmičenja i učesnici koji su ostvarili najbolji rezultat (broj bodova+vrijeme), a nisu prvorangirani. Poziv će dobiti nakon sumiranja svih rezultata sa općinskih takmičenja-

Osnovna škola

Za osnovne škole takmičenje se provodi na školskom, općinskom, kantonalnom i državnom nivou i to za učenike VII razreda. Iznimno i uz odgovarajuću preporuku predmetnog nastavnika moguće je da na kantonalnom takmičenju učestvuju i učenici nižeg razreda jer se učenici takmiče kao tim.

3.11.3. Organizacija takmičenja

- (1) Škola-domaćin treba organizovati prostor za provođenje takmičenja i po potrebi računare/laptope sa softverom za programiranje mBot robota.
- (2) Oprema koja se koristi na takmičenju je isključivo Makeblock – mBot2 robot.
- (3) Školske ekipe mogu ponijeti po potrebi rezervni mBot koji mogu zamijeniti u toku takmičenja ukoliko komisija procijeni da ima potrebe za zamjenom.

3.11.4. Pravo na učešće

- (1) Na kantonalnom takmičenju iz oblasti Robotika učestvuje maksimalno 20 ekipa.
- (2) Pravo na učešće imaju prvorangirani učesnici sa općinskih takmičenja i učesnici koji su ostvarili najbolji rezultat (broj bodova + vrijeme) a nisu prvorangirani za koje će dobiti poziv nakon sumiranja svih rezultata sa općinskih takmičenja.
- (3) Ekipe škole se takmiče sa vlastitom (školskom) mBot opremom i laptopom sa softverom za programiranje mBot robota.
- (4) Ekipu čine dva člana koja predstavljaju školski tim.

(5) Prijave za takmičenje će se realizovati putem forme koja će biti dostavljena na škole.

3.11.5. Upute o realizaciji kantonalnog takmičenja

- (1) Kantonalno takmičenje se provodi u jednoj od škola sa područja Kantona Sarajevo.
- (2) Škola domaćin dužna je osigurati salu ili (hol škole) sa po jednom klupom za svaku prijavljenu ekipu na takmičenje, računare/laptope po potrebi, stolice i priključak na struju.
- (3) Škola domaćin treba omogućiti komisiji pristup u salu (hol škole) sat vremena ranije radi postavljanja staza.
- (4) Konačna rang-lista se formira na osnovu najboljeg rezultata ekipe od 3 pokušaja.
- (5) Izrada zadatka traje 60 minuta.
- (6) Na kantonalnom takmičenju izvršit će se rangiranje ekipa.

3.11.6. Komisija za pregled učeničkih radova

- (1) Komisiju imenuje Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja.
- (2) Komisija se sastoji od 4 člana (predsjednik i tri člana).
- (3) Komisija je tokom takmičenja zadužena za: mjerenje vremena vožnje i formiranje rang-liste.

3.11.7. Dinamika takmičenja

- (1) Takmičenje se sastoji od jednog zadatka
- (2) Programiranje i testiranje zadatka traje 60 minuta.
- (3) Učenici nakon pripreme progama imaju tri pokušaja za bodovanje u roku od 90 minuta.
- (4) Komisija računa broj bodova koje je robot prešao na stazi i mjeri vrijeme za koje je robot izvršio određeni zadatak.
- (5) Rangiranje se vrši prema najboljem rezultatu (rezultat = broj bodova + vrijeme). Ukoliko se desi da ekipe imaju isti broj bodova tada će se gledati koja je ekipa prije završila stazu.
- (6) Svaki izlazak sa staze smatra se kraj bodovanja za ekipu.

3.12. GEOGRAFIJA/ZEMLJOPIS

3.12.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Geografija.

OSNOVNA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 25. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ "Grbavica I"
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

SREDNJA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 16. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: Prva bošnjačka gimnazija
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.12.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Osnovna škola – IX razred

Srednja škola – I, II razred I nivo i III, IV razred II nivo

3.12.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test (struktura testa)

Osnovna škola – oblasti takmičenja: Regionalna geografija Bosne i Hercegovine, Kartografija, Litosfera.

Osnovna škola – struktura testa: 40% Regionalna geografija Bosne i Hercegovine, 30% Kartografija, 30% Litosfera.

Srednja škola – oblasti takmičenja za I nivo (I, II razred): Fizička geografija, Kartografija, Demografija i Astronomija.

Srednja škola I nivo – struktura testa: po 25% iz svih oblasti takmičenja.

Srednja škola – oblasti takmičenja za II nivo (III, IV razred): Geografija naselja sa prostornim planiranjem, Ekonomska geografija i Turistička geografija.

Srednja škola II nivo – struktura testa: po 33,3% iz svih oblasti takmičenja.

3.12.4. Dinamika takmičenja

9,30 – dolazak takmičara i prijavljivanje ekipa dežurnom nastavniku

9,30 – 9,45 – raspoređivanje učenika u pratnji dežurnog nastavnika

- Izvlačenje i upisivanje šifri
- Preuzimanje i kovertiranje šifri
- Podjela zadataka i davanje uputa za rad

10:00 - 11:00 – izrada zadataka /60 minuta/,

- Po isteku vremena dežurni nastavnik preuzima radove i predaje ih rukovoditelju takmičenja, nakon čega radove preuzima Komisija za pregledanje i bodovanje.
- Preliminarnu rang listu predsjednik Komisije šalje svim školama i postavlja na vidno mjesto ili oglasnu ploču škole domaćina.
- Ukoliko dva ili više takmičara imaju isti broj bodova na nekom od prva tri mjesta rade dodatni test poslije saopćavanja preliminarne rang-liste.
- Učesnik takmičenja ima pravo uvida u svoj rad u dogovoru s voditeljem takmičenja /koordinatorom. Također, učenik ima pravo na pisani prigovor u roku od 60 minuta nakon saopštavanja preliminarne rezultata s precizno navedenim brojem zadataka i obrazloženjem zašto se ulaže prigovor.
- Pisane prigovore takmičari će slati na e-mail odgovorne osobe: sead.srna@bosnjackagim.edu.ba nakon čega će Komisija u pisanoj formi dostaviti odgovor na žalbu na e-mail adresu pošiljaoca prigovora.
- Konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara.
- Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.13. HISTORIJA BOSNE I HERCEGOVINE

3.13.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja općinskih takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i učešću Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet/oblast Historija Bosne i Hercegovine:

Datum održavanja takmičenja: 12. 5. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Osman Nuri Hadžić“

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.13.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja

Učenici VII razreda osnovnih škola u Kantonu Sarajevo.

3.13.3. Oblasti takmičenja / test (*struktura testa*)

Fokus takmičenja iz nastavnog predmeta Historija za učenike osnovnih škola u školskoj 2024/25. godini je na tematskoj oblasti **Srednjovjekovna Bosanska država** s obzirom na važnost isticanja korijena bosanske državnosti i kulturno-historijskog naslijeđa srednjeg vijeka.

OBLASTI TAKMIČENJA:

Osnovna obilježja srednjeg vijeka	Srednjovjekovna Bosanska država
<ul style="list-style-type: none"> • Periodizacija, • Društveni odnosi 	<ul style="list-style-type: none"> • Stari Slaveni (seoba Slavena, vjera, jezik i pismo) • Prvi podaci o Srednjovjekovnoj Bosni • Teritorijalno-državna organizacija i društveni odnosi • Bosna u vrijeme prvih banova • Bosna u vrijeme najvećeg uspona • Slabljenje i propast Bosanskog kraljevstva • Vjerske, privredne i kulturne prilike

Test za takmičare će sadržavati ukupno 30 (trideset) pitanja raspoređenih prema tri nivoa složenosti. Pitanja će biti podijeljena na otvoreni i zatvoreni tip, pri čemu će 40% pitanja biti otvorenog tipa, a preostalih 60% zatvorenog tipa. Ova struktura omogućava sveobuhvatnu provjeru znanja i sposobnosti takmičara na različitim nivoima složenosti.

Odabir zadataka za takmičenje temeljen je na ishodima učenja predmetnog kurikuluma za historiju Kantona Sarajevo i Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa u Bosni i Hercegovini.

3.13.4. Dinamika takmičenja

SATNICA TAKMIČENJA

8:30 Dolazak takmičara i prijavljivanje ekipa kod dežurnog nastavnika

8:30h - 8:45h

- Raspoređivanje učenika u pratnji dežurnog nastavnika.
- Izvlačenje i upisivanje šifri.
- Preuzimanje i kovertiranje šifri.
- Podjela zadataka i davanje uputa za rad.

9:00h - 10:00h

Izrada zadataka (60 minuta).

10:00h - 10:15h

Po isteku vremena, dežurni nastavnik preuzima radove i predaje ih članovima Komisije za pregledanje i bodovanje.

NAPOMENE:

- Upotreba mobilnih telefona, pametnih satova i drugih elektronskih uređaja nije dozvoljena tokom takmičenja. U slučaju nepoštovanja ovog pravila, kandidat će biti diskvalifikovan i udaljen sa takmičenja. Učesnici takmičenja treba da svoje uređaje ostave na za to predviđeno mjesto prije početka takmičenja.
- Koordinator ili voditelj takmičenja dostavlja preliminarnu rang listu svim školama na službene e-mail adrese. Preliminarna rang-lista, koju objavljuje predsjednik Komisije za pregledanje i bodovanje, bit će postavljena na vidnom mjestu/oglasna ploča.
- Ukoliko dva ili više takmičara imaju isti broj bodova za neko od prva tri mjesta, nakon objave preliminarne rang-liste, rade dodatni zadatke.
- Takmičar ima pravo na uvid u rad i može podnijeti pisani prigovor na propisanom obrascu u roku od 60 minuta od objave preliminarnih rezultata.
- Prigovor mora sadržavati precizan broj zadatka i obrazloženje razloga za ulaganje prigovora.
- Predsjednik Komisije u dogovoru s koordinatorom takmičenja, odgovara na pisani prigovor putem e-maila.
- Konačna rang lista, formirana nakon rješavanja svih prigovora, objavljuje se prema ukupnom broju osvojenih bodova.
- Nakon objave Konačne rang liste, žalbe se više ne razmatraju.

3.13.5. Preporučena literatura:

Udžbenici

- Dervišagić, Edis, Hadžija Hadžiabdić, Alen Mulić, Vahidin Mehić, *Historija 7*, Sarajevo: Bosanska knjiga, 2010.
- Šabotić, Izet, Mirza Čehajić, *Historija 7*, “Vrijeme“ Zenica, “Nam“ Tuzla 2010.
- Azerina Muminović, Safer Muminović, *Historija 7*, Svjetlost, Sarajevo 2010.

Literatura

- Esad Kurtović, *Kratka historija srednjovjekovne Bosne*, Sarajevo 2019.

Nastavnici koji pripremaju učenike mogu koristiti svu drugu literaturu koja im stoji na raspolaganju.

3.14. GRAĐANSKO OBRAZOVANJE/DEMOKRATIJA I LJUDSKA PRAVA „PROJEKT GRAĐANIN“

Datum održavanja takmičenja: 24. 4. 2025. godine (osnovna škola)
16. 4. 2025. godine (srednja škola)
Mjesto održavanja takmičenja: online format
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.14.1. I - Cilj i sadržaj „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ praktične nastave

„Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ praktični je dio predmetne nastave građanskog obrazovanja i obavezni dio Nastavnog plana i programa u osnovnim i srednjim školama.

U problemskoj nastavi „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ učenici i učenice demonstriraju:

- primjenu znanja koja su usvojili u teorijskom dijelu predmetne nastave Građanskog obrazovanja u prepoznavanju, analiziranju i rješavanju različitih problema javne politike i prepoznavanju nivoa, grana i institucija vlasti nadležnih za njihovo rješavanje;
- razvijene građanske vještine i dispozicije za kompetentno, aktivno i odgovorno učešće u procesima javnog odlučivanja o različitim pitanjima od javnog značaja;
- razumijevanje načina javnog odlučivanja - ciklusa donošenja javne politike i mehanizama putem kojih građani i građanke mogu djelovati na sadržaj usvojenih mjera (davati svoje prijedloge novih politika, iznositi prigovore na predložene mjere javne politike ili davati prijedloge za izmjene i dopune postojećih – ranije usvojenih mjera javne politike);
- vještine kritičkog promišljanja; znanja i vještine argumentovanog zauzimanja i iznošenja stava/stavova o nekom pitanju/ima, kao i prezentacijske vještine, te znanja i vještine javnog zagovaranja.

U fokusu „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ problemske nastave je razumijevanje ciklusa javne politike, podjele i strukture vlasti, procedura predlaganja, usvajanja, izmjena i dopuna zakona i drugih mjera javne politike kao i mehanizama direktne participacije građana u tim procesima.

Za učenike to znači zadatke koji uključuju:

- prepoznavanje problema javne politike u društvu;
- jasnu identifikaciju uzroka i posljedica prepoznatih problema;
- pravilno identifikovanje institucija vlasti nadležnih za rješavanje prepoznatih problema;
- analiziranje prednosti i nedostataka postojećih mjera javne politike koje tretiraju odabrani problem i mogućih alternativnih rješenja;
- izbor optimalnog rješenja, ocjena ustavnosti i očekivane efikasnosti predloženog rješenja;
- prepoznavanje institucije/a nadležne/ih za usvajanje mjere javne politike, koja je predložena kao novo rješenje problema – politika razreda,
- provedbu kampanje javnog zagovaranja kojom se želi osigurati podrška javnosti za usvajanje nove i/ili izmjena i dopuna postojeće mjere javne politike.

Rezultati rada predstavljaju su u digitalnom portfoliju praktične nastave, čiji će sadržaj i obim detaljnije biti predstavljen u drugom poglavlju.

Individualni rad učenika i njihov doprinos u radu na „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ portfolija vrednuje se kao individualni uspjeh učenika u praktičnoj nastavi, odnosno u drugom polugodištu predmetne nastave Građanskog obrazovanja.

3.14.2. II - Portfolio praktične nastave

Portfolio „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ praktične nastave produkt je zajedničkog rada svih učenika i učenica u odjeljenju i čine ga dva dijela:

- dio za izlaganje,
- dio za dokumentaciju.

Dio za izlaganje u digitalnom je portfoliju predstavljen u formi Power Point prezentacije jedinstvenog formata i dizajna (uzorka). U njega učenici unose:

- I. OBJAŠNJENJE PROBLEMA, odnosno, informacije o problemu javne politike koji odjeljenje istražuje, njegovoj rasprostranjenosti, karakteru problema javne politike, uzrocima, posljedicama i značaju, odnosno potrebi hitnog rješavanja prepoznatog problema;
- II. ALTERNATIVNE MJERE JAVNE POLITIKE - analizu prednosti i nedostatka postojećih rješenja - postojećih mjera javne politike; predstavljanje alternativnih rješenja, odnosno analize prednosti i nedostataka svih alternativnih rješenja: a) mjera javne politike koje predlažu i čije usvajanje zagovaraju: opozicija, niži nivoi vlasti, stručne komisije, stručnjaci i udruženja stručnjaka, aktivisti, sindikati, nevladine organizacije, druge interesne grupe građana ili b) onih mjera javne politika, koje su za iste i slične probleme usvojila zakonodavna tijela i/ili su ih usvojila i provode vlade drugih država, entiteta, kantona, odnosno lokalne vlasti drugih općina/opština i gradova;
- III. POLITIKA NAŠEG RAZREDA - novo rješenje, odnosno mjera/e javne politike čije usvajanje i provedbu zagovara odjeljenje, a koje mogu biti:
  - a) jedna od predstavljenih alternativnih mjera,
  - b) kombinacija više predstavljenih, alternativnih mjera ili
  - c) potpuno nova mjera,
 za koju su učenici jasno identifikovali prednosti koje može donijeti u odnosu na postojeća rješenja, budžet potreban za njenu realizaciju, instituciju/e nadležnu/e za njeno usvajanje i provedbu;
- IV. NAŠ PLAN AKCIJE - javno zagovaranje koje je odjeljenje provelo s ciljem predstavljanja predložene politike široj javnosti, dobivanja podrške za predloženu mjeru, njeno konačno usvajanje i provedbu od nadležnih institucija vlasti.

Izložbeni dio portfolija završava osvrtnom na naučeno. U davanju osvrta na naučeno, kao i u izradi portfolija, učestvuju svi učenici. Svoje osvrte daju individualno i oni se kao takvi pohranjuju u Dio za dokumentaciju, a sažetak svih njihovih osvrta predstavlja se na posljednjem slajdu izložbenog dijela portfolija (PPT).

Cjeline izložbenog dijela portfolija, označene rimskim brojevima od I do IV i *Osvrt na naučeno* kao završna cjelina, u digitalnom su portfoliju predstavljene prvom početnom stranicom (PPT slajd) **ljubičaste boje**. Sadržaj svake cjeline učenici unose na stranice (PPT slajd) **žute boje**, prateći naznačene naslove i dodatna pojašnjenja, komentare (*notes*) navedene ispod stranice, tj. PPT slajda. Izložbeni dio digitalnog portfolija čine i nasnimljena video-izlaganja učenika i učenica. U svojim izlaganjima učenici predstavljaju sve što je naznačeno u izložbenom dijelu portfolija i pozivaju se na dokaze iz Dijela za dokumentaciju.

1. Svaku cjelinu, tj. svaki od 4 dijela portfolija predstavljaju po dva učenika/dvije učenice.
2. Ukupno vrijeme izlaganja, za svaku cjelinu (4 dijela portfolija), je 4 minute.
3. Ovo vrijeme izlaganja svake cjeline (4 minute), proporcionalno će podijeliti na vrijeme od 2 x 2 minute, dva učenika/dvije učenice koji/e izlažu taj dio portfolija, tu cjelinu.

Dio za dokumentaciju čine svi materijali koji dokazuju ono što je predstavljeno na izložbenom dijelu portfolija. To mogu biti:

- stručni članci, analize i medijski prilozi koji objašnjavaju prirodu, uzroke, posljedice, ozbiljnost i zastupljenost problema koji odjeljenje istražuje;
- izvodi iz javne statistike, stručne analize i rezultati zvaničnih mjerenja i istraživanja;
- intervjui i izjave stručnjaka, transkripti ili video zapisi intervjua koje su sa stručnjacima i predstavnicima postupajućih institucija vodili učenici;
- ispunjeni anketni listići i detaljan sadržaj drugih provedenih analiza, istraživanja i ispitivanja stavova, čiji su zbirni rezultati predstavljeni u izložbenom dijelu portfolija;
- planovi, tlocrti i druge različite ilustracije idejnih rješenja, prostornih planova i sl;
- projekcije budžeta za predloženu novu mjeru javne politike;
- članci i videozapisi medijskih gostovanja, fotografije uličnih akcija i druga multimedija koja govori o kampanji javnog zagovaranja koju su učenici proveli.

Dio za dokumentaciju vodi se, priprema i prezentira, zasebno, za svaku cjelinu. Predstavlja se u formi PDF dokumenta predviđenog za tekst i fotografije s poveznicama (*links*) za audio i video sadržaje, odnosno foldera s PDF dokumentima za tekst i multimedijom različitih formata (audio, foto, video). Izbor sadržaja vrši se u zavisnosti od vrste istraživanog problema.

3.14.3. III Školska takmičenja

Školska takmičenja planira, priprema i vodi predmetni nastavnik/ca, odnosno svi predmetni nastavnici/e jedne škole, kao dio redovne nastave nastavnog predmeta građanskog obrazovanja.

U školskim takmičenjima učestvuju sva odjeljenja koja prate predmetnu nastavu Građanskog obrazovanja u osnovnoj školi, odnosno sva odjeljenja koja po Nastavnom planu i programu za srednje škole imaju nastavni predmet Građansko obrazovanje/ Demokratija i ljudska prava.

Obrazac za izložbeni dio portfolija kao i smjernice za pripremu dijela za dokumentaciju potrebno je preuzeti sa web stranice www.civitas.ba/projektgradjanin.

U svakom odjeljenju na digitalnom portfoliju praktične nastave rade svi učenici i učenice, podjeljeni u više grupa (po jedna grupa za svaku cjelinu portfolija). Oni između sebe biraju osam (8) učenika i učenica, po dvoje za svaki dio – svaku cjelinu portfolija, koji će izložiti njihov zajednički rad na školskom takmičenju.

Sudijski tim školskih takmičenja ima tri člana, koji mogu biti drugi nastavnici, članovi uprave škole, predstavnici Vijeća roditelja i/ili bivši učenici – alumni škole.

Sudijski tim školskih takmičenja u svom se radu koristi istim upitnicima i istim kriterijem vrednovanja portfolija koji se primjenjuju u „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ takmičenjima organiziranim na višim nivoima: općinskim/opštinskim i gradskim, odnosno kantonalnim i regionalnim takmičenjima.

Učenici i učenice odjeljenja koje je proglašeno najuspješnijim na školskom takmičenju, školu predstavljaju na višim nivoima takmičenja. Oni zadržavaju pravo da, sve do općinskih/opštinskih i gradskih takmičenja, uz mentorstvo predmetnog nastavnika, dorade, dopune, pa i izmijene pobjednički portfolio. U tome im, sve do takmičenja, pomoć mogu pružiti i učenici drugih odjeljenja njihove škole, bez prava da pobjednički portfolio izlažu na općinskom/opštinskom ili gradskom takmičenju.

3.14.4. IV Viši nivoi takmičenja

Prijave za takmičenje

Predmetni nastavnik/ca dostavlja izvještaj o realiziranom školskom takmičenju i prijavljuje pobjedničko odjeljenje za više nivoe takmičenja saradniku Instituta za preduniverzitetsko obrazovanje Kantona Sarajevo (sedzida.hadzic@irpo.ba).

Detaljne informacije o načinu prijave tima i dostavljanju digitalnog portfolija nastavnik/ca može pronaći i na web stranici www.civitas.ba/projektgradjanin.

Za prijavu na takmičenje predmetni nastavnik dostavlja portfolio pobjedničkog odjeljenja školskog takmičenja koji čini:

- Izložbeni dio: PPT s nasnimljenim video-izlaganjima učenika.
- Dio za dokumentaciju: PDF file s tekstom, fotografijama i poveznicama (*links*) za audio i video-sadržaje ili folderom s PDF dokumentima za tekst i multimedijalnim sadržajima različitih formata.

Takmičenja viših nivoa organiziraju se na nivou:

1. općine/opštine, odnosno grada – na nivou jedinice lokalne samouprave,
2. kantona, regije, odnosno distrikta.

Za organizaciju općinskih/opštinskih i gradskih takmičenja potrebne su prijave najmanje tri škole – tri školska tima.

- a) Ako se u jednoj općini/opštini, odnosno jednom gradu prijave najmanje tri školska tima za njih se organizuje općinsko/opštinsko, odnosno gradsko takmičenje. Pobjednik ovog takmičenja predstavlja njihovu općinu/opštinu, odnosno grad na kantonalnom takmičenju.
- b) Ako se u jednoj općini/opštini, odnosno jednom gradu prijavi samo jedan ili eventualno dva školska tima, nema uslova za organizaciju općinskog/opštinskog, odnosno gradskog takmičenja, a prijavljeni se tim, odnosno timovi direktno plasiraju na kantonalno takmičenje.

I općinska/opštinska, odnosno gradska i kantonalna takmičenja organiziraju se za dvije kategorije u kojima se ocjenjuju „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ portfolija učenika i učenica:

- Kategorija 1: osnovne škole
- Kategorija 2: srednje škole (jedinствена kategorija za gimnazije i srednje stručne škole)

Na višim nivoima takmičenja, svaku školu predstavlja samo jedan tim – pobjedničko odjeljenje školskog takmičenja. Jedan predmetni nastavnik/ca može izvesti više školskih timova, unutar iste ili različitih starosnih kategorija učenika, ukoliko predaje nastavni predmet građanskog obrazovanja u više škola.

Imenovani saradnik/ca Instituta ili CIVITAS koordinator/ca najavljuje datum i vrijeme održavanja takmičenja najmanje 15 dana ranije. Iznimno, termin takmičenja se može pomjeriti ako za to postoje opravdani razlozi, koje je potrebno pismeno obrazložiti i to obrazloženje dostaviti svim predmetnim nastavnicima građanskog obrazovanja koji su svoje školske timove prijavili za takmičenje.

Viši nivoi takmičenja organiziraju se isključivo u online formatu putem različitih platformi za online učenje – učenje na daljinu, koje škole redovito koriste za ovaj format nastave i/ili platformama za videokonferencije (Zoom i slično).

Za svako takmičenje i za svaku od dvije starosne kategorije takmičara i takmičarki imenuje se po jedan tročlani sudijski tim iz reda sudija sa završenim naprednim programom obuke, certificiranim za suđenje "Projekt građanin" online takmičenja s digitalnim portfolijem praktične nastave, za koje organizator takmičenja, u nominaciji, daje kratki pregled njihovih biografija, navodi godinu certifikacije i izjavu nominovanog sudije da nije u sukobu interesa i da će u svom radu i ocjeni portfolija postupati objektivno, nepristrasno i prema ovim Pravilima i smjernicama.

Tročlani sudijski tim kantonalnog takmičenja može biti sastavljen od sudija i sutkinja koji su sudili i općinska/opštinska, odnosno gradska takmičenja.

S ciljem osiguranja kvalitete, objektivnosti i eliminacije sukoba interesa u izboru i radu sudijskih timova, organizator osigurava razmjenu sudijskih timova s drugim kantonima te tročlani sudijski tim čine suci i sutkinje iz drugih kantona. Recipročno, certificirane sudije i sutkinje sa područja Kantona Sarajevo sude takmičenja u drugim kantonima.

Tok takmičenja

Na početku takmičenja, organizator traži od svih predmetnih nastavnika da potvrde prisustvo takmičarskih timova. Oni su se unaprijed izjasnili da li će svih osam učenika koristiti svako svoj korisnički profil ili će se školski tim predstaviti preko jednog, jedinstvenog korisničkog profila predmetnog nastavnika ili škole. Ovo izjašnjavanje uključuje i dostavljanje svih naziva/imena korisničkih računa (profila) ili predregistraciju za videopoziv.

Nakon potvrde prisustva svih takmičarskih timova zatvaraju se virtualni prostori za video-pozive. Naknadni pristup („ulasci“) dopušteni su samo za one profile, koji su u trenutku otvaranja takmičenja bili prisutni, ali su tokom programa izgubili konekciju. Svim učesnicima isključen je mikrofonski sistem. Za vrijeme izlaganja organizator u ulozi admina/hosta uključuje učeniku koji izlaže i mikrofonski sistem i kameru. Tokom izlaganja sudije trebaju vidjeti i čuti učenika koji izlaže.

Organizator takmičenja dužan je da učenike, učenice i predmetne nastavnike i nastavnice upozna s informacijom da se takmičenje snima i da naglasi da će se snimak koristiti samo i isključivo u slučaju žalbi na rezultate takmičenja i to interno, od strane stručnog tijela, koje imenuje organizator takmičenja.

Organizator takmičenja dužan je da predstavi sve goste takmičenja koji će pratiti takmičenje i da obrazloži razlog i opravdanost njihovog prisustva, te da omogući predmetnim nastavnice da iznesu eventualni prigovor na prisustvo predloženih gostiju. Iznošenje prigovora može biti omogućeno predmetnim nastavnice i prije početka takmičenja, u pismenoj formi, putem e-pošte, o čemu će organizator takmičenja izvijestiti sve prisutne u svom uvodnom obraćanju.

Organizator će zatim predstaviti članove sudijskih timova i proglasiti početak takmičenja.

Organizator će, nakon toga, započeti pozivanje školskih timova, a o načinu utvrđivanja redoslijeda njihovih izlaganja ranije će, pismenim putem, obavijestiti predmetne nastavnice i nastavnice.

Sudije su ranije pregledale i ocijenile dostavljene portfolije školskih timova, koji uključuju i nasnimljena video izlaganja učenika i učenica. Učenici imaju pravo u ponovljenim izlaganjima uživo/live iznositi nove podatke u odnosu na nasnimljena video izlaganja, koja su predstavljena u njihovom portfoliju školskog takmičenja, sve dok za te podatke postoje valjani dokazi i druga prateća dokumentacija, predstavljeni u Dijelu za dokumentaciju. Izlaganja uživo organiziraju se s ciljem da se učenicima omogući javni nastup i demonstracija prezentacijskih vještina, a sudijama da prilika da učenicima postavljaju pitanja i traže dodatna pojašnjenja.

Vrijeme predviđeno za ova izlaganja, za svaku od 4 cjeline portfolija je 4 minute, koje dva učenika proporcionalno dijele na 2 x 2 minute.

Nakon izlaganja, slijedi 6 minuta za ispitivanje. Pitanja postavljaju sudije. Konsultacije s drugim učenicima i učenicama unutar istog školskog tima su dozvoljene. Mjeri se vrijeme. U vrijeme ispitivanja ulazi i vrijeme za postavljanje pitanja i vrijeme za odgovaranje na pitanje.

Organizator takmičenja ili neka druga osoba koju on/ona zaduži ima zadatak da upozori prisutne kada je do isteka vremena ostala još jedna minuta, a nakon isteka vremena zadržava pravo isključiti mikrofone govornicima.

Ocjene i proglašenje pobjednika

Članovi i članice sudijskih timova ocjenjuju:

- izložbeni dio portfolija (PPT s nasnimljenim video-izlaganjima);
- dokumentaciju (PDF ili folder s multimedijalnom dokumentacijom i PDF files);
- izlaganje uživo i odgovore koje su učenici dali na pitanja sudija.

Sudije će imati dva do tri radna dana zavisno o broju prijavljenih školskih timova, prije početka takmičenja, da pregledaju i ocijene dostavljene portfolije, njihov dio za izlaganje i dio za dokumentaciju. Ocjene daju individualno, prema jedinstvenim obrascima za ocjenu portfolija.

Ocjene portfolija sudije će, prije početka takmičenja, dostaviti e-poštom organizatoru takmičenja, u pisanoj formi, odnosno kao ocjene upisane u obrasce koje dobiju za suđenje ovih takmičenja. Ocjene portfolija se neće objavljivati, niti će o njihovom sadržaju učenici i predmetni nastavnici biti obaviješteni, sve do konačne objave rezultata.

Kriterij kojim se sudije vode u ocjeni portfolija uključuju:

- USTAVNOST – argumentaciju kojom je dokazano da je mjera javne politike predložena kao rješenje problema (*Politika razreda*) ustavna, kao i to da predložena mjera nije u suprotnosti sa univerzalnim načelima i vrijednostima demokratskog društva, međunarodnim pravnim standardima zaštite i promocije prava i temeljnih sloboda;
- JASNOST – jasno uočene i predstavljene odnose uzroka i posljedica problema, prednosti i nedostataka postojećih i alternativnih mjera;
- RELEVANTNOST I POTPUNOST INFORMACIJA kojima se učenici služe, na koje se pozivaju;
- PODRŠKA koju su dobili od različitih vladinih institucija, stručnjaka i stručnih komisija, udruženja, komora i odbora, nevladinih organizacija, medija i građana (*potpisi na peticijama, pisma podrške, javni skupovi*);
- GRAFIKONI kojima su ilustrirani svi relevantni podaci o problemu, rezultati analiza, mjerenja i istraživanja;
- DOKUMENTACIJA – sistematičnost, preglednost, jasnost i potpunost sadržaja koji čini Dio za dokumentaciju.

Kod ocjene usmenih izlaganja i ukupnog dojma sudije će razmatrati uvjerljivost, praktičnost, koordinaciju i osvrt na naučeno.

I u obrazac za ocjenu usmenih izlaganja, članovi i članice sudijskih timova ocjene unose individualno, u toku takmičenja. Ocjene, upisane u odgovarajuće obrasce, dostavljaju organizatoru

takmičenja e-poštom, neposredno nakon izlaganja svih školskih, takmičarskih timova, na način da koriste opcije Odgovori (Replay) ili Odgovori svima (Replay all) i obrasce proslijede kao odgovor na e-mail u kojem su prethodno dostavili svoje ocjene portfolija takmičarskih timova. Na ovaj način prati se redoslijed i egzaktno vrijeme dostavljanja ocjena.

Ukoliko sudije/sutkinje zaključe da neki školski tim nije predstavio problem javne politike ili da njihovo predloženo rješenje nije mjera javne politike, u tekstu e-pošte u kojoj dostavljaju svoje ocjene organizatoru trebaju predložiti da taj školski tim bude neocijenjen. Ako sva tri člana sudijskog tima predlože isto, organizator takmičenja će bez dalje provjere isključiti ocjene za taj školski tim. Ukoliko tek jedan ili dva člana sudijskog tima predlože neocjenjivanje, organizator takmičenja će pregledati portfolio i donijeti konačnu odluku o neocjenjivanju tima, što je jednako diskvalifikaciji. Zbog toga je važno da organizator bude ili da direktno saraduje s certificiranim nastavnikom i/ili sudijom ovog takmičenja, koji ima višegodišnje iskustvo rada u ovom programu, kako bi mogao pravilno procijeniti da li neki školski tim treba biti diskvalifikovan ili ne.

Svaki će sudija ocijeniti svaki školski tim, bez obzira na eventualnu preporuku diskvalifikacije, jer ni jedan od njih ne zna i ne treba znati ocjene i preporuke drugo dvoje sudija.

Organizator unosi sve ocjene u jedinstven tabelarni pregled u kojem je naznačeno koliko bodova je koji tim dobio od svakog sudije za: a) portfolio i za b) usmenu prezentaciju. U tabelarnom pregledu ocjene sudija evidentiraju se kao ocjene Sudije 1, Sudije 2 i Sudije 3. Samo je organizatoru i sudijama poznato koji se sudija vodi pod kojom oznakom. Tabela završava zbirnim brojem bodova ili napomenom za neocjenjivanje/diskvalifikaciju školskog tima.

Ukoliko dva ili više školskih timova imaju isti broj bodova, više mjesto na rang-listi ili pobjeda pripada onom školskom timu, koji ima ukupno više najviših ocjena u pojedinačnim ocjenama, koje su dale sudije.

Ako i nakon toga postoji izjednačenje, organizator će sazvati sudije, koji će o pobjedniku odlučiti na način da će prednost dati onom timu za koji naknadno zaključe da je:

- uspio u namjeri da se njihova, predložena mjera usvoji ili
- timu koji je predložio mjeru javne politike kao rješenje problema, koji se izravno tiče ostvarivanja prava djece i mladih.

Kod izjednačenja u bodovima, kod kojih se naknadno odlučivalo o pobjedniku, sudije i sutkinje trebaju sačiniti i svim takmičarima i takmičarkama predstaviti Zapisnik o naknadnom odlučivanju o pobjedniku u slučaju dvostrukog izjednačenja.

U zavisnosti od broja školskih timova koji su prijavili učešće na takmičenju, organizator će istog dana poslijepodne ili u toku narednog dana objaviti rezultate. Prethodno će tražiti očitovanje sudija i njihovu potvrdu da su pojedinačne ocjene pravilno evidentirane u zbirnoj tabeli rezultata. U slučaju izjednačenja i dodatnog vijećanja o pobjedniku, organizator će u naznačenom roku izvijestiti sve učesnike takmičenja o ovoj situaciji i najaviti odgodu objavljivanja rezultata za dodatnih 12 do 24 sata.

Pismene potvrde o ostvarenom uspjehu dodjeljuju se kao diplome i/ili certifikati:

- a. za osvojeno prvo (I), drugo (II) i treće (III) mjesto s istaknuto označenim osvojenim rezultatom;
- b. za učešće – za sva druga osvojena mjesta, druge plasmane na takmičenju.

Pismena priznanja, diplome i/ili certifikati ne dodjeljuju se onim školskim timovima, koji su odlukom sudija ostali neocijenjeni, odnosno koji su diskvalificirani.

Priznanja se uručuju:

- a) naslovljena na školu,
- b) svim učenicima i učenicama koji/e su izlagali rad svog odjeljenja,
- c) predmetnom nastavniku.

Žalbeni postupak

U roku od tri (3) radna dana, od dana objavljivanja rezultata, svi školski timovi imaju pravo iznijeti prigovor na rezultate takmičenja i tražiti dodatna pojašnjenja sudija i sutkinja. Svoje prigovore iznose koordinatoru, odnosno saradniku Instituta odgovornom za organizaciju takmičenja.

Školskom timu koji je podnio žalbu – uložio prigovor na rezultate takmičenja, organizator treba, u roku od pet (5) radnih dana od dana podnošenja prigovora, dostaviti svoje pismeno očitovanje – odgovor na prigovor, koje može uključivati i očitovanje sudijskog tima, čiji će članovi i članice sami odlučiti da li se žele očitovati pojedinačno ili kao sudijski tim, ovisno o prirodi uloženog prigovora i njihovom slaganju ili neslaganju u ocjeni portfolija i/ili odgovoru na prigovor.

Ukoliko školski tim i nakon dodatnog obrazloženja odluke sudija smatra da je značajno oštećen i da ima dokaze da sudije nisu postupale u skladu s ovim Pravilima i smjernicama, te da je došlo do ozbiljnih i namjernih propusta u tehničkoj organizaciji takmičenja, prigovor dalje podnosi Obrazovnom centru za demokratiju i ljudska prava CIVITAS, koji će za potrebe odlučivanja po ovim prigovorima - žalbama formirati drugostepene žalbene komisije.

Drugostepena žalbena komisija formira se iz redova CIVITAS certificiranih i nagrađivanih sudija, koordinatora, mentor i eksperata, koji su certificirane sudije i sutkinje za „Projekt građanin/Projekt Ja građanin“ praktičnu nastavu i takmičenja.

Lista svih potencijalnih članova CIVITAS drugostepenih žalbenih komisija, objavljuje se prije početka takmičenja. Konkretna imena biraju se po podnošenju prigovora/žalbe, pri čemu se u obzir uzima:

- koji stručnjaci s ove liste rade i/ili sude prema istom jezičnom NPP-u prema kojem se školuje i takmiči školski tim koji podnosi prigovor/žalbu, te
- koji stručnjaci nisu na bilo koji način u sukobu interesa za odlučivanje o žalbi koja će biti predmet njihovog postupanja, rada i odlučivanja, pri čemu se prvenstveno isključuju oni koji su predmetni nastavnici i oni koji su bili sudije takmičenja koje je predmet postupanja u žalbi.

Imena i biografije svih članova i članica tročlanih, drugostepenih žalbenih komisija CIVITAS će podijeliti s organizatorom takmičenja, sudijama i sutkinjama koji su sudili takmičenje i svim predmetnim nastavnicima koji su izveli svoje školske timove na takmičenje koje je predmet postupanja i odlučivanja Komisije.

Odluke drugostepene žalbene komisije/a mogu biti:

1. potvrda prvobitne sudijske odluke;
2. ukazivanje na evidentirane propuste u organizaciji takmičenja i/ili propuste u ocjenjivanju portfolija, uz preporuku da se takve prakse ubuduće izbjegnu, bez izmjene konačnih rezultata, onda kada članovi ove/ovih žalbenih komisija smatraju da bi bodovni rang ostao isti i da uočenih propusta nije bilo;
3. oduzimanje ili naknadno priznavanje određenog broja bodova;

4. utvrđivanje promjene ranga takmičarskih timova, bez ponavljanja takmičenja, ukoliko se promjena broja bodova (oduzimanje ili naknadno priznavanje određenog broja bodova) ne odnosi na promjenu odnosa između pobjednika i drugoplasiranog i ne predstavlja težu povredu i namjerno zanemarivanje ovih Pravila i smjernica;
5. poništavanje rezultata i ponavljanje takmičenja onda kada drugostepene žalbene komisije zaključče da je došlo do težih povreda i namjernog zanemarivanja Pravila i smjernica u organizaciji takmičenja ili samom ocjenjivanju, pri čemu je teško oštećen jedan ili više školskih timova što u konačnici ima, odnosno može za posljedicu imati značajnu izmjenu rezultata takmičenja, drugačiji poredak na konačnoj rang-listi, uključujući i izbor pobjednika.

Završne odredbe

Ova Pravila i smjernice primjenjuju se od školske 2022/23. godine i mogu biti predmet daljih izmjena i dopuna na prijedlog bilo koje od strana uključenih u njihovu realizaciju, a uz saglasnost organizatora, autora programa i pozitivno očitovanje učesnika Godišnje konferencije CIVITAS školskih programa građanskog obrazovanja.

3.15. LIKOVNA KULTURA - Mladi voljenom gradu (*likovni radovi srednje škole*)

3.15.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja

Na osnovu Kalendara takmičenja i smotri u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje i Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se termini održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Likovna kultura, za školsku 2024/2025. godinu:

Zadana tema	Adresa za slanje radova	Rok za slanje radova
Likovni radovi na temu: „Kameni spavači“	Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo Aleja Bosne Srebrene bb/IXC 71000 Sarajevo	13. 3. 2025. god.

Izložba likovnih radova učenika srednjih škola Kantona Sarajevo i podjele nagrada i priznanja najuspješnijim učenicima i nastavnica (3 priznanja i nagrade učenicima za osvojeno 1., 2. i 3. mjesto i 3 priznanja njihovim nastavnica/likovnim pedagozima). Datum, mjesto i termin održavanja izložbe radova će biti naknadno utvrđen.

3.15.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Učenici srednjih škola Kantona Sarajevo, od I do IV razreda (učenici gimnazija i srednjih stručnih škola u kojima su zastupljeni nastavni predmeti čije su oblasti izučavanja srodne oblastima zastupljenim u nastavi likovne kulture). Naziv teme "*Kameni spavači*" simbolično povezuje reljefe našom željom da podstaknemo mlade na očuvanje kulturnog naslijeđa grada. Reljefi sa austrougarskih zgrada podsjećaju nas na period kada je Sarajevo doživjelo procvat u arhitekturi, umjetnosti i kulturi. Kroz ovu temu, učenici će istražiti i učiti o kulturnim vrijednostima našeg grada, ali i razvijati vlastiti umjetnički izraz.

Cilj ovogodišnjeg takmičenja „*Mladi voljenom gradu*“ je da izradom ovih radova, želimo motivisati učenike da budu "čuvari" kulturne tradicije Sarajeva i da kroz umjetnost iskažu poštovanje prema svojoj sredini. Njihovi radovi će na simboličan način pričati priču o Sarajevu kao gradu kulture, umjetnosti i istorije, doprinoseći tako očuvanju i promociji njegovog identiteta.

3.15.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test (*struktura testa*)

Svaka od srednjih škola, učesnica takmičenja, moći će konkurisati sa **3** (tri) likovna rada urađenim u tehnici po slobodnom izboru:

- crtež, urađen u nekoj od crtaćih tehnika, kao što su: olovka, ugljeni štapići, tuš-pero i sl.;
- slika, urađena nekom od slikarskih tehnika, kao što su: akvarel, tempera, pastel i sl.;
- radovi urađeni na papiru maksimalnog A2 formata (594 mm x 420 mm).

Na poleđini likovnog rada treba čitko ispisati sljedeće podatke: ime i prezime učenika, razred koji pohađa, tema rada, tehnika rada, ime i prezime likovnog pedagoga i naziv škole.

3.15.4. Dinamika takmičenja

Vertikala takmičenja: Kantonalno (bez prethodnih općinskih takmičenja i bez daljeg plasmana na federalni, državni i međunarodni nivo).

Komisija/žiri za odabir najuspješnijih likovnih radova, kojeg čine predsjednik, imenovan od strane Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo, i tri člana iz reda istaknutih nastavnika, pregledat će sve likovne radove prispjele do zakazanog roka i odabrati 3 najuspješnija stvaralačka rada kao veoma važan pokazatelj u razumijevanju i odazivu na likovni izazov.

3.16. OSNOVNE MUZIČKE ŠKOLE I SREDNJA MUZIČKA ŠKOLA

3.16.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja i smotri u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje i Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se mjesto, datum i termini održavanja takmičenja za učenike osnovnih muzičkih škola i Srednje muzičke škole za školsku 2024/2025. godinu:

Datum održavanja takmičenja: 24. 25. i 26. 3. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja:

- Srednja muzička škola Sarajevo (Koncertna dvorana „Cvjetko Rihtman“) i Osnovna muzička škola „Mladen Pozajić“ (Mala sala br.11) – nestandardni ansambli, orkestri, klavir ansambli, gudački ansambli, duvački ansambli, solfeggio- oblast muzička teorija
- Osnovna muzička i baletska škola „Novo Sarajevo“ – solfeggio-oblast muzička teorija, harmonikaški ansambli, gitarski ansambli
- Osnovna muzička škola Ilidža – ansambli udaraljki, vokalni kamerni ansambli, solfeggio – oblast muzička teorija

Termin održavanja takmičenja: 09:00 do 18:00 sati (ovisno o broju prijava)

3.16.2. Cilj održavanja takmičenja

Cilj takmičenja je promocija talentovanih mladih umjetnika Kantona Sarajevo, promocija i vrednovanje rada učenika i profesora, poticanje saradnje obrazovno-odgojnih, umjetničkih i naučnih institucija, te izgradnja i afirmacija mlade umjetničke scene u Kantonu Sarajevo.

Učešće talentovanih mladih umjetnika sa području Kantona Sarajevo na takmičenju je neophodan i ključan element u razvoju kvalitetnog umjetnika.

Na takmičenjima mladi umjetnici stiču:

- stvaranje pozitivnog takmičarskog duha;
- motiviranje mladih umjetnika na javno predstavljanje njihovog rada;
- jačanje samosvijesti i razvijanje scenske ličnosti od ranog uzrasta;
- izlaganje visokostručnoj kritici;
- promovisanje umjetnosti i mladih talenata sa ciljem otkrivanja novih;
- povećanje zainteresovanosti djece i mladih u osnovnim i srednjim školama za potencijal njihovog budućeg profesionalnog angažmana u umjetnosti.

3.16.3. Pravila takmičenja

Takmičenje se dijeli po disciplinama, kategorijama, pravilima, propozicijama i nagradama; isto prati Federalno takmičenje učenika i studenata muzičkih i baletnih škola koje se svake godine organizuje od strane Udruženja muzičkih i baletnih pedagoga Federacije Bosne i Hercegovine i održava u nekom od gradova u Federaciji Bosne i Hercegovine u aprilu mjesecu. Na taj način bi se učenicima i nastavnicima koji planiraju učešće na ovom takmičenju federalnog nivoa, omogućilo da sa istim učenicima i programom učestvuju i na takmičenju kantonalnog nivoa, što bi uveliko doprinijelo masovnijem odzivu takmičara.

3.16.4. Učesnici takmičenja

Učesnici takmičenja su učenici osnovnih muzičkih škola KS i učenici Srednje muzičke škole Sarajevo.

Oblasti takmičenja za 2024/25. školsku godinu su:

- **Klavir ansambli**
- **Gudački ansambli**
- **Duvački ansambli**
- **Gitarski ansambli**
- **Harmonikaški ansambli**
- **Vokalni kamerni ansambli**
- **Ansambli udaraljki**
- **Nestandardni ansambli**
- **Solfeggio-oblast muzička teorija**
- **ORKESTRI:**
- **Gudački orkestar**
- **Duvački orkestar**
- **Orkestar gitara**
- **Orkestar harmonika**
- **Kamerni orkestar**
- **Simfonijski orkestar**
- **Mješoviti orkestar**
- **Tamburaški orkestar**

3.16.5. Propozicije**DISCIPLINA: KLAVIR ANSAMBLI**

KATEGORIJA I	osnovne muzičke škole učenici I i II razreda
KATEGORIJA II	osnovne muzičke škole učenici III i IV razreda
KATEGORIJA III	osnovne muzičke škole učenici V i VI razreda
KATEGORIJA IV	srednje muzičke škole učenici I i II razreda
KATEGORIJA V	srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 7 minuta

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 12 minuta

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 15 minuta

KATEGORIJA IV

Trajanje programa do 17 minuta

KATEGORIJA V

Trajanje programa do 20 minuta

Pod disciplinom klavir ansambli podrazumijeva se kombinacija klavir četveroručno (do osmoručno) ili dva klavira.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Izvodi se slobodan program.

DISCIPLINA: GUDAČKI ANSAMBLI

KATEGORIJA I	osnovne muzičke/glazbene škole učenici I i II razreda
KATEGORIJA II	osnovne muzičke/glazbene škole učenici III i IV razreda
KATEGORIJA III	osnovne muzičke/glazbene škole učenici V i VI razreda
KATEGORIJA IV	srednje muzičke/glazbene škole učenici I i II razreda
KATEGORIJA V	srednje muzičke/glazbene škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 8 minuta

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 10 minuta

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 15 minuta

KATEGORIJA IV

Trajanje programa do 25 min.

KATEGORIJA V

Trajanje programa do 30 min.

U gudačke ansamble svrstavaju se sve kombinacije gudačkih instrumenata.

U gudačke ansamble se svrstavaju i klavir i jedan ili više gudačkih instrumenata. Klavirsku saradnju u tom slučaju ostvaruje samo učenik ili student iste kategorije.

Ansambli broji od 2 do 9 članova.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambli sviraju najmanje dvije kompozicije različitih autora, od kojih najmanje jedna mora biti originalna.

Kompozicije moraju biti iz različitih stilskih epoha.

Ne mogu se izvoditi kompozicije pisane za solo instrumente

DISCIPLINA: DUVAČKI ANSAMBLI

KATEGORIJA I	osnovne muzičke škole učenici I do IV razreda
KATEGORIJA II	osnovne muzičke škole učenici IV do VI razreda
KATEGORIJA III	srednje muzičke škole učenici I i II razreda
KATEGORIJA IV	srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 8 minuta

KATEGORIJA II*Trajanje programa do 15 minuta***KATEGORIJA III***Trajanje programa do 20 minuta***KATEGORIJA IV***Trajanje programa do 25 minuta*

U duvačke ansamble svrstavaju se sve kombinacije duvačkih instrumenata.

U duvačke ansamble se svrstavaju i klavir i jedan ili više duvačkih instrumenata. Klavirsku saradnju u tom slučaju ostvaruje samo učenik ili student iste kategorije.

Ansambli broji od 2 do 9 članova.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Kompozicije moraju biti iz različitih stilskih epoha.

Ansambli sviraju najmanje dvije kompozicije različitih autora, od kojih najmanje jedna mora biti originalna (osim za I, II i III kategoriju gdje može biti i transkribovana kompozicija).

Ne mogu se izvoditi kompozicije pisane za solo instrumente.

DISCIPLINA: GITARSKI ANSAMBLI

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA II osnovne muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA III osnovne muzičke škole učenici V i VI razreda

KATEGORIJA IV srednje muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA V srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I*Trajanje programa do 4 min.***KATEGORIJA II***Trajanje programa do 7 min.***KATEGORIJA III***Trajanje programa do 9 min.***KATEGORIJA IV***Trajanje programa do 12 min.***KATEGORIJA V***Trajanje programa do 15 min.*

U gitarske ansamble svrstavaju se sastavi od najmanje dvije, a najviše devet gitara.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambli sviraju najmanje dvije kompozicije različitih autora, od kojih najmanje jedna mora biti originalna.

Ne mogu se izvoditi kompozicije pisane za solo instrumente.

DISCIPLINA: HARMONIKAŠKI ANSAMBLI

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA II osnovne muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA III osnovne muzičke škole učenici V i VI razreda

KATEGORIJA IV srednje muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA V srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 5 min.

Najmanje dvije kompozicije (može i više u okviru zadane minutaže).

Nema obaveznih kompozicija, program po izboru.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 6 min.

Najmanje dvije kompozicije (može i više u okviru zadane minutaže).

Nema obaveznih kompozicija, program po izboru.

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 10 min.

Najmanje dvije kompozicije (može i više u okviru zadane minutaže).

Kompozicije moraju biti iz različitih stilskih epoha.

KATEGORIJA IV

Trajanje programa do 12 min.

Najmanje dvije kompozicije (može i više u okviru zadane minutaže).

Kompozicije moraju biti iz različitih stilskih epoha.

KATEGORIJA V

Trajanje programa do 20 min.

Najmanje dvije kompozicije (može i više u okviru zadane minutaže).

Kompozicije moraju biti iz različitih stilskih epoha.

U harmonikaške ansamble svrstavaju se sastavi od najmanje dvije, a najviše devet harmonika.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambl mora imati samo jedan instrument po dionici (pr.partitura sa šest dionica mora imati šest instrumenata).

Dozvoljena je upotreba ozvučene ili elektronske bas harmonike u sastavu od tri i više učesnika.

Nije dozvoljeno izvoditi orkestarska djela.

Nije dozvoljeno izvoditi djele koja su originalno pisana za solo instrumente ili glas uz pratnju orkestra ili drugih instrumenata.

DISCIPLINA: VOKALNI KAMERNI ANSAMBLI

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do IV razreda

KATEGORIJA II osnovne muzičke škole učenici od IV do VI razreda

KATEGORIJA III srednje muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA IV srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 10 minuta

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 15 minuta

KATEGORIJA IV

Trajanje programa do 25 minuta

Pod voklanim ansamblom smatra se vokalni sastav od 2 do 12 pjevača bez dirigenta, bez pratnje ili jedino uz pratnju klavira. Korepetitor može biti učenik, student ili nastavnik.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambli izvode najmanje dvije kompozicije različitih autora, od kojih najmanje jedna mora biti originalna.

Kompozicije moraju biti iz dvije različite stilske epohe.

DISCIPLINA: ANSAMBLI UDARALJKI

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici I do IV razreda

KATEGORIJA II osnovne muzičke škole učenici V i VI razreda

KATEGORIJA III srednje muzičke škole učenici I do IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 15 minuta

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 25 minuta

U ansamble udaraljki svrstavaju se sastavi od najmanje dvije, a najviše devet udaraljki.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambli sviraju najmanje dvije kompozicije različitih autora pisane u dva različita stila, od kojih najmanje jedna mora biti originalna.

DISCIPLINA: NESTANDARDNI ANSAMBLI

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici I do IV razreda

KATEGORIJA II osnovne muzičke škole učenici IV do VI razreda

KATEGORIJA III srednje muzičke škole učenici I i II razreda

KATEGORIJA IV srednje muzičke škole učenici III i IV razreda

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 15 minuta

KATEGORIJA III

Trajanje programa do 20 minuta

KATEGORIJA IV

Trajanje programa do 25 minuta

U nestandardne ansamble svrstavaju se sve neklasične kombinacije instrumenata iz različitih grupa.

U nestandardne ansamble se svrstavaju i klavir i jedan ili više instrumenata harmonike, gitare, udaraljki i slično. Klavirsku saradnju u tom slučaju ostvaruje samo učenik ili student iste kategorije.

Ansambl broji od 2 do 9 članova.

Učenici iz mlađe kategorije mogu biti članovi ansambla starije kategorije.

Ansambli sviraju najmanje dvije kompozicije od različitih autora, originalne ili transkribovane. Preporučuje se da jedna kompozicija bude originalno pisana za sastav zbog kvalitetnije prezentacije umjetničkih mogućnosti istog.

Prilikom transkripcije neke kompozicije određenom sastavu ili instrumentu, obavezno je navođenje autora obrade i dostavljanje partiture na uvid žiriju.

Dozvoljena je upotreba električnih pomagala ukoliko su neophodna za autentično izvođenje.

DISCIPLINA: SOLFEGGIO-OBLAST MUZIČKA TEORIJA

KATEGORIJA I	prvi i drugi razred osnovne muzičke škole
KATEGORIJA II	treći i četvrti razred osnovne muzičke škole
KATEGORIJA III	peti i šesti razred osnovne muzičke škole
KATEGORIJA IV	prvi i drugi razred srednje muzičke škole
KATEGORIJA V	treći i četvrti razred srednje muzičke škole

Struktura testa prema kategorijama

Osnovna škola

KATEGORIJA I

Izrada pisanog testa traje 60 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Tačni odgovori vrednuju se bodovima određenim za svaku oblast zasebno. U zadacima su zastupljeni violinski i bas ključ.

Osnovni muzički pojmovi (10 bodova): definiranje pojmova. NAPOMENA: katalog pojmova za sve kategorije dostupan na web stanici www.umgbp.ba

Ključevi (20 bodova): a) violinski i bas ključ: imenovanje i pisanje zadanih tonova abecedom sa oznakom oktave od G veliko do f2

Ljestvice (30 bodova): a) na zadanom tonu napisati cijeli i polustepen na više i niže unutar abecednog niza (zadani ton nema predznak); b) prepoznavanje ljestvica sa jedan predznak (dur i prirodni mol)

Ritam i metar (40 bodova): a) nadopuniti takt notnim vrijednostima (četvrtinska jedinica mjere); b) napisati taktice u zadanom primjeru (četvrtinka jedinica mjere); c) prepoznaj sinkopu (na dva); d) sa ligaturom napisati punktiranu notu i obrnuto (od osminke do cijele note)

KATEGORIJA II

Izrada pisanog testa traje 60 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Tačni odgovori vrednuju se bodovima određenim za svaku oblast zasebno. U zadacima su zastupljeni violinski i bas ključ.

Osnovni muzički pojmovi (10 bodova): definiranje pojmova. NAPOMENA: katalog pojmova za sve kategorije dostupan na web stanici www.umgbp.ba, Svaka kategorija obuhvata i pojmove niže kategorije

Ključevi (10 bodova): a) violinski i bas ključ: imenovanje i pisanje zadanih tonova abecedom sa oznakom oktave od C veliko do c3, tonovi na pomoćnim crtama (mala oktava u violinskom ključu i prva oktava u bas ključu)

Ljestvice (20 bodova): a) napisati i prepoznati tetrakord uzlazno i silazno (durski, molski i harmonijski); b) napisati ljestvicu uzlazno i silazno (dur i sve tri vrste mola do tri predznaka. Napomena: melodijski mol silazno pisati sa povišenim VI i VII stupnjem), označiti stupnjeve, polustepene i tetrakorde; c) odrediti kojim tonalitetima pripadaju napisani predznaci, pisati obje varijante dur i paralelni mol (do tri predznaka)

Ritam i metar 20 bodova): a) odredi mjeru na osnovu napisanih notnih vrijednosti; b) prepisati ritamski primjer iz četvrtinske u osminsku jedinicu mjere i obrnuto c) napisati taktice u zadanom primjeru (osminska jedinica mjere)

Intervali (10 bodova): a) prepoznaj ili napiši veličinu interval uzlazno i silazno; b) prepoznaj ili napiši veliku tercu, malu tercu i čistu kvintu uzlazno.

Akordi: (20 bodova): a) prepoznati ili napisati vrste kvintakorda na zadanom tonu uzlazno (dur i mol – napomena: ljestvice do tri predznaka); b) napisati obrtaje zadanog kvintakorda; c) prepoznaj oblik napisanog trozvuka (bez vrste)

Transpozicija (10 bodova): a) napisati transpoziciju zadanog meloritamskog primjera (do dva predznaka), predznake pisati poslije ključa.

KATEGORIJA III

Izrada pisanog testa traje 90 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Tačni odgovori vrednuju se bodovima određenim za svaku oblast zasebno. U zadacima su zastupljeni violinski i bas ključ.

Osnovni muzički pojmovi (5 bodova): definiranje pojmova. NAPOMENA: katalog pojmova za sve kategorije dostupan na web stanici www.umgbp.ba, Svaka kategorija obuhvata i pojmove niže kategorije

Ključevi: (10 bodova): a) violinski i bas ključ: imenovanje i pisanje zadanih tonova abecedom sa oznakom oktave od C veliko do c3, tonovi na pomoćnim crtama (mala oktava u violinskom ključu i prva oktava u bas ključu); b) imenovanje tonove sa predznacima: povisilice, snizilice, dvopovisilice, dvosnzilice (označeni tonovi u meloritamskom primjeru)

Ljestvice (20 bodova): a) napisati ljestvicu uzlazno i silazno (dur i sve tri vrste mola do sedam predznaka. Napomena: melodijski mol silazno pisati sa povišenim VI i VII stupnjem), označiti stupnjeve, polustepene i tetrakorde; b) odrediti kojim tonalitetima pripadaju napisani predznaci i obrnuto, pisati obje varijante dur i paralelni mol (do sedam predznaka)

Ritam i metar (10 bodova): a) napisati taktice u ritamskom primjeru (dvodjelna, trodijelna, četverodijelna podjela sa pauzama, sinkopa na jedan i dva, ritamske grupe: duole, triola na jedan i na pola dobe (mala triola)

Intervali (20 bodova): a) prepoznaj ili napiši veličine i vrste uzlazno (v, m, č, p, u) do oktave; b) napisati obrtaje zadanog intervala

Akordi (30 bodova): a) prepoznati ili napisati vrste kvintakorda na zadanom tonu uzlazno (d, m, u, p); b) napisati dominantni septakord u zadanom tonalitetu; c) napisati obrtaje zadanog dominantnog septakorda

Transpozicija (5 bodova): a) napisati transpoziciju zadanog meloritamskog primjera sa alteracijama (do tri predznaka), predznake pisati poslije ključa

SREDNJA ŠKOLA

KATEGORIJA IV

Izrada pisanog testa traje 100 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Tačni odgovori vrednuju se bodovima određenim za svaku oblast zasebno. U zadacima su zastupljeni violinski i bas ključ.

Osnovni muzički pojmovi (5 bodova): oznake za tempo, dinamiku, dinamika pojedinačnog tona. NAPOMENA: katalog pojmova za sve kategorije dostupan na web stanici www.umgbp.ba. Svaka kategorija obuhvata i pojmove niže kategorije

Ključevi (10 bodova): a) violinski i bas ključ: imenovanje i pisanje zadanih tonova abecedom sa oznakom oktave od C subkontra do c5. Napomena: koristi se oznaka 8va i 8wb, predznaci: povisilice, snizilice, dvopovisilice, dvosnizilice (označeni tonovi u meloritamskom primjeru)

Ljestvice (10 bodova): a) napisati predznake ispred nota zadane melodije, da bi ista zvučala u: duru / harmonijskom duru (molduru) / prirodnom molu / harmonijskom molu / melodijskom molu

Ritam i metar (5 bodova): a) napisati taktice u meloritamskom primjeru (dvodijelna, trodijelna, četverodijelna podjela sa pauzama, sinkopa na jedan i dva, ritamske grupe: duole, kvintola, sve vrste triola - mala i velika)

Intervali (15 bodova): a) prepoznati ili napisati veličinu i vrstu intervala uzlazno i silazno (v, m, č, p, u) do oktave

Akordi (40 bodova): a) prepoznati ili napisati vrste kvintakorda i obrtaja na zadanom tonu uzlazno (d, m, u, p); b) napisati dominantni septakord u zadanom tonalitetu (do sedam predznaka); c) napisati obrtaje dominantnog septakorda na zadanom tonu uzlazno i odrediti tonalitetnu pripadnost; d) napisati zadani oblik ljestvičnog trozvuka; e) napisati osnovni oblik septakorda na zadanom tonu uzlazno (vd, md, vm, mm, pu, u, p);

Mnogostranost (10 bodova): a) odrediti mnogostranost kvintakorda (durski i molski) u duru i svim vrstama mola

Enharmonija (5 bodova): napisati enharmonsku ljestvicu (dur i sve tri vrste mola Fis-Ges, Ces-H, Cis-Des, as-gis, dis-es; ais-b)

KATEGORIJA V

Izrada pisanog testa traje 100 minuta. Maksimalan broj bodova je 100. Tačni odgovori vrednuju se bodovima određenim za svaku oblast zasebno. U zadacima su zastupljeni violinski, bas i c ključevi.

Osnovni muzički pojmovi (5 bodova): oznake za tempo, dinamiku, agogiku, artikulaciju. NAPOMENA: katalog pojmova za sve kategorije dostupan na web stanici www.umgbp.ba. Svaka kategorija obuhvata i pojmove niže kategorije

Ključevi (10 bodova): četveroglasnu horsku kompoziciju do četiri takta zapisanu u c i f ključevima (četiri linijska sistema) prepisati u g i f ključ (dva linijska sistema)

Ljestvice (10 bodova): a) napisati ili prepoznati moduse (dorski, frigijski, lidijski i miksolidijski) označiti stupnjeve, polustepene i imenovati karakteristični interval. b) napisati hromatsku dursku i molsku ljestvicu (harmonijska varijanta do sedam predznaka)

Ritam i metar (5 bodova): a) napisati ritamske grupe u odgovarajućim notnim vrijednostima u zadanoj jedinici mjere (duola, kvartola, velika triola, velika sinkopa (na dvije dobe), dupla mala sinkopa (na pola dobe), kvintola, sekstola, septola, nonola

Intervali (15 bodova): a) prepoznati ili napisati veličinu i vrstu intervala uzlazno i silazno (v, m, č, p, u) do kvintdecime

Akordi (40 bodova): a) prepoznati ili napisati vrste kvintakorda i obrtaja na zadanom tonu uzlazno i silazno (d, m, u, p); b) napisati sve oblike dominantnog septakorda na zadanom tonu uzlazno i odrediti tonalitetnu pripadnost; c) napisati zadani oblik ljestvičnog četverozvuka i odrediti vrstu; d) prepoznati ili napisati osnovni oblik dominantnog nonakorda (u duru i molu) i odrediti tonalitetnu pripadnost

Mnogostranost (10 bodova): a) odrediti mnogostranost kvintakorda (d, m, u, p) u duru i svim vrstama mola;

Enharmonija (5 bodova): napisati od zadanog intervala enharmonsku zamjenu i enharmonsku promjenu i odredi njegovu veličinu i vrstu.

Dinamika takmičenja (osnovna i srednja škola)

1. Registracija takmičara počinje 30 minuta prije početka takmičenja.
2. Takmičari se takmiče pod šifrom koju nalijepe na test (tačno naznačeno mjesto).
3. Predviđeno vrijeme za rad testa je 60 minuta za I i II kategoriju osnovne muzičke škole, 90 minuta za III kategoriju osnovne muzičke škole i 100 minuta za srednju muzičku školu, IV i V kategorija.
4. Nakon objavljivanja preliminarnih rezultata, učenik (mentor učenika) ima pravo na uvid u test i žalbu u roku definisanom Pravilima takmičenja.

NAPOMENE

- Dozvoljena je upotreba grafitne olovke i gumice tokom rješavanja testa.
- Konačna verzija urađenog testa mora biti napisana neizbrisivom hemijskom olovkom plave ili crne boje.
- Ukoliko se pogriješi neizbrisivom hemijskom olovkom u toku trajanja takmičenja i želi se ponuditi drugo rješenje nekog zadatka, potrebno je pozvati dežurnog profesora kako bi svojim potpisom označio grešku.
- Dozvoljeno je koristiti ovjeren prazan pomoćni notni papir koji će takmičar dobiti uz test.

Zadatak će se vrednovati s 0 bodova ako je:

- netačan;
- zaokruženo/napisano više odgovora, a traži se jedan i
- ako je nečitko i nejasno napisan.

Nije dozvoljeno

- nepridržavanje uputa dežurnog nastavnika;
- donošenje grafičkih prikaza na dodatnim papirima (klavijatura, kvintni krug i sl.);
- ometanje drugih učenika;
- prepisivanje;
- upotreba mobilnih telefona i drugih elektronskih pomagala;
- lažno predstavljanje.

ORKESTRI:**DISCIPLINA: GUDAČKI ORKESTAR**

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Gudački orkestar broji najmanje 10 članova.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha, jedna mora biti originalna.

Jedna kompozicija mora biti ciklična, koja može biti izbor od najmanje tri stava.

Napomena: Izuzetno u gudačkom orkestru može nastupiti učenik srednje škole smijer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 20 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha.

Jedna kompozicija mora biti ciklična, koja može biti izbor od najmanje tri stava.

Napomena: Izuzetno u gudačkom orkestru može nastupiti učenik koji je završio srednju školu smjer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: DUVAČKI ORKESTAR

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Duvački/puhački orkestar broji najmanje 12 članova.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha, jedna mora biti originalna.

Napomena: Izuzetno u duvačkom/puhačkom orkestru može nastupiti učenik srednje škole smjer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika).

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 15 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha, jedna mora biti originalna.

Napomena: Izuzetno u duvačkom/puhačkom orkestru može nastupiti učenik koji je završio srednju školu smjer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika).

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: ORKESTAR GITARA

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Orkestar gitara broji najmanje 10 članova.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 15 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha i karaktera.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 25 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha i karaktera.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: ORKESTAR HARMONIKA

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Orkestar harmonika broji najmanje 10 članova.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitog karaktera. Preporučuje se da jedna kompozicija bude originalno pisana za sastav zbog kvalitetnije prezentacije umjetničkih mogućnosti istog.

Prilikom transkripcije neke kompozicije određenom sastavu ili instrumentu, obavezno je navesti autora obrade i dostavljanje partiture na uvid žiriju.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 20 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitog stila i karaktera, od kojih jedna mora biti pisana originalno za orkestar harmonika. Preporučuje se da jedna kompozicija bude originalno pisana za sastav zbog kvalitetnije prezentacije umjetničkih mogućnosti istog.

Prilikom transkripcije neke kompozicije određenom sastavu ili instrumentu, obavezno je navesti autora obrade i dostavljanje partiture na uvid žiriju.

Napomena: Dozvoljeno je koristiti ozvučenu bas harmoniku, elektronij, elektrovox, druge vrste elektronskih instrumenata i udaraljke koji su potrebni za autentično izvođenje kompozicije.

Dozvoljeno je korištenje i drugih instrumenata ukoliko je kompozicija originalno pisana za orkestar harmonika i te instrumente. (Članovima žirija potrebno je predložiti partituru originalno pisane kompozicije).

Izuzetno, dionice ovih instrumenata u I kategoriji mogu da sviraju učenici srednje škole (2 izvođača)

Nije dozvoljeno ozvučavanje mikrofona kompletnog orkestra.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: KAMERNI ORKESTAR

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Kamerni/komorni orkestar čini do 8 duvača/puhača bez obzira na broj gudača.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 20 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha i karaktera.

Napomena: Izuzetno u gudačkom sastavu može nastupiti učenik srednje škole smjer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika) i učenik srednje škole smjer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika).

Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 30 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha i karaktera.

Napomena: Izuzetno u gudačkom sastavu može nastupiti učenik srednje škole smjer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika) i učenik koji je završio srednju školu smjer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: SIMFONIJSKI ORKESTAR

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Simfonijski orkestar čini najmanje 8 duvača/puhača i potreban broj gudača (8+6+4+4+2).

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 30 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitih epoha.

Jedna mora biti prvi stavak simfonije ili finale.

Napomena: Izuzetno u simfonijskom orkestru može nastupiti učenik koji je završio srednju školu smijer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika) i učenik koji je završio srednju školu smijer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: MJEŠOVITI ORKESTAR

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Mješoviti orkestar čini najmanje 10 članova.

Slobodan izbor instrumenata.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitog karaktera.

Napomena: Izuzetno u mješovitom orkestru može nastupiti učenik srednje škole smijer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika) i učenik srednje škole smer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 20 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 20 minuta

Najmanje dvije kompozicije različitog karaktera.

Napomena: Izuzetno u mješovitom orkestru može nastupiti učenik koji je završio srednju školu smjer violist, violončelist, kontrabasist, koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika) i učenik koji je završio srednju školu smjer oboa, fagot, truba, horna, trombon, tuba, a koji nije stariji od 25 godina (do dva učenika). Izuzetno u gudačkom orkestru može se dionica viole zamijeniti trećom violinom.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

DISCIPLINA: TAMBURAŠKI ORKESTAR

KATEGORIJA I osnovne muzičke škole učenici od I do VI razreda

KATEGORIJA II srednje muzičke škole učenici od I do IV razreda

Tamburaški orkestar broji najmanje 10 članova.

KATEGORIJA I

Trajanje programa do 10 minuta

Najmnje dvije kompozicije i to:

Jedna koncertna kompozicija

Druga kompozicija inspirisana narodnim motivima

Napomena: Izuzetno u tamburaškom orkestru, berde može svirati svršeni učenik srednje škole koji nije stariji od 20 godina.

KATEGORIJA II

Trajanje programa do 20 minuta

Najmanje dvije kompozicije i to:

Jedna koncertna kompozicija

Druga kompozicija inspirisana narodnim motivima

Napomena: Izuzetno u tamburaškom orkestru, berde može svirati učenik koji je završio srednje školu koji nije stariji od 25 godina.

- Svi orkestri nastupaju sa dirigentom.
- Za sve kategorije orkestara, postoji mogućnost izvođenja više kompozicija, ali u okviru zadane minutaže.
- U svim kategorijama orkestara, postoji mogućnost izvođenja jedne od kompozicija pisane za solistu uz pratnju orkestra, s tim da solista pripada toj kategoriji.

3.16.6. Žiri

Žiri je sastavljen od profesora/nastavnika iz sve tri osnovne muzičke škole Kantona Sarajevo i Srednje muzičke škole (4 člana žirija po oblasti). Predstavnike žirija ispred škola daju na prijedlog koordinatorima takmičenja stručni aktivisti. Rok da škole dostave ime nastavnika za člana žirija po disciplinama je **17. mart. 2025. godine.**

3.16.7. Nagrade

U svakoj kategoriji se boduju takmičari, ansambli i orkestri, te se na osnovu osvojenih bodova dodjeljuju diplome za osvojenu prvu, drugu, treću nagradu ili pohvalu.

Bodovanje:

90 - 100 bodova – prva nagrada

80 - 89.99 bodova – druga nagrada

70 - 79.99 bodova – treća nagrada

60 - 69.99 bodova – pohvala

Može biti dodijeljeno više prvih, drugih i trećih nagrada, kao i pohvala. U okviru prve nagrade treba definisati prva tri rangirana takmičara koja su osvojila najviše bodova (I-1, I-2 i I-3). Ukoliko dva

kandidata imaju isti broj bodova prednost u rangiranju ima kandidat koji je uradio test u kraćem vremenskom periodu, a ukoliko je vremenski period isti prednost se daje mlađem kandidatu u disciplini solfeggio-oblast muzička teorija. U slučaju da ansambli ili orkestri imaju isti broj bodova, žiri većinom glasova daje prednost jednom od njih.

3.16.8. Žalbe

Odluka žirija na bodovanje i dodjelu nagrada je neopoziva.

3.16.9. Izvještavanje i dokumentacija

Takmičari se prijavljuju na takmičenje putem elektronske prijave, koja će biti dostavljena svim školama, a rok za podnošenje prijava je **14. mart 2025. godine**. Razvrstavanje prijava vrši se po kategorijama, na osnovu kojeg se pravi raspored nastupa takmičara i bodovnih lista za članove žirija. Konačne rang-liste koordinator takmičenja postavlja na vidno mjesto škole domaćina. Konačne rang-liste bit će dostupne na web-stranici JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.17. TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ / SPORT

3.17.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja i smotri u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje i Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se termini održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Tjelesni i zdravstveni odgoj/Sport za školsku 2024/2025. godinu:

Datum održavanja takmičenja: April 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Naknadno

Termin održavanja takmičenja: 08:00 do 16:00 sati

3.17.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Osnovna škola

Takmičarsku ekipu čine učenici starijih razreda (VI –IX razred).

Srednja škola

Takmičarsku ekipu čine učenici od 1. do 4. razreda.

3.17.3. Kategorije/oblasti takmičenja

Odbojka za učenike i učenice

3.17.4. Dinamika takmičenja

Osnovne škole

Nakon održanih općinskih takmičenja, prvoplasirane ekipe iz svake općine u M i Ž konkurenciji, nastavljaju takmičenje na kantonalnom nivou. Iz općina Ilidža, Novi Grad, Novo Sarajevo i Centar plasiraju se dvije ekipe tako da će u kantonalno takmičenje ući po 12 ekipa iz osnovnih škola u obje konkurencije. Pobjednik će se na kraju dobiti razigravanjem ili ako se organizatori drugačije dogovore.

Srednje škole

Planirani početak takmičenja za srednje škole je početak aprila 2025. godine radi blagovremene pripreme pobjedničkih ekipa za pripreme za nastavak takmičenja na federalnom i eventualno, državnom nivou. Nakon završetka takmičenja za osnovne škole na općinskom nivou i prijave ekipa srednjih škola za takmičenje, odnosno, nakon održanog sastanka sa voditeljima ekipa, odredit će se dinamika rasporeda utakmica sa tačnim terminima i satnicom.

Prijava ekipa srednjih škola treba se otvoriti odmah s početkom drugog polugodišta.

Prije svake utakmice, ekipe dolaze najmanje pola sata ranije. Utakmice se igraju prema posebnim propozicijama.

POSEBNE PROPOZICIJE

ODBOJKA

Član 1.

Utakmice se igraju po modificiranim Pravilima Odbojkaškog saveza BiH.

Član 2.

Utakmice se igraju u 2 / dva / dobijena seta.

Član 3.

Ekipe čini 12 / dvanaest / igrača.

Član 4.

Voditelj ekipe je dužan prije početka utakmice predati zapisničkom stolu spisak igrača sa naznačenim brojevima igrača od nižeg ka višem broju.

Član 5.

U svakom setu je dozvoljen po 1 / jedan / time-out po ekipi u trajanju od 30 / trideset / sekundi.

Član 6.

Ekipe koje ne izađu na teren najduže 10 / deset / minuta od vremena predviđenog satnicom za početak utakmice gubi susret službenim rezultatom 2 : 0.

Član 7.

Visina mreže za osnovne škole: djevojčice 215 cm, dječaci 230 cm.

Visina mreže za srednje škole: djevojke 224 cm, mladići 243 cm.

NAPOMENA: Poštovati pravilo rotacije u igri.

3.18. ISLAMSKA VJERONAUKA

3.18.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se datum, mjesto i vrijeme održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet Islamska vjeronauka za školsku 2024/2025. godinu:

Osnovna škola

Datum održavanja takmičenja: VIII razred 24. 3. 2025. / IX razred 25. 3. 2025.

Mjesto održavanja takmičenja: JU Gazi Husrev-begova medresa

Termin održavanja takmičenja: 9,00-10,00 sati

Srednja škola

Datum održavanja takmičenja: 27. 3. 2025.

Mjesto održavanja takmičenja: JU Gazi Husrev-begova medresa

Termin održavanja takmičenja: 9,00-10,00 sati

3.18.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Osnovna škola

Ciljna grupa za osnovne škole obuhvata učenike **osmih i devetih razreda** koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu pohađaju nastavu Islamske vjeronauke.

Svaka škola prijavljuje **po jednog predstavnika za VIII razred i jednog predstavnika za IX razred** osnovne škole, odabranog po kriterijima škole nakon provedenog školskog takmičenja.

Srednja škola

Ciljna grupa za srednje škole obuhvata učenike **prvih razreda** svih srednjih škola koji u redovnoj nastavi prema važećem Nastavnom planu i programu pohađaju nastavu Islamske vjeronauke.

Svaka škola prijavljuje **po jednog predstavnika** odabranog po kriterijima škole nakon provedenog školskog takmičenja.

3.18.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test

Takmičenje se realizira popunjavanjem ZOT / testova.

Za oba nivoa takmičenja, se sastoje iz tri dijela:

I dio – 15 zadataka, alternativna pitanja T – N (15 bodova);

II dio – 15 zadataka višestrukog izbora A-B-C-D (30 bodova);

III dio – 11 zadataka, dopunjavanja, povezivanja (55 bodova).

Test se sastoji od 41 pitanja/zadatka sa ukupno 100 bodova.

Ponuđena će biti još tri bonus / dodatna pitanja, koja će Komisija vrednovati samo u slučaju kada su učenici jednako rangirani na prvom, drugom ili trećem mjestu (s istim brojem bodova).

3.18.4. Dinamika takmičenja (osnovna i srednja škola)

- Dolazak takmičara pola sata prije takmičenja i prijavljivanje zaduženoj osobi.
- Raspoređivanje učenika u pratnji zadužene osobe. U jednoj učionici može biti maksimalno 20 učenika. Zabranjeno je unošenje mobilnih telefona i druge digitalne opreme, za što je odgovoran dežurni nastavnik.
- Izvlačenje šifri i upisivanje podataka.
- Testovi se rade pod šiframa. Šifre se stavljaju u jednu, a šifrirani, završeni test u drugu kovertu.
- Dežurni nastavnik je dužan da preuzme sve testove sa šiframa od učesnika takmičenja i stavi ih u posebnu kovertu A4 formata i zatvorenu predaje predsjedniku Komisije.
- Vrijeme predviđeno za izradu testa je 60 minuta. Test se popunjava hemijskom olovkom. Prije rješavanja testa učenik će na test napisati dobivenu šifru. Učenik koji popuni test prije predviđenog vremena, učionicu može napustiti 45 minuta od početka izrade testova. Učenik koji želi promijeniti svoj odgovor, čini to na način da se javi dežurnom nastavniku koji crvenom hemijskom precrta prvobitni odgovor, pored njega stavlja svoj potpis, a potom se učeniku daje mogućnost da ponudi novi odgovor. Na jednom zadatku može biti jedna korekcija.
- Testove ispravlja Komisija za pregled testova i bodovanje rezultata takmičenja. Predsjednik Komisije čita rješenja, a članovi komisije ispravljaju testove. Nakon prvog čitanja, ispravljani testovi se ponovo provjeravaju od strane drugog člana Komisije. U predviđenu tabelu upisuje se ostvareni broj bodova i potpisuju ga oba člana Komisije.
- Testove treba ispravljati i upisivati broj postignutih bodova trajnom crvenom olovkom te dogovorenim oznakama naznačiti tačnost / netačnost odgovora.
- Nakon utvrđivanja rang-liste, testovi se dešifruju i pripremaju preliminarni rezultati.
- Preliminarnu rang-listu koordinator / voditelj takmičenja/predsjednik komisije šalje svim školama na službeni e-mail.
- Nakon objavljivanja preliminarnih rezultata učesnik takmičenja ima pravo uvida u svoj rad u trajanju od sat vremena. Također, učenik ima pravo na pisani prigovor nakon saopštavanja preliminarnih rezultata s precizno navedenim brojem zadataka i obrazloženjem zašto se ulaže prigovor. Prigovori se dešavaju u toku jednog sata.
- Pisane prigovore takmičari će slati na e-mail odgovorne osobe: adisa.milic@osmalta.edu.ba, nakon čega će Komisija u pisanoj formi dostaviti odgovor na žalbu na e-mail adresu pošiljaoca prigovora.
- Konačna rang-lista formira se prema ukupnom broju osvojenih bodova takmičara. Nakon rješavanja svih žalbi koordinator / voditelj takmičenja/predsjednik komisije upućuje konačnu rang-listu svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.
- Tri učesnika koja na kantonalnom takmičenju osvoje najveći broj bodova za svaki navedeni razred plasiraju se na regionalno takmičenje koje organizira Sarajevsko muftijstvo.

3.19. ŠAH

3.19.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja i smotri u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje i Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se mjesto i termini održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo u šahu za školsku 2024/2025. godinu:

OSNOVNA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 14. 4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: PU „Isa beg-Ishaković“

Termin održavanja takmičenja: IV– VI - 9,00 sati

I – III - 13,00 sati

15. 4. 2025. godine

VII – IX - 9,00 sati

SREDNJA ŠKOLA

Datum održavanja takmičenja: 15.4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: PU „Isa beg-Ishaković“

Termin održavanja takmičenja: 13,00 sati

Propozicije takmičenja

3.19.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja

Osnovna škola

Učenici osnovnih škola natjecat će se po trijadama: I–III / IV–VI / VII–IX / odvojeno M i Ž, ukupno šest takmičarskih grupa.

Svaka škola može poslati do tri takmičara za svaku grupu. Primjer: Jedna osnovna škola može poslati tri učenika i tri učenice za grupu I - III (M/Ž), isto toliko za grupu IV-VI, kao i za grupu VII-IX.

Srednja škola

I–IV razred odvojeno M i Ž, dvije takmičarske grupe. Jedna srednja škola može poslati do tri učenika za grupu M i do tri učenice za grupu Ž.

3.19.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test:

Pojedinačno takmičenje, Šahovski rapid-turnir, 5 kola po 15 minuta, po pravilima FIDE za rapid-turnire. FIDE – Svjetska šahovska organizacija.

3.19.4. Dinamika takmičenja

OSNOVNE ŠKOLE

- IV-VI razreda: dolazak takmičara do 9,00; otvaranje turnira, čitanje pravilnika, parovanje za prvo kolo; početak u 9,15; proglašenje pobjednika u 11,15;

- I-III razreda: dolazak takmičara do 13,00 sati; otvaranje turnira, čitanje pravilnika, parovanje za prvo kolo; početak u 12,15 sati; proglašenje pobjednika u 15,15 sati,
- VII-IX razreda: dolazak takmičara do 9,00; otvaranje turnira, čitanje pravilnika, parovanje za prvo kolo; početak u 9,15 sati; proglašenje pobjednika u 11,15 sati;
- Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na vidnom mjestu škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

SREDNJE ŠKOLE

- dolazak takmičara do 13,00 sati;
- prvo kolo u 13,15 sati;
- proglašenje pobjednika u 15,15 sati.
- Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na vidnom mjestu škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

Napomene:

- Osnovci (posebno najmlađi) potrebno je da znaju matirati damom/topom te preporučujemo da škole provedu prethodni postupak testiranja.
- Prijave takmičara: prema uputama u općem dijelu Uputstva. Ovo je važno zbog obimne tehničke pripreme i kreiranja baze u elektronskoj formi za ŠSKS.
- Eventualne žalbe će biti rješavane na licu mjesta.
- Takmičari koji ne budu uredno prijavljeni (zamijenjeno godište, škola i sl.) *neće moći pristupiti* takmičenju.
- Roditeljima i trenerima će biti zabranjen ulazak u zone u kojima se igra šah.
- Tri prvoplasirana takmičara iz svake grupe će dobiti medalje koje će obezbijediti ŠSKS.
- U slučaju jednakog broja bodova (diobe mjesta) odlučuju dodatni kriteriji po FIDE pravilima.
- Učenici osnovnih škola neće koristiti šahovski sat osim u slučaju evidentnog prekoračenja vremena i tada im se dodjeljuje po 5 minuta za završetak partije.

3.20. LIGA PREGOVARANJA

3.20.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja i smotri u organizaciji Ministarstva za odgoj i obrazovanje i Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo određuju se mjesto i termini održavanja takmičenja za učenike srednjih škola Kantona Sarajevo za školsku 2023/2024. godinu:

Datum održavanja takmičenja: 7. 4. 2025. godine
Mjesto održavanja takmičenja: JU Prva gimnazija Sarajevo
Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

Odvijanje takmičenja bi se trebalo organizirati u većoj prostoriji, učionici ili fiskulturnoj sali u školi koja bude nominirana kao domaćin takmičenja. Potrebno je osigurati deset (10) radnih stolova te dvadeset (20) stolica, postaviti ih tako da takmičarski par zauzima jedan sto, a stolice su postavljene da takmičari sjede jedan nasuprot drugog. Stolove je potrebno numerirati. Potrebno je osigurati dodatni sto i stolice za koordinate.

Potrebno je da domaćin osigura vodu za takmičare i hemijske olovke, te da isprinta numeracije za stolove i imena takmičara.

3.20.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Pravo učešća u Ligi pregovaranja imaju učenici 3. razreda gimnazija u Kantonu Sarajevo.

Konkurs odnosno poziv za prijave na takmičenje u pregovaranju se objavljuje sredinom marta. Prijave se vrše putem gimnazije koja treba da imenuje koordinatora u školi i koji Koordinator takmičenja dostavlja spisak 4 odabrana učenika. Svaka od 10 gimnazija na području Kantona Sarajevo, odnosno imenovani koordinator, dostavlja spisak 4 odabrana učenika koji će učestovati u takmičenju Liga pregovaranja. Ukupno 40 takmičara. Preporučuje se da koordinatori u školama pripreme rezervni spisak učenika u slučaju eventualnog odustajanja.

Takmičarski par čine dva takmičara u kojem će jedan takmičar imati ulogu *bankara*, a drugi takmičar ulogu *klijenta*. Od 40 učenika formirat će se 20 takmičarskih parova. Radi lakšeg upravljanja i organizovanja procesom učesnici će biti podjeljeni u dvije grupe, po 20 učesnika.

Raspored parova za svaki zadatak takmičenja će izvršiti koordinator takmičenja. Pripremanje i raspored takmičarskih parova, će se izvršiti na osnovu rang-liste takmičara koje su dostavile škole, prema ostvarenom prosjeku ocjena. Najbolji iz jedne škole se stavlja u par sa najboljim iz druge škole i tako redom. Voditi računa da se međusobno ne raspoređuju takmičari iz iste škole.

3.20.3. Kategorije / oblasti takmičenja / test

Oblast takmičenja je pregovaranje. Takmičenje simulira poslovne situacije u kojima se učesnici stavljaju u različite uloge u poslovnom odnosu u bankarstvu, te pregovaraju detalje poslovnog odnosa između banke i klijenta.

3.20.4. Dinamika takmičenja

Prilikom ulaska u prostoriju takmičari se upućuju prema određenom takmičarskom stolu i poziciji koju zauzimaju za stolom. Nakon kratkih uvodnih uputa, uruči im se zadatak i počinje prvo sučeljavanje. Koordinator iz škola nadziru takmičenje i eventualno obavještavaju takmičare o preostalom vremenu predviđenom za to sučeljavanje. Po okončanju prvog sučeljavanja, koordinatori prikupe takmičarske materijale, spajajući heftaricom zadatak od svakog takmičarskog para (zadatak bankara i takmičara).

Pristupa se realizaciji drugog (2.), pa tako i trećeg (3.) i četvrtog (4.) takmičarskog zadatka te se takmičari raspoređuju da zauzmu nova mjesta u pogledu broja stola i pozicije takmičara. Nastavlja se postupak kao u prvom takmičarskom zadatku.

Način izvođenja takmičenja:

Liga pregovaranja će biti organizovana u četiri (4) takmičarska zadatka, odnosno četiri (4) međusobna sučeljavanja sa svojim protukandidatima, gdje će u dva (2) duela će biti u ulozi "bankara" i u dva (2) će biti u ulozi "klijent".

Predviđeno je da jedan (1) takmičarski zadatak, sučeljavanje ili duel traje dvadeset (15) minuta. Potrebno vrijeme za organizatore u realizaciji četiri (4) sučeljavanja takmičenja je oko devedeset (90) minuta za cijelu grupu, tojeste period za korištenje predviđene prostorije. Prostorija za takmičenje za kompletiranje cijelog takmičarskog kruga bi trebala biti zauzeta oko 2 sata.

Koordinatori u školi će biti obavješteni od strane Koordinatora takmičenja o mjestu, datumu i satnici održavanja takmičenja za svaku takmičarsku grupu kako bi mogli obavijestiti takmičare.

Koordinator takmičenja osmišljava, priprema i printa takmičarske materijale. Svaki zadatak se sastoji od dva dijela: jedan sa tekstom koji je namijenjen za "bankara", a drugi dio zadatka koji je namijenjen za "klijenta". Zadaci sadrže parametre, u različitim skalama – vrijednostima za ulogu "bankara" i "klijenta", međutim, zadate skale vrijednosti se preklapaju u određenom dijelu.

Žiri čine imenovani koordinatori iz škola. Njihov zadatak je da nadziru takmičenje i eventualno obavještavaju takmičare o preostalom vremenu predviđenom za sučeljavanje. Po okončanju sučeljavanja, koordinatori prikupe takmičarske materijale, spajajući heftaricom zadatak od svakog takmičarskog para (zadatak "bankara" i "takmičara"). Prilikom prikupljanja materijala potrebno je da koordinator provjeri da li su unesene iste dogovorene vrijednosti kod oba takmičara.

Pristupa se pregledu postignutih rezultata u takmičenju te se isti unose u već predviđen sistem / tabelu za vrednovanje, bodovanje ispregovaranih vrijednosti. Po okončanju unosa u sistem pokreće se rangiranje takmičara shodno ostvarenim rezultatima takmičenja.

Rezultati se dostavljaju koordinatorima škola te se objavljuju u prostorijama škole ili putem nekog digitalnog kanala komunikacije koje posjeduje škola

Koordinator takmičenja će pripremiti tekst takmičarskih zadataka za sučeljavanja i kompletno takmičenje.

Po okončanju sučeljavanja, koordinatori prikupljaju takmičarske materijale, spajajući heftaricom zadatak od svakog takmičarskog para (zadatak „bankara“ i „takmičara“). Prilikom prikupljanja materijala potrebno je da koordinator provjeri da li su unesene iste dogovorene vrijednosti kod oba takmičara.

Pristupa se pregledu postignutih rezultata u takmičenju te se isti unose u već predviđen sistem / tabelu za vrednovanje, bodovanje ispregovanih vrijednosti. Po okončanju unosa u sistem pokreće se rangiranje takmičara shodno ostvarenim rezultatima takmičenja.

- Konačnu rang-listu predsjednik Komisije upućuje svim školama i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Poslije objavljivanja konačne rang-liste žalbe se ne uzimaju u razmatranje.
- Konačne rang-liste će biti dostupne na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.21. DEBATNE PARLAONICE

3.21.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i s učešćem Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za oblast Debatne parlaonice:

Datum održavanja takmičenja: 14. 4. 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: Treća gimnazija

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.21.2. Ciljne grupe/učesnici takmičenja

Učesnici u takmičenju mogu biti svi učenici srednjih škola od I-IV razreda u Kantonu Sarajevo, bez obzira da li su škole privatne ili javne. Svaka škola nakon školskih takmičenja nominuje jedan četveročlani tim učenika koji će tu školu predstavljati na kantonalnom takmičenju. Škola može povesti dodatna dva člana koji ne učestvuju, ali mogu biti podrška. Ti učenici se mogu pripremati i da učestvuju za slučaj da neko od takmičara na dan takmičenja ne dođe. U njihovoj pratnji uvijek ide i jedan nastavnik.

3.21.3. Kategorije/oblasti takmičenja

Debatne parlaonice se Realiziraju kroz školsko i kantonalno takmičenje. Škole prijavljuju svoje timove nakon provedenih školskih takmičenja. Nakon toga, na kantonalnom takmičenju svaki učenik govori na prethodno poznate teme.

3.21.4. Teme školskog i kantonalnog takmičenja su:

U prilogu se nalazi spisak od 5 tema od kojih će 3 biti odabrano kantonalno takmičenje. Odabrane teme za kantonalno takmičenje se šalju školama koje su realizovale školska takmičenja i prijavila timove za kantonalno takmičenje 15 dana pred takmičenje. Ponuđene teme se mogu iskoristiti za realizaciju školskih takmičenja.

Teme su:

- 1. Mladi u BiH nemaju dovoljno povjerenja u političare i političke stranke**
- 2. Digitalna transformacija bosanskohercegovačkom društvu je neophodna**
- 3. Vršnjačko nasilje problem o kojem se pristupa sistematski**
- 4. Asertivna komunikacija kao stil života**
- 5. Kulturna baština Bosne i Hercegovine nije dovoljno i adekvatno zaštićena**

3.21.5. Dokumentacija i izvještavanje

Nastavnici/treneri debatnih sekcija i školskih timova prije prijave tima za kantonalno takmičenje dužni su sprovesti školsko takmičenje iz oblasti „Debatnih parolonica“ i poslati izvještaj koordinatorskom timu najkasnije 15 dana pred takmičenje. Škole na memorandumu škole dostavljaju kratak opis kako su dobili sastav tima za kantonalno takmičenje gdje je naveden i spisak učenika učesnika takmičenja. Nakon zaprimljenih prijava školskih reprezentacija, školama se upućuje detaljan dopis informacijama o kantonalnom takmičenju. Nastavnici/treneri debatnih sekcija i timova dužni su prijaviti školski tim najkasnije 15 dana pred početak takmičenja. Nastavnici/treneri školskih timova mentorišu i odobravaju govore svojih učenika za kantonalno takmičenje. Svaki školski tim i svaki član tima dužan je imati dokumentaciju (govore za kantonalno takmičenje napisane po propozicijama naznačenim u daljem tekstu.

Govori trebaju da imaju naslovnu stranu, tekst sa citiranim autoritetima korištenih u govoru i izvorima. Svaki član školskih timova treba da ima otkucan tekst na sve teme takmičenja u formi: Word dokument 1 do 1,5 list pisanog teksta, font slova 12-14 Times New Roman ili Arial, prored 1,5, stil citiranja po izboru. Ukoliko nedostaje jedan i više elemenata u pisanim govorima ocjenu za dokumentaciju sudije će adekvatno ocjeniti. Ukoliko nedostaju govori učenik dobija 0 bodova iz dokumentacije.

3.21.6. Žiri

Školsko takmičenje – tročlani sudijski tim nastavnika iz škole.

3.21.7. Reklamacije na kantonalnom takmičenju

Nastavnici-treneri timova imaju pravo na uvid u sudačke listove u prisustvu koordinatora takmičenja, predsjednika komisija i sudija. Rok sat vremena nakon proglašenja pobjednika.

3.21.8. Plan aktivnosti

Januar 2024. – Koordinator organizuje sastanak profesora koji će pripremati učenike za takmičenje na kojem će se detaljno predstaviti sve detaljne informacije vezane za realizaciju takmičenja.

Februar 2024. – Edukacija koordinatora školskih takmičenja koji su izrazili želju da organizuju školsko takmičenje. Edukacija može biti urađena putem online platforme, ali može biti i organizovana kroz radionicu uživo. Tom prilikom će se nastavnicima – koordinatorima ponuditi odgovori na sva eventualna pitanja i toku takmičenja, kako da što kvalitetnije pripreme ekipu svoje škole, kako da odaberu najbolje predstavnike i sl. Taj mjesec je također prilika da se svi aktivno pripremaju za školska takmičenja.

Mart 2024. –Škole realizuju školska takmičenja krajem marta. Sudijski tim školskog takmičenja čine tri nastavnika koji biraju školsku reprezentaciju od četiri člana za kantonalno takmičenje i eventualna 2 u pratnji i slučaju odsustva prva četveroplasirana učenika.

April 2024. - Kantonalno takmičenje.

3.21.9. Dinamika takmičenja**KANTONALNO TAKMIČENJE 2023/2024. GODINA**

Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo / Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo

Trener najkasnije 15 min pred početak takmičenja je dužan prijaviti koorodnatoru i predsjednicima komisije ukoliko je došlo do izmjena članova tima.

Takmičari sa nastavnicima dolaze na mjesto održavanja takmičenja najkasnije 15 min pred početak takmičenja. Ukoliko nastavnik/trener nije u mogućnosti da prisustvuje takmičenju dužan je naći zamjenu i informisati koordinatora najkasnije sat vremena pred početak takmičenja.

U skladu s prijavljenim brojem takmičara učenici će biti podjeljeni u grupe kojima će biti dodjeljena po dva sudca za eliminacioni krug. Svako izlaganje učenika treba da traje 5 minuta. Nakon svakog kvalifikacionog kruga članovi sudačkih timova predaju sudačke listove koordinatoru. Dok se pregledaju sudački listovi sudije su dužne boraviti na mjestu takmičenja u slučaju nekih nedoumica. Nakon kvalifikacione runde bit će organizirano osvježanje dok se unesu i zbroje svi rezultati. Kada se svi rezultati unesu bit će poznato kojih 20 najbolje rangiranih učesnika sa najvećim brojem bodova ide u polufinale. Nakon polufinala slijedi pauza dok se zbrajaju rezultati za finalnu rundu. Za to vrijeme nastavnici/treneri, suci su dužni boraviti u prostorijama u kojima se održava takmičenje. U slučaju da dva ili više učesnika ima isti broj bodova sudac je dužan da rangira učenike temeljeći svoju odluku na kriterijima koji se odnose na argumentaciju, stil i vrijeme utrošeno za govor. Polufinale sude četiri člana sudija odabranih po principu (po 2 suca iz obje komisije). Nakon polufinala bit će poznato kojih 10 najbolje rangiranih učesnika po broju bodova i rangu prolazi u finale. Finale sudi 4 sudije po izboru koordinatora (predsjednici komisija i po jedan član iz svake komisije). Komisija (predsjednici komisija) formiraju konačnu rang listu koju koordinatore takmičenja šalje na sve škole i postavlja na oglasnoj ploči škole domaćina. Rezultati takmičenja će biti dostupni i na web stranici JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

3.21.10. SUDAČKI LIST

Im, prezime uč. i naziv škole	Prezentacija 0-5	Retorika 0-5	Organizacija 0-5	Istraživanje ARGUMENTACIJA 0-5	Dokumentacija 0-5	Vrijeme 5
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

Izlaganja traju po 5 minuta

Ocjenjuje se:

Prezentacija i retorika – način na koji učenik govori i ponaša se tokom izlaganja, da li čita, govor rijela

Retorika – kvalitet izražavanja, dikcija i elokventnost

Organizacija – kako je sam govor strukturiran

Argumentacija i i straživanje – koliko je govor povezan sa temom i koliko je tema istražena i da li su argumenti povezani

Dokumentacija – Svi natjecatelji moraju imati primjerak svog govora u pisanom obliku

Za svaku pod kategoriju učenik može dobiti od 0 do 5 bodova.

3.21.11. Dijelovi govora:

- Pozdravljanje,
- Predstavljanje,
- Navođenje teme,
- Propozicija (kratak i jasan uvod u sadržaj govora),
- Navođenje argumenata (2-3 argumenta),
- Pobijanje (mogućih protuargumenata, ukazivanje na greške u dokazivanju/argumentovanju neistomišljenika),
- Sažetak (naglašavanje ključnih aspekata govora),
- Zaključak (logičkim slijedom izvesti zaključak na osnovu svega navedenog),
- Zahvala (slušateljstvu na za suosjećanje za temu i slično) i
- Moto (neki citat koji će ostaviti utisak na slušatelje)

3.22. REVIJA KULTURNO-UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA DJECE PREDŠKOLSKIH USTANOVA I USTANOVA ZA SPECIJALNI ODGOJ I OBRAZOVANJE KANTONA SARAJEVO

Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova Kantona Sarajevo, školska 2024/2025. godina, kao što sam i naziv ističe, ima naglasak na revijalno predstavljanje predškolskih ustanova, bez primjesa takmičarskog karaktera.

U školskoj 2024/2025. godini djeca iz JU „Djeca Sarajeva“, Sarajevo i privatnih registrovanih predškolskih ustanova Kantona Sarajevo, kao i predškolska djeca centara za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju djece Kantona Sarajevo će nakon upućenog dopisa i popunjene prijave za učešće učestvovati i prikazati bogato dječije kreativno stvaralaštvo i izražavanje kroz trodnevnu smotru pod nazivom „**Predškolski dani**“.

Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece iz predškolskih ustanova i centara za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju djece Kantona Sarajevo u školskoj 2024/2025. godini će se održati tri (3) dana u periodu kraj mjeseca maja/ početak mjeseca juna 2025. godine. Za predškolske ustanove Kantona Sarajevo (javni i privatni sektor) ne postoji općinsko takmičenje, već se predškolske ustanove predstavljaju na kantonalnom nivou, pa će radna grupa organizovati sastanke krajem mjeseca tokom mjeseca marta 2025. godine, zbog dogovora oko organizacije prostora, utvrđivanja /usklađivanja datuma narednih aktivnosti prateći vremensku prognozu, prosljeđivanje dopisa za obezbijedenje prostora i opreme, osvježenja za djecu, neophodnog materijala i izrade formulara (link) za učešće predškolskih ustanova na trodnevnoj smotri („Prijava za učešće“), te izrade Zahvalnica za sve učesnike tj. predškolske ustanove Kantona Sarajevo.

Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova Kantona Sarajevo obuhvata predškolske ustanove koje će učestvovati i imati priliku da se prijave prema uputama i to na sljedeći slijed planiranih aktivnosti: **prvi dan** na sportskim igrama pod nazivom „**Hodaj pravo, budi zdravo!**“, (uzrast 4, 5 i 6 godina) koje će se održati na svim općinama Kantona Sarajevo gdje su locirane brojne predškolske ustanove; **drugi dan**, kroz realizaciju aktivnosti djece koje vode ostvarenju ishoda učenja upoznat ćemo roditelje i cjelokupnu društvenu zajednicu o implementaciji Plana i programa / Kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo pod sloganom „**Program po mjeri djeteta**“. (učestvuju odgojne grupe u 5 i 6. godini života), i zadnji, **treći dan** će se organizovati dječiji prodajni bazar sa dječijim rukotvorinama u Sportskom centru za rekreaciju i sport „Safet Zajko“ u Halilovićima, općina Novi Grad. Djeca i odgajatelji će na pripremljenim stolovima izložiti dječije eksponate i prodajom radova će nabaviti dječije slikovnice kako bi obogatiti centar za početno opismenjavanje u vrtiću, pod nazivom „**Slikovnica- moj prijatelj**“. Tom prilikom će se na pripremljenoj otvorenoj sceni **djeca iz Obaveznog programa za djecu u godini pred polazak u školu** (program trajanja: 40 minuta) predstaviti kroz kreativno izražavanje, kroz ples, recital, igrokaze, vokalnu muziku, folklor. Učesnici će dobiti Zahvalnice. Svi mediji će biti blagovremeno obaviješteni, uz pozivnice i pripremljene agende. Program će se pripremati nakon dostavljenih prijava. Obrazac (link) za prijavu učesnika sa ponuđenim aktivnostima će se pravovremeno proslijediti predškolskim ustanovama i centrima za specijalni odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo s ponuđenim sadržajima, rokom popunjavanja i pripremljenim uputstvom (iza 15. maja 2025. godine) (evidentirano 105 objekata u sastavu javnih ustanova i privatnih registrovanih predškolskih ustanova Kantona Sarajevo). Nakon završetka manifestacije djeca iz Obaveznog programa za djecu u godini pred polazak u školu će pustiti balone u čast polaska u školu.

Planirano je da svaku manifestaciju „Predškolski dani“ poprate roditelji, saradnici iz lokalne zajednice, Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i mediji, koje bi Press služba Kantona Sarajevo obavijestila, te eventualno organizirala gostovanje djece i njihovih roditelja, eventualno odgajatelja, u nekoj televizijskoj emisiji koja se bavi temama iz kulture ili direktno sudjelovali tokom održavanja aktivnosti.

B) Ciljne grupe / učesnici Revije kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova Kantona Sarajevo „Predškolski dani“, školska 2024/2025. godina su:

djeca iz privatnih predškolskih ustanova Kantona Sarajevo i predškolskih ustanova JU »Djeca Sarajeva«, Sarajevo. Pravo učešća imaju i štićenici Kantonalne Javne ustanove Dom za djecu bez roditeljskog staranja (Bjelave 52), djeca iz Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju (Asima Ferhatovića 2), JU Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj-vrtić “Sunce u Mjedenici” (Mjedenica 34), kao i djeca predškolskog odjela Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju “Vladimir Nazor” (Kemala Kapetanovića 43) - ukupno 105 objekata u sastavu predškolskih ustanova Kantona Sarajevo, tri ustanove za specijalni odgoj i obrazovanje i Dom za djecu bez roditeljskog staranja. (*registrovane predškolske ustanove Kantona Sarajevo kontinuirano se otvaraju, pa je i broj varijabilan*).

Svaka predškolska ustanova, učesnica Revije kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova i centara za specijalni odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo pod nazivom “Predškolski dani”, školska 2024/2025. godina, pripremit će i donijeti izrađen transparent s logom svog vrtića, koji će sačinjavati dio scenografije na planiranim svečanostima i aktivnostima, te će imati obavezu da blagovremeno obavještavaju roditelje o narednim aktivnostima i manifestaciji.

3.23. REVIJA KULTURNO-UMJETNIČKOG STVARALAŠTVA UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA KANTONA SARAJEVO

3.23.1. Mjesto, datum i vrijeme / termin održavanja takmičenja

Na osnovu Kalendara takmičenja, smotri/revija i drugih manifestacija koje su/nisu u organizaciji i učešću Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i JU Instituta za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo za školsku 2024/2025. godinu, određuju se datum, mjesto i termin održavanja takmičenja za učenike osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo za nastavni predmet/oblast Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola:

Datum održavanja takmičenja: April 2025. godine

Mjesto održavanja takmičenja: JU OŠ „Aleksa Šantić”

Termin održavanja takmičenja: 9,00 sati

3.23.2. Ciljne grupe / učesnici takmičenja – propozicije takmičenja

Pravo učešća u Reviji kulturno-umjetničkog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola na kantonalnom nivou imaju osnovne i srednje škole sa područja Kantona Sarajevo, sa svojim redovnim učenicima u ovoj školskoj godini.

3.23.3. Kategorije/oblasti takmičenja

Učenici osnovnih škola na kantonalnom nivou mogu prezentirati svoj rad u kategoriji - Hor/ Zbor uz instrumentalnu pratnju (od 16 učenika i više).

Učenici srednjih škola na kantonalnom nivou mogu prezentirati svoj rad u kategoriji Hor/ Zbor uz instrumentalnu pratnju (od 16 učenika i više).

Muzička pratnja pored učeničkih instrumentalnih sastava, može biti:

- sa matricom CD-a; (prednost pri ocjenjivanju imaju instrumentalni sastavi)
- uz pratnju nastavnika (klavir/sintisajzer, gitara itd);

Napomena: Uz nastavnika mogu svirati i učenici koje je nastavnik naučio svirati instrument.

- uz pratnju učenika u instrumentalnom sastavu može biti orffov instrumentarij, melodika ili blok flauta.

3.23.4. Dinamika takmičenja

- Stručni žiri se sastoji od 4 (četiri) člana (predsjednik i tri člana).
- Stručni žiri ocjenjuje: intonaciju, višeglasje, tempo, dinamiku, frazu, dikciju, umjetnički dojam i odabir kompozicije.
- Stručni žiri ocjenjuje trud nastavnika u osposobljavanju učenika za sviranje pojedinih instrumenata.
- Stručni žiri proglašava jedno prvo, jedno drugo i jedno treće mjesto,

- Pravo na žalbe na rad i ocjenu žirija podnosi se predsjedniku žirija u roku od sat vremena nakon objavljivanja rezultata. Predsjednik Komisije/Žirija konačnu rang-listu upućuje na sve škole i postavlja na vidno mjesto škole domaćina.
- Ukoliko škola u bilo kojem segmentu odstupa od propozicija njen nastup neće se vrednovati, već se diskvalificira. O diskvalifikaciji škole odluku donosi stručni žiri većinom glasova.
- Konačna rang-lista će biti dostupna na internetskoj stranici JU Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo.

4. PRILOZI

4.1. Koordinator / voditelj takmičenja

Red. broj	Nastavni predmet / Oblast	Ime i prezime	Mail adresa
1.	Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost - predmetna nastava - OŠ	Indira Buljubašić	buljubasicindira1@gmail.com
2.	Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost - predmetna nastava - SŠ	Sabina Begić	sabina.begic@rps.edu.ba
3.	Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost - razredna nastava - OŠ	Sadeta Zimić	sadetazimic23@gmail.com
4.	Engleski jezik - prvi strani jezik- OŠ	Amila Islamović	amilaislamovic@gmail.com
5.	Engleski jezik - prvi strani jezik - SŠ	Stanislava Matic	stanislava.matic@irpo.ba
6.	Njemački jezik - drugi strani jezik	Amra Đulan	amra.djulan@obala.onmicrosoft.com
7.	Njemački jezik - drugi strani jezik	Kenita Šeta	kenita.seta@2gimnazija.edu.ba
8.	Francuski jezik - drugi strani jezik	Ana Mocnaj	amocnaj@hotmail.com
9.	Turski jezik - drugi strani jezik	Amina Duranović	kosovicamina@hotmail.com
10.	Matematika - OŠ	Mirela Avdibegović	mirela.avdibegovic@ospofalici.edu.ba
11.	Matematika - SŠ	Lejla Tuzlak	lejla.tuzlak@irpo.ba
12.	Fizika - OŠ	Sanela Karović	karovic.sanela@gmail.com
13.	Fizika - SŠ	Jasmina Baluković	jasmina.balukovic@2gimnazija.edu.ba
14.	Hemija - OŠ	Ajla Šaćić-Husić	ajlasacichusic@gmail.com
15.	Hemija - SŠ	Amira Okerić	amira.okeric@bosnjackagim.edu.ba
16.	Informatika - OŠ	Ibrahim Muharemović	mibrahim2706@hotmail.com
17.	Informatika - SŠ	Jasna Kopic	jasna.kopic@peta-gimnazija.edu.ba
18.	Tehnička kultura	Hurija Nalo	hurijanalo@gmail.com
19.	Robotika	Ajla Halilović	ajla.halilovic@irpo.ba

20.	Geografija/Zemljopis	Sead Srna	sead.srna@bosnjackagim.edu.ba
21.	Historija BiH	Smilja Mrđa	mrdasmilja@gmail.com
22.	Građansko obrazovanje/Demokratija i ljudska prava „Projekt građanin“ takmičenja	Sedžida Hadžić	sedzida.hadzic@irpo.ba
23.	Likovna kultura - Mladi voljenom gradu, likovni radovi srednje škole	Daria Osmanbegović	daria.osmanbegovic@osonakas.edu.ba
24.	Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola	Amir Muharemović	amir.muhamremovic@hotmail.com
25.	Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola	Mustafa Mujbegović	omsmp@omsmp.com.ba
26.	Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola	Sanela Džudža	saneladzudza.oms@gmail.com
27.	Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola	Tatjana Hromanić	tatjana.romanic@muzickasa.edu.ba
28.	Sport / Šport	Suada Krezić	suada.krezic@treca-gimnazija.edu.ba
29.	Sport / Šport	Lejla Telarević	lejla.telarevic1@gmail.com
30.	Vjeronauka	Adisa Milić	adisamilic@windowslive.com
31.	Šah – OŠ	Azra Mahmutagić	mahmutagic.azra64@gmail.com
32.	Šah – SŠ	Vahidin Omanović	vahidin@ssks.ba
33.	Liga pregovaranja	Kerim Hadžić	kerim1997@live.com
34.	Debatne parlaonice	Alma Ahmethodžić	almaahmethodzic@gmail.com
35.	Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva učenika osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo	Ana Andrlje Imamović	annaglazba@gmail.com
36.	Revija kulturno-umjetničkog stvaralaštva djece predškolskih ustanova	Abida Kapetanović	abida.kapetanovic@irpo.ba

4.2. Tabelarni pregled nastavnih predmeta/oblasti koji za realizaciju imaju formu konkursa za radove učenika

R.b.	Nastavni predmet/Oblast	Zadana tema	Adresa za slanje radova	Rok za slanje radova
1.	Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost (<i>razredna nastava</i>)	<i>Literarni rad na zadanu temu:</i> Treći razred: Moje čarobno mjesto Četvrti razred: Voljeni grad Peti razred: Da progovore, sarajevski golubovi bi ispričali divne priče...	Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo Aleja Bosne Srebrene bb/IXC 71000 Sarajevo	5. 3. 2025. (do 15.00h)
2.	Likovna kultura	Tehnika po slobodnom izboru »Mladi voljenom gradu«	Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Aleja Bosne Srebrene bb/IXC 71000 Sarajevo	do 13.3.2025. (do 15.00h)

4.3.Obrazac za podnošenje žalbi

Nastavni predmet/oblast: _____

Šifra: _____

Zadaci na koje se odnosi žalba:

Obrazloženje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nastavni predmet/oblast: _____

Šifra: _____

Zadaci na koje se odnosi žalba:

Obrazloženje:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.4. Tabelarni pregled mjesta održavanja takmičenja, smotri/revija za osnovne i srednje škole – kantonalni nivo

R. B.	NASTAVNI PREDMET/OBLAST	OSNOVNE ŠKOLE	SREDNJE ŠKOLE
1.	Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost	Prva osnovna škola Ilidža	Četvrta gimnazija
2.	Engleski jezik (prvi strani jezik)	JU OŠ „Skender Kulenović“	Srednja ekonomska škola
3.	Njemački jezik (drugi strani jezik)	JU OŠ „Isak Samokovlija“	Peta gimnazija
4.	Turski jezik (drugi strani jezik)	JU OŠ „Edhem Mulabdić“	Turski jezik (drugi strani jezik)
5.	Francuski jezik		Gimnazija Obala
6.	Matematika	„Richmond Park International Secondary School“	„Richmond Park International Secondary School“
7.	Informatika	Prirodno-matematički fakultet	Prirodno-matematički fakultet
8.	Fizika	JU OŠ „Grbavica II“	Gimnazija Dobrinja
9.	Hemija	JU OŠ “Hrasno”	Željeznički školski centar
10.	Robotika	JU OŠ „Šip“	
11.	Tehnička kultura	PU „Maarif Schools Sarajevo“	
12.	Geografija/Zemljopis	JU OŠ “Grbavica I”	Prva bošnjačka gimnazija
13.	Historija BiH	JU OŠ „Osman Nuri Hadžić“	Historija BiH
14.	Grad. obrazovanje/Dem. i ljud. prava	Online	Online
15.	Vjeronauka	JU Gazi Husrev-begova medresa	
16.	Šah	PU „Isa beg-Ishaković“	PU „Isa beg-Ishaković“
17.	Osnovne muzičke škole i Srednja muzička škola	Osnovne muzičke škole	Srednja muzička škola
18.	Revija KUS	JU OŠ “Aleksa Šantić”	JU OŠ “Aleksa Šantić”
19.	Liga pregovaranja		Prva gimnazija
20.	Debatne parlaonice		Treća gimnazija